

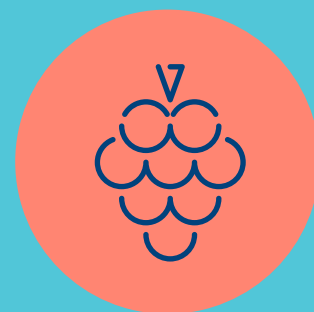

Έτος Ίδρυσης 2006

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων
ΓΣΕΒΕΕ

Εργαστήριο
πρόγνωσης &
παρακολούθησης
αλλαγών
επαγγελμάτων

Αμπελουργός – Οινοποιός

Οδικός χάρτης
προσαρμογής
επαγγέλματος

Αμπελουργός – Οινοποιός

Ταυτότητα έκδοσης

Εκδότης
ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Χρονολογία έκδοσης
2021

Τίτλος
Οδικός χάρτης προσαρμογής του επαγγέλματος «Αμπελουργός – Οινοποιός»

Εκπόνηση μελέτης
Ελένη Γιανναδάκη

Μεθοδολογική προσέγγιση & επιστημονική παρακολούθηση
ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ: Παρασκευάς Λιντζέρης, Αναστασία Αυλωνίτου,
Πέτρος Πρωτοπαπαδάκης, Αντώνης Αγγελάκης, Ελένη Μόκα

Τυπογραφική επιμέλεια – Διόρθωση
Γεωργία Παπαγεωργίου

Σχεδιασμός & σελιδοποίηση
The Birthdays Design

Παραγωγή
Cloudprint digital & display products

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ
Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας

Αριστοτέλους 46, 10433 Αθήνα
T: 210 8846852, F: 210 8846853, E: info@imegsevee.gr
www.imegsevee.gr

Βιβλιογραφική αναφορά:
Γιανναδάκη Ε. & ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ (2021), *Οδικός χάρτης προσαρμογής του επαγγέλματος «Αμπελουργός – Οινοποιός». Μελέτη του Εργαστηρίου πρόγνωσης και παρακολούθησης αλλαγών επαγγεμάτων*, Αθήνα: ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

ISBN 978-618-5653-02-6
© ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Η παρούσα μελέτη υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του υποέργου 2 της πράξης «Παρεμβάσεις της ΓΣΕΒΕΕ για τη συστηματική παρακολούθηση και πρόγνωση αλλαγών του παραγωγικού και επιχειρηματικού περιβάλλοντος των μικρομεσαίων επιχειρήσεων» με κωδικό ΟΠΣ 5003864 που συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία 2014-2020».

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΤΠΑ & ΤΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΑΝΕΚ

ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενα

1	Εισαγωγή	
	1.1. Το ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ	11
	1.2. Το Εργαστήριο παρακολούθησης αλλαγών επαγγελμάτων	12
2	Μεθοδολογία – Πηγές πληροφόρησης	14
3	Αποτύπωση και ανάλυση επαγγέλματος	
	3.1. Περιγραφή επαγγέλματος	22
	3.2. Θεσμικό πλαίσιο άσκησης επαγγέλματος	24
	3.3. Επαγγελματικοί φορείς	24
	3.4. Τάσεις απασχόλησης	25
	3.5. Επιχειρηματική δραστηριότητα	26
	3.6. Μελέτη επαγγέλματος στην Ευρώπη	27
	3.7. Καινοτόμος δραστηριότητα στο επάγγελμα	28
4	Μελέτη παραγόντων αλλαγής επαγγέλματος	
	4.1. Επιχειρηματικό περιβάλλον, οικονομία και πλαίσιο ανταγωνισμού	32
	4.2. Θεσμικές μεταβολές και αλλαγές πολιτικής	34
	4.3. Τάσεις και εξελίξεις της σχετικής αγοράς αγαθών και υπηρεσιών	36
	4.4. Τεχνολογικός μετασχηματισμός και καινοτομία	38
	4.5. Νέα επιχειρηματικά μοντέλα και μοντέλα εργασίας	40
	4.6. Κλιματική αλλαγή και πράσινη οικονομία	42
	4.7. Βασικές τάσεις και δυναμικές επαγγέλματος	44
5	Ανάλυση δεξιοτήτων επαγγέλματος	
	5.1. Καταγραφή και πρόγνωση σημαντικότητας δεξιοτήτων	47
	5.2. Δεξιότητες σε έλλειψη	53
	5.3. Άλλα χαρακτηριστικά δεξιοτήτων	54
	5.4. Ψηφιακές δεξιότητες	56
	5.5. Βασικά σημεία μελέτης δεξιοτήτων	58
6	Ανάλυση SWOT του επαγγέλματος	60
7	Διαμόρφωση στρατηγικών προτάσεων προσαρμογής	
	7.1. Προτάσεις σε επαγγελματικό/κλαδικό επίπεδο	66
	7.2. Προτάσεις σε θεσμικό επίπεδο	72
	7.3. Σύνοψη στρατηγικών προτάσεων – χρονοδιάγραμμα	80
	Βιβλιογραφία	83
	Ομάδα εμπειρογνομόνων και πληροφορητές	88
	Ομάδες εστιασμένης συζήτησης	89
	Βιογραφικό σημείωμα επιστημονικού συνεργάτη	90
	Σύντομα βιογραφικά σημειώματα ομάδας έργου ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ	91

Επιτελική σύνοψη Οδικού Χάρτη

Ο αμπελουργός – οινοποιός ασχολείται με την καλλιέργεια της αμπέλου και την παραγωγή κρασιού (οινοποίηση). Το επάγγελμα είναι σύνθετο και αγγίζει όλους τους τομείς της οικονομίας: τον πρωτογενή τομέα (γεωργικές εργασίες της αμπελοκαλλιέργειας), το δευτερογενή τομέα (μεταποιητική δραστηριότητα της οινοποίησης), καθώς και τον τριτογενή τομέα (υπηρεσίες προώθησης και πώλησης του κρασιού και οινοτουρισμός).

Ένας αμπελουργός μπορεί να καλλιεργεί σταφύλια για οινοποίηση, επιτραπέζια ή για σταφίδα. Στην περίπτωση των οινοστάφυλων, που ενδιαφέρουν την οινοποιία, μπορεί να προχωρά σε οινοποίηση σε δική του μονάδα (οινοποιείο) ή σε άλλα οινοποιεία ή συνεταιρισμούς. Αντίστοιχα, ένας οινοποιός μπορεί να οινοποιεί δικά του σταφύλια, ή συνεργαζόμενων αμπελουργών. Καθώς, όμως, το κρασί ξεκινά από το αμπέλι, το οικοσύστημα αντιμετωπίζεται ως ενιαίο και μας ενδιαφέρει το σύνθετο επάγγελμα και όχι μεμονωμένα κάθε συστατικό του.

Η ποιότητα του κρασιού εξαρτάται από ευρύ φάσμα παραγόντων: την ποικιλία, τα εδαφοκλιματικά χαρακτηριστικά (terroir), την ένταση της παραγωγής (ποσότητα ανά στρέμμα), τις μεθόδους καλλιέργειας και φυτοπροστασίας, τον προσανατολισμό των φυτών, το νερό, το φως, τις καιρικές συνθήκες, την μέθοδο οινοποίησης, ωρίμανσης, παλαίωσης (όπου εφαρμόζεται).

Ο αμπελουργός – οινοποιός συνεργάζεται με γεωπόνους για την καλλιεργητική φροντίδα και προστασία της αμπέλου, με οινολόγους, για την μελέτη, εφαρμογή και έλεγχο της κατάλληλης διαδικασίας ώστε να παράγεται οίνος υψηλής ποιότητας, καθώς και με εμπόρους και δίκτυα διανομής στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Στην αλυσίδα αξίας του αμπελο-οινικού (ΑΟ) τομέα (τμήμα του γενικότερου τομέα αγροδιατροφής), ως βασικό πελάτη του οίνου, βρίσκουμε επιχειρήσεις εστίασης και τουρισμού (τομέα HORECA, Hotel-Restaurant-Café) και τουριστικά πρακτορεία και φορείς τουρισμού για δράσεις εναλλακτικού τουρισμού, οινοτουριστικές εκδηλώσεις, επισκέψεις στα αμπέλια και στα οινοποιεία, οινογνωσίες.

Ο αμπελο-οινικός τομέας διέπεται από σύνθετη νομοθεσία, από το ευρωπαϊκό ως το εθνικό επίπεδο. Μεταξύ των ρυθμιζόμενων θεμάτων είναι το αμπελουργικό δυναμικό και το καθεστώς φυτεύσεων, με την πρόσφατη μεταρρύθμιση της Κοινής Οργάνωσης Αγοράς και τους περιορισμούς νέων φυτεύσεων να απειλούν τη διατήρηση του ελληνικού αμπελώνα.

Ο ελληνικός αμπελώνας είναι μικρός και κατακερματισμένος. Το μέγεθος των οινοποιείων ποικίλει: μικρές οικογενειακές μονάδες, οινοποιεία συνεταιρισμών και Ανώνυμες Εταιρείες. Τα τελευταία έτη σημειώνεται αύξηση των οινοποιητικών μονάδων λόγω και πρόσφατων κινήτρων.

Σε επίπεδο δεξιοτήτων, εντοπίζεται έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού στις τεχνικές πτυχές παραγωγής αμπελώνα και οινοπαραγωγής, κυρίως λόγω απόκλισης της θεωρητικής εκπαίδευσης από την πρακτική εξοικείωση και του κενού σε ειδικότητες ενδιάμεσου επιπέδου.

Ζωτική αναδυόμενη δεξιότητα του Αμπελουργού- Οινοποιού είναι η ικανότητα αντίληψης της ολότητας της εργασίας εντός του οικοσυστήματος όπου λειτουργεί. Η δεξιότητα αυτή συνδυάζει σύνθετες τεχνικές γνώσεις, με θέματα προστασίας περιβάλλοντος, κατανόησης της κλιματικής αλλαγής, καθώς και με δέσμευση για ποιότητα και συμμόρφωση με κανόνες. Η απόκτηση αυτής της ικανότητας απαιτεί κατάρτιση από εμπνευσμένους εκπαιδευτές και παράλληλη δημιουργία κουλτούρας. Επίσης, αναδύεται σημαντική η ικανότητα ανάπτυξης συνεργειών σε τοπικό-περιφερειακό επίπεδο καθώς και η εξοικείωση με το ηλεκτρονικό εμπόριο και το διαδικτυακό μάρκετινγκ στο κρασί, ειδικά μετά την εμπειρία της πανδημίας.

Κύριος άξονας της στρατηγικής εξέλιξης του επαγγέλματος, και για την εδραίωση της Ελλάδας ως οινοπαραγωγού στο διεθνές ανταγωνιστικό περιβάλλον, είναι η δημιουργία εικόνας αξίας του επώνυμου ελληνικού κρασιού σύμφωνα και με το εθνικό στρατηγικό σχέδιο μάρκετινγκ του τομέα.

Για την εικόνα αξίας απαιτείται θεσμική αμπελοοινική κουλτούρα στους Αμπελουργούς-Οινοποιούς για κοινή βάση παραδοχών και εφαρμογή κοινών κανόνων στην καλλιέργεια, την παραγωγή και την αγορά, καθώς το πλαίσιο των κανόνων, όσο σύνθετο και αν είναι, επιτρέπει την ιχνηλασιμότητα και εξασφάλιση της ποιότητας.

Η κουλτούρα αυτή, μαζί με την ολιστική αντίληψη του οικοσυστήματος των αμπελουργικών περιοχών, πρέπει να χτιστεί με συντονισμένες ενέργειες ευαισθητοποίησης από την πλευρά των κλαδικών φορέων και εκπαίδευσης, ελέγχων και κινήτρων από την πλευρά της πολιτείας, με παράλληλο εκσυγχρονισμό θεσμικού πλαισίου και ψηφιοποίηση διαδικασιών για την ευχερέστερη εφαρμογή και τη μείωση της γραφειοκρατίας.

Το στρατηγικό σχέδιο μάρκετινγκ δύναται να προωθηθεί σε δυναμικότερη περαιτέρω εφαρμογή, να εξειδικευτεί και να επικαιροποιηθεί με ενέργειες σε κλαδικό και θεσμικό επίπεδο, επέκταση των προγραμμάτων προώθησης, branding του κρασιού, των αμπελουργικών ζωνών της χώρας, των οινοτουριστικών προορισμών, των επισκέψιμων οινοποιείων, συντονισμένες ενέργειες σε απάντηση διεθνών τάσεων κατά του οινοπνεύματος, αύξηση επιπέδου οινικών γνώσεων στους καταναλωτές, αξιοποίηση σύγχρονων μέσων διαδικτυακού marketing και ηλεκτρονικού εμπορίου.

Προκλήσεις εντοπίζονται σε νέες τεχνολογίες στην αμπελουργία και οινοποίηση, προσαρμογή σε νέες καταναλωτικές τάσεις, καινοτομία, βιώσιμη ανάπτυξη και κυκλική οικονομία για πρόληψη και αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

Οι κλαδικοί φορείς μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο προστατεύοντας τον τομέα από θεσμικές αλλαγές που σχετίζονται με την προστασία του αμπελώνα καθώς και από έκτακτες φορολογικές και ασφαλιστικές ρυθμίσεις. Εξίσου αναγκαίες είναι οι κλαδικές και πολιτειακές παρεμβάσεις, προκειμένου να αξιοποιηθούν τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, να ενισχυθεί η πρόσβαση στη χρηματοδότηση, να στηριχθούν οι επενδύσεις και οι συνεργασίες, καθώς και να σχεδιαστούν και να υλοποιηθούν προγράμματα εξειδικευμένης κατάρτισης και ανάπτυξης των αναδυόμενων δεξιοτήτων και των τεχνικών δεξιοτήτων που βρίσκονται σε έλλειψη.

1. Εισαγωγή

1.1

Το ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

1.2

Το Εργαστήριο παρακολούθησης αλλαγών επαγγελμάτων

1.1 Το ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Το Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας (ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ) ιδρύθηκε το 2006 και αποτελεί φορέα μελέτης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων της χώρας και επιστημονικό σύμβουλο της ΓΣΕΒΕΕ.

Στρατηγικό όραμα του φορέα αποτελεί η ανάδειξη του ρόλου των μικρών επιχειρήσεων ως καθοριστικού και δυναμικού συντελεστή της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης της χώρας. Για τον λόγο αυτόν, δίνεται σαφής έμφαση στη δημιουργία και διάχυση της επιστημονικής γνώσης για θέματα που ενδιαφέρουν τις μικρές επιχειρήσεις ενδυναμώνοντας τον ρόλο της ΓΣΕΒΕΕ και ενισχύοντας το ανθρώπινο δυναμικό των επιχειρήσεων στην προσαρμογή του στο μεταβαλλόμενο οικονομικό περιβάλλον.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο των βασικών δραστηριοτήτων του, παρέχει στη ΓΣΕΒΕΕ τεκμηριωμένες θέσεις, καθώς μελετά, αξιολογεί και εκπονεί προτάσεις πολιτικής για θέματα οικονομικής ανάπτυξης, χρηματοδότησης επιχειρήσεων, φορολογίας, απασχόλησης, κοινωνικής ασφάλισης, ανταγωνισμού και αναβάθμισης των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού των μικρών επιχειρήσεων.

Η μέχρι σήμερα λειτουργία του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ συνέπεσε με την υλοποίηση των προγραμματικών περιόδων 2007–2013 και 2014–2020 του ΕΣΠΑ, στο πλαίσιο των οποίων υλοποίησε δράσεις και έργα σε θεματικά πεδία και αντικείμενα ενδιαφέροντος της ΓΣΕΒΕΕ. Έτσι, το ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ αξιοποίησε τις ευκαιρίες και τις χρηματοδοτικές δυνατότητες των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, για να διεξάγει έρευνες και να εκπονήσει εξειδικευμένες μελέτες. Παράλληλα, παρείχε υπηρεσίες υψηλής ποιότητας στα πεδία της συμβουλευτικής για την υποστήριξη των επιχειρήσεων, αλλά και της επαγγελματικής κατάρτισης των απασχολουμένων στις μικρές επιχειρήσεις.

1.2 Το Εργαστήριο παρακολούθησης αλλαγών επαγγελματιών

Μετά από σχεδόν μια δεκαετία οικονομικής κρίσης και με έντονες τις επιπτώσεις της πρόσφατης υγειονομικής κρίσης εξαιτίας της πανδημίας της Covid-19, το τοπίο της ελληνικής οικονομίας, της επιχειρηματικότητας και των επαγγελματιών που δραστηριοποιούνται εντός αυτής έχει μεταβληθεί σε διάφορα επίπεδα. Ο διάλογος για την κατάσταση των μικρών επιχειρήσεων, το επίπεδο απασχόλησης, τις μεταβολές σε πλήθος επαγγελματιών και τις δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού είναι πιο επίκαιρος από ποτέ.

Υπό το πρίσμα αυτό, το ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ ανέλαβε την πρωτοβουλία συγκρότησης ενός μηχανισμού για τη συστηματική παρακολούθηση των μεταβολών που αναμένεται να επηρεάσουν συγκεκριμένα επαγγέλματα στο άμεσο μέλλον. Κεντρικός στόχος της πρωτοβουλίας αυτής είναι να καλύψει ένα κενό στρατηγικής πληροφόρησης σε επίπεδο μικρών επιχειρήσεων και ειδικότερα όσον αφορά την έγκαιρη αναγνώριση τάσεων, εξελίξεων και μεταβολών στο ευρύτερο επιχειρηματικό, θεσμικό, οικονομικό και τεχνολογικό περιβάλλον, μέσα από ένα σύστημα παρακολούθησης, τεκμηρίωσης και αναλυτικής επεξεργασίας.

Ο παραπάνω μηχανισμός του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ υλοποιείται μέσα από τη δράση με τίτλο: «Εργαστήριο πρόγνωσης και παρακολούθησης παραγόντων αλλαγής του παραγωγικού περιβάλλοντος κλάδων και επαγγελματιών» (εφεξής «Εργαστήριο πρόγνωσης και παρακολούθησης αλλαγών επαγγελματιών»). Βασικό παραγόμενο της δράσης αποτελεί η προετοιμασία και εκπόνηση Οδικών Χαρτών Προσαρμογής Επαγγελματιών, σε πρώτη φάση για είκοσι (20) επαγγέλματα, οι οποίοι θα επικαιροποιούνται τακτικά, ώστε να αποτελέσουν διαρκείς οδηγούς δράσης για την αποτελεσματική ανταπόκριση των επιχειρήσεων στις επερχόμενες αλλαγές.

Σε συνέχεια των αποτελεσμάτων των Οδικών Χαρτών, αναμένεται να υλοποιηθούν στοχευμένες δράσεις για τα υπό μελέτη επαγγέλματα, όπως η εκπόνηση επαγγελματικών περιγραμμάτων, η ανάπτυξη εκπαιδευτικού περιεχομένου και υλικών, η διαμόρφωση σχημάτων πιστοποίησης κ.ά.

Ο παρών Οδικός Χάρτης, που αφορά στο επάγγελμα του «Αμπελουργού – Οινοποιού», εκπονήθηκε από τον επιστημονικό συνεργάτη του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ κα Ελένη (Μαριλένα) Γιανναδάκη υπό τον άμεσο συντονισμό της ομάδας έργου του Ινστιτούτου και συνοψίζει τα σημαντικότερα ευρήματα, όπως προέκυψαν από τη διαδικασία διερεύνησης των προοπτικών του επαγγέλματος.

2. Μεθοδολογία- Πηγές πληροφόρησης

Η διαδικασία της διερεύνησης των προοπτικών των επαγγελματιών επικεντρώνεται στην ανάδειξη τεκμηριωμένων ευρημάτων, τα οποία συνθέτουν την εικόνα των τάσεων και δυναμικών, έχοντας ως κύριο στόχο τη δημιουργία ενός πλαισίου κατευθύνσεων που θα βοηθήσει επαγγελματίες, εμπλεκόμενους παραγωγικούς κλάδους και φορείς στην προσαρμογή τους στις νέες εξελίξεις.

Αναφορικά με τη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την προετοιμασία και την εκπόνηση του Οδικού Χάρτη Επαγγέλματος, αυτή περιλαμβάνει έναν συνδυασμό τεχνικών και εργαλείων διερεύνησης ανά φάση υλοποίησης.

Αναλυτικότερα, στη συνέχεια, αποτυπώνεται μια σύντομη περιγραφή της κάθε τεχνικής που εφαρμόζεται εξειδικεύοντας στις βασικές μεθόδους «προοπτικής διερεύνησης» που αξιοποιήθηκαν και στα παραγόμενα αποτελέσματα κάθε φάσης, όπως αυτά προέκυψαν από τη διαδικασία προετοιμασίας και εκπόνησης του Οδικού χάρτη προσαρμογής του επαγγέλματος του «Αμπελοουργού – Οινοποιού».

Βιβλιογραφική επισκόπηση – αρχική μελέτη επαγγέλματος

1.

Η βιβλιογραφική επισκόπηση¹ αποτελεί ένα βασικό μέρος της διαδικασίας διερεύνησης και περιλαμβάνει τη μελέτη και εξέταση παραμέτρων, δεδομένων και άλλων σχετικών ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων που αφορούν στο επάγγελμα. Διατρέχει όλες τις φάσεις υλοποίησης, επειδή η συγκέντρωση, η επεξεργασία, η συμπλήρωση και η ενσωμάτωση στοιχείων πραγματοποιείται απαραίτητα καθ' όλη τη διάρκεια της μελέτης του επαγγέλματος.

Κατά την επισκόπηση αυτή, αξιοποιήθηκαν επίσημες πηγές και βάσεις δεδομένων από

εθνικούς και ευρωπαϊκούς φορείς (ενδεικτικά: Ελληνική Στατιστική Αρχή, Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της αγοράς εργασίας, Ευρωπαϊκή Στατιστική Αρχή, Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, ESCO, Cedefop, ESI, κ.ά.), δημοσιευμένες μελέτες, ερευνητικά κείμενα, εκπαιδευτικά υλικά και άλλες πηγές που κρίθηκαν απαραίτητες για την τεκμηριωμένη μελέτη και ανάλυση του επαγγέλματος.

Παραγόμενο αποτέλεσμα:
Ανάλυση υφιστάμενης κατάστασης και αρχική μελέτη επαγγέλματος

¹ Παράρτημα I – Βιβλιογραφία

Ημι-δομημένες συνεντεύξεις & Ομάδα εμπειρογνομόνων, πληροφορητών

2.

Οι ημι-δομημένες συνεντεύξεις με εμπειρογνώμονες και πληροφορητές (expert interviews) αρχικά πραγματοποιήθηκαν παράλληλα με τη βιβλιογραφική επισκόπηση και κατά περίπτωση -αναλόγα με τις ιδιαίτερες ανάγκες- στα επόμενα στάδια της διερεύνησης των προοπτικών, τάσεων και δυναμικών του επαγγέλματος. Διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στην αξιολόγηση, την τεκμηρίωση και επικύρωση των ευρημάτων, καθώς διασταυρώθηκαν με άλλες πηγές πληροφοριών (π.χ. ομάδες εστιασμένης συζήτησης). Κατά τη διεξαγωγή τους χρησιμοποιήθηκε ημι-δομημένο ερωτηματολόγιο που λειτούργησε βοηθητικά στην προσέγγιση και συζήτηση των πεδίων μελέτης που σχετίζονται με το υπό εξέταση επάγγελμα.

Αναλυτικότερα, στάλθηκαν προσκλήσεις συμμετοχής σε στελέχη των φορέων Δημόσιας Διοίκησης, σε φορείς εκπροσώπησης επαγγελματιών, σε ερευνητικούς οργανισμούς, καθώς και σε επιχειρήσεις/επαγγελματίες. Στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής συγκροτήθηκε ομάδα εμπειρογνομόνων (expert panel) που συνεργάστηκε με τον επιστημονικό συνεργάτη του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ καθ' όλη τη διαδικασία διερεύνησης των προοπτικών του επαγγέλματος.

Η παραπάνω ομάδα διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην επικύρωση τάσεων και δυναμικών αλλαγής, όπως αυτές αναδείχθηκαν σε όλες τις φάσεις διερεύνησης, ενώ συνέβαλε στο να επιτευχθεί συναίνεση σε βασικά ζητήματα και στον εντοπισμό προτεραιοτήτων, να συγκεντρωθεί χρήσιμη πληροφορία σε σχετικά πεδία και να συμπληρωθούν κενά που προέκυψαν κατά τη διερεύνηση των προοπτικών του επαγγέλματος.

Παράλληλα με την ομάδα εμπειρογνομόνων, πραγματοποιήθηκαν συνεντεύξεις με εξειδικευμένους πληροφορητές που συνέβαλλαν στην συλλογή, ανάδειξη και αξιοποίηση γνώσεων και πληροφοριών απαραίτητων κατά τη διερεύνηση του επαγγέλματος.

Παραγόμενο αποτέλεσμα:
Συλλογή εμπειρικής γνώσης, επικύρωση αρχικών ευρημάτων και ανάδειξη νέας πληροφορίας η οποία δεν είχε διερευνηθεί

² Παράρτημα II – Ομάδα εμπειρογνομόνων και πληροφορητές

Ομάδες εστιασμένης συζήτησης (focus groups)

3.

Οι συναντήσεις εστιασμένης συζήτησης (focus groups) αποτελούν τα κατεξοχήν εργαλεία των ασκήσεων προοπτικής διερεύνησης, καθότι προσφέρουν τη δυνατότητα συγκέντρωσης και επεξεργασίας απόψεων από διαφορετικά είδη πηγών, φορέων και ατόμων, ενώ επίσης δημιουργούν τη δυνατότητα επεξεργασίας και σύνθεσης διαφορετικών απόψεων επί συγκεκριμένων θεμάτων.

Συνολικά πραγματοποιήθηκαν δύο (2) συναντήσεις εστιασμένης συζήτησης³ (focus groups) με εκπροσώπους φορέων Δημόσιας Διοίκησης, Κλαδικών και επαγγελματικών φορέων, ερευνητικών οργανισμών και επαγγελματίες του κλάδου. Η πρώτη συνάντηση (Αθήνα, 10/3/2020) είχε έξι (6) συνολικά συμμετέχοντες και εστίασε στη διερεύνηση των παραγόντων αλλαγής που

αναμένεται να επηρεάσουν το υπό εξέταση επάγγελμα τα επόμενα έτη. Η δεύτερη συνάντηση πραγματοποιήθηκε μέσω τηλεδιάσκεψης στις 14/7/2020 με την συμμετοχή τριών (6) ατόμων και επικεντρώθηκε εκτεταμένα στο θέμα των υφιστάμενων αλλά και αναδυόμενων γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, που θεωρούνται αναγκαίες στο υπό μελέτη επάγγελμα.

Παραγόμενο αποτέλεσμα:
Προσδιορισμός/επικύρωση τάσεων και δυναμικών και χαρακτηρισμός τους ως προς την πιθανότητα πραγμάτωσης και την επίπτωση που θα έχουν στο επάγγελμα. Ενδεδειγμένη μελέτη υφιστάμενων, απαραίτητων και μελλοντικά αναδυόμενων δεξιοτήτων.

4.

Σύνθεση ευρημάτων – εκπόνηση Οδικού χάρτη επαγγέλματος

Στα προηγούμενα στάδια της διαδικασίας, με τη χρήση της παραπάνω δέσμης μεθόδων προοπτικής διερεύνησης εντοπίστηκαν σημαντικές δυνάμεις αλλαγής (π.χ. ανίχνευση περιβάλλοντος, εκτίμηση πιθανότητας εκδήλωσης φαινομένων), αναλύθηκαν οι επιπτώσεις τους (π.χ. ανάλυση τάσεων και δυναμικών) και αξιολογήθηκε η συνθετική αλληλεπίδρασή τους σε σημαντικά πεδία (π.χ. ανάλυση δεξιοτήτων).

Δύο εξειδικευμένα εργαλεία που αξιοποιήθηκαν κατά τα προηγούμενα στάδια και πρέπει να επισημανθούν, ως εργαλεία βάσης της όλης της μεθοδολογίας, είναι τα εξής:

Εργαλείο 1: Διάταξη εξειδίκευσης παραγόντων αλλαγής

Αφορά ουσιαστικά σε ένα δομημένο υπόδειγμα το οποίο εξετάσε συγκεκριμένες περιοχές μελέτης (παραγόντες αλλαγής) και αξιοποιήθηκε ως μέσο αποθήκευσης συνοπτικής και ουσιαστικής πληροφορίας σε σχέση με τις τάσεις/δυναμικές του επαγγέλματος, όπως αυτή αντλήθηκε μέσα από την υλοποίηση των διεργασιών διερεύνησης (έρευνα πεδίου, βιβλιογραφική επισκόπηση, συνεντεύξεις, focus groups κοκ).

Εργαλείο 2: Διάγνωση και ανάλυση δεξιοτήτων

Αφορά επίσης σε δομημένο υπόδειγμα, από-

λυτα εξειδικευμένο στο πεδίο των δεξιοτήτων, τόσο σε επίπεδο διάγνωσης («ποιες είναι οι σημαντικότερες δεξιότητες για την άσκηση του επαγγέλματος σήμερα;»), όσο και σε επίπεδο μελλοντικής εκτίμησης («ποιες θα είναι οι σημαντικότερες τα επόμενα έτη;»). Τα σχετικά ευρήματα αναδείχθηκαν μέσα από την υλοποίηση των διεργασιών διερεύνησης (έρευνα πεδίου σε αντίστοιχες μελέτες, επαγγελματικά περιγράμματα, κείμενα εκπαιδευτικών προγραμμάτων κοκ, υλοποίηση συνεντεύξεων, focus groups κοκ).

Τα αποτελέσματα που προέκυψαν από το σύνολο της διαδικασίας και την αξιοποίηση των παραπάνω εργαλείων, τροφοδότησαν το περιεχόμενο του Οδικού χάρτη προσαρμογής του επαγγέλματος.

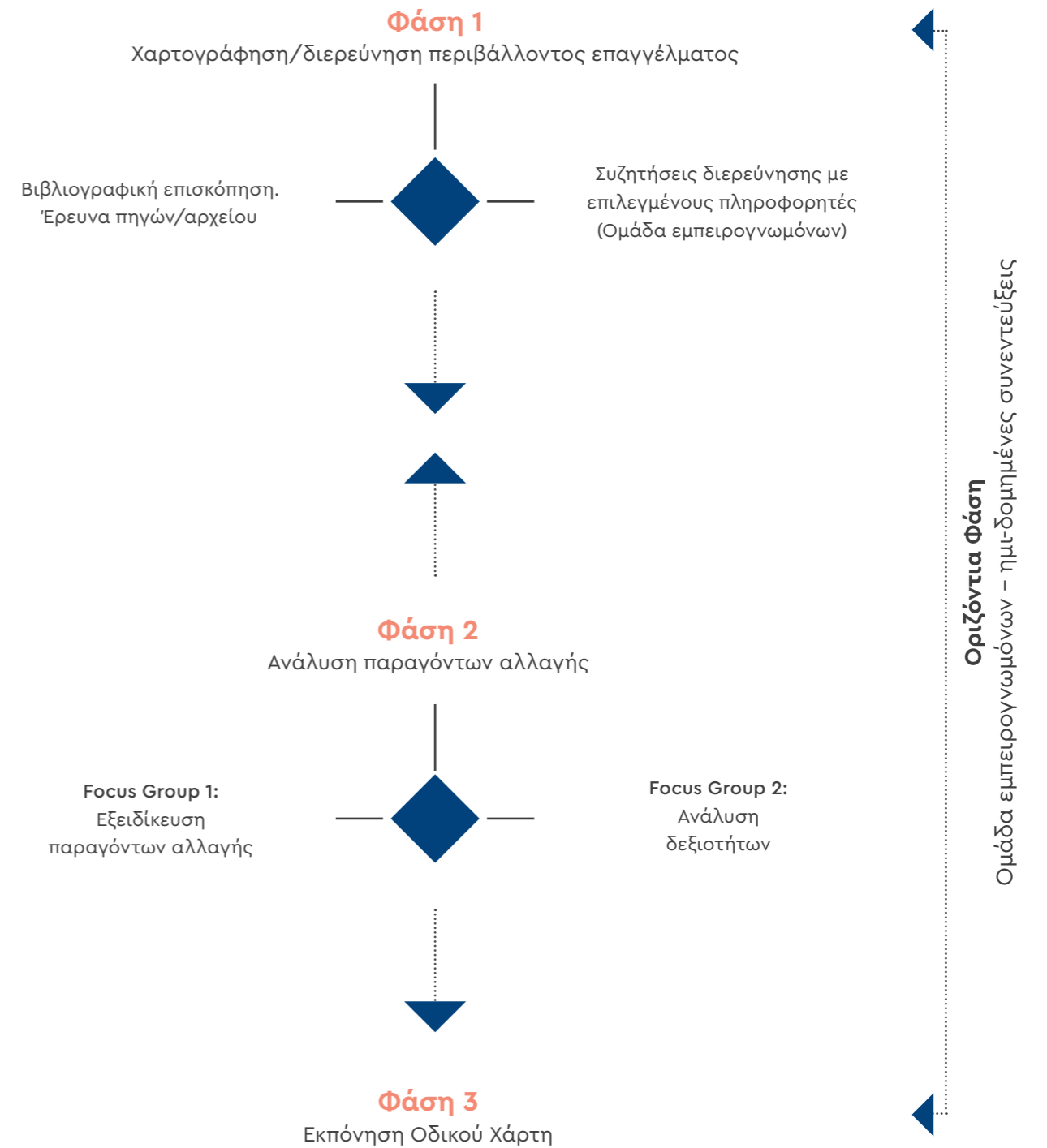
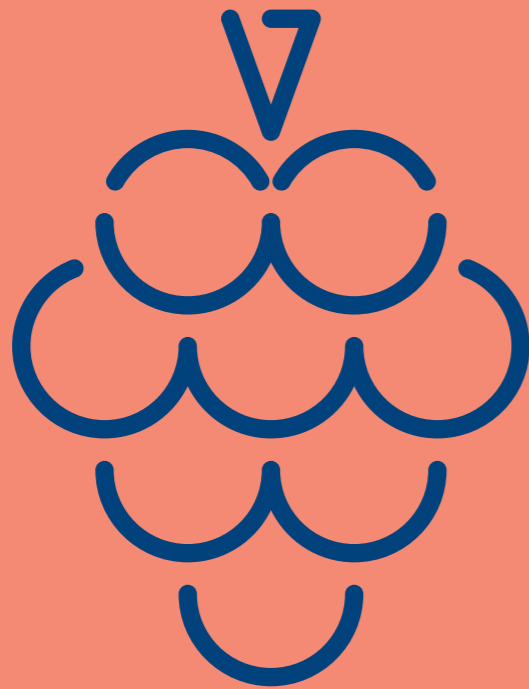
Οι Οδικοί χάρτες αποτελούν ουσιαστικά το επιστέγασμα όλης της παραπάνω προσπάθειας και εργασίας, ενώ περιλαμβάνουν και τη διαμόρφωση στρατηγικών συμπερασμάτων και προτάσεων για το επάγγελμα και την προσαρμογή του στις επερχόμενες αλλαγές.

Παραγόμενο αποτέλεσμα:
Οδικός χάρτης προσαρμογής επαγγέλματος

Η εικόνα της παραπάνω μεθοδολογίας αποτυπώνεται στο διάγραμμα που ακολουθεί, όπου αναλύονται τα βήματα που εφαρμόστηκαν ανά φάση για την παρακολούθηση και προοπτική διερεύνησης των αλλαγών του επαγγέλματος.

³ Παράρτημα ΙΙΙ – Ομάδες εστιασμένης συζήτησης

Μεθοδολογία και φάσεις διερεύνησης προοπτικών επαγγέλματος:

3. Αποτύπωση και ανάλυση επαγγέλματος

3.1

Περιγραφή
επαγγέλματος

3.2

Θεσμικό πλαίσιο
άσκησης επαγγέλματος

3.3

Επαγγελματικοί
φορείς

3.4

Τάσεις
απασχόλησης

3.5

Επιχειρηματική
δραστηριότητα

3.6

Μελέτη
επαγγέλματος
στην Ευρώπη

3.7

Καινοτόμος
δραστηριότητα στο
επάγγελμα

Στην ενότητα αυτή αρχικά προσδιορίζεται το πλαίσιο στο οποίο ασκείται το επάγγελμα και εν συνεχεία αναλύεται η υφιστάμενη κατάσταση βάσει ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων, όπως προέκυψαν από την διερεύνησή του.

Πρώτα εξετάζεται η αντιστοίχιση του επαγγέλματος με υφιστάμενα επαγγελματικά περιγράμματα, όπως και με τα ισχύοντα συστήματα ταξινόμησης επαγγελμάτων και κλάδων οικονομικής δραστηριότητας. Βάσει αυτών πραγματοποιείται συσχέτιση του επαγγέλματος με κλάδους προτεραιότητας της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης του ΕΣΠΑ 2014–2020, ενώ γίνεται διασύνδεση με άλλα επαγγέλματα που δραστηριοποιούνται στην αλυσίδα αξίας.

Γίνονται επίσης αναφορές στο θεσμικό/ρυθμιστικό πλαίσιο, όπως και σε φορείς εκπροσώπησης του επαγγέλματος σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Στο ίδιο πλαίσιο και με βάση την αντιστοίχιση με τα παραπάνω συστήματα ταξινόμησης καταγράφονται οι τάσεις στην απασχόληση και την επιχειρηματική δραστηριότητα που αναφέρονται στο επάγγελμα.

Η ενότητα κλείνει με την ποιοτική διερεύνηση της καινοτόμου δραστηριότητας εντοπίζοντας τα πεδία και τα παραδείγματα, στα οποία το επάγγελμα εμφανίζει στοιχεία καινοτομίας.

3.1 Περιγραφή επαγγέλματος

Το επάγγελμα του «Αμπελουργού-Οινοποιού» είναι ένα σύνθετο επάγγελμα, καθώς καλύπτει δύο επαγγέλματα, που δυναμικά, αλλά όχι υποχρεωτικά, δύναται να ασκεί το ίδιο άτομο.

Ο αμπελουργός είναι ο ασχολούμενος με την καλλιέργεια της αμπέλου. Η αμπελουργία είναι η αγροτική εργασία για την παραγωγή σταφυλιών τα οποία στη συνέχεια προωθούνται, αναλόγως της ποικιλίας τους, είτε για βρώση ως επιτραπέζια σταφύλια ή σταφίδες, είτε για οινοποίηση.

Ο οινοποιός είναι εκείνος που επεξεργάζεται τον καρπό της αμπέλου (τα σταφύλια) για την παραγωγή κρασιού (οινοποίηση). Συνήθως ο οινοποιός είναι και ο ίδιος αμπελουργός, οινοποιεί δηλαδή τα δικά του σταφύλια, συχνά, δε, παραλαμβάνει προς οινοποίηση σταφύλια άλλων παραγωγών.

Το βασικό αντικείμενο της εργασίας του είναι η καλλιέργεια αμπελώνων και η παραγωγή κρασιού υπό την καθοδήγηση του επιστημονικού προσωπικού (γεωπόνου, οινολόγου) και ειδικότερα:

- Η εφαρμογή καλλιεργητικών φροντίδων της αμπέλου για την παραγωγή σταφυλιών,
- Η εφαρμογή πρακτικών οινοποίησης και κατεργασίας οίνων,
- Η συμμετοχή στις εργασίες διαχείρισης ασφάλειας και ποιότητας.

Πηγή: ΕΟΠΠΕΠ, Επαγγελματικό Περίγραμμα «Τεχνικός Αμπελουργίας – Οινοποιίας

Συναφές Επαγγελματικό Περίγραμμα (βάσει λίστας ΕΠ του ΕΟΠΠΕΠ):

- «Τεχνικός Αμπελουργίας – Οινοποιίας»

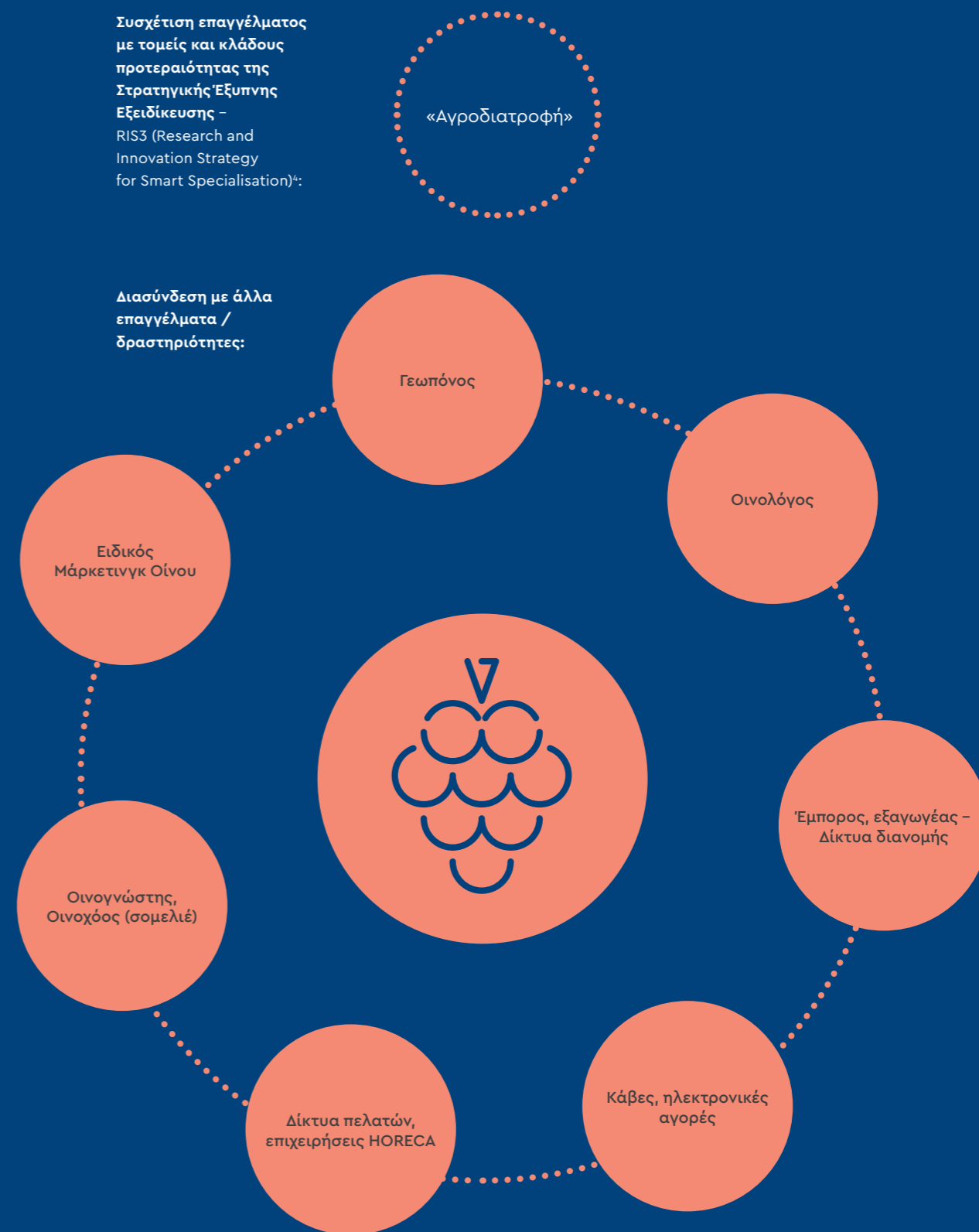
Αντιστοίχιση επαγγέλματος με το ισχύον Σύστημα Ταξινόμησης Επαγγελμάτων (ISCO 08):

- 611 – Καλλιεργητές κηπευτικών και φυτωρίων, επαγγελματίες
- 6114 – Καλλιεργητές δένδρων και θάμνων

Αντιστοίχιση επαγγέλματος με το ισχύον Σύστημα Ταξινόμησης Κλάδων Οικονομικής Δραστηριότητας (ΣΤΑΚΟΔ 08):

- 01.2 – Πολυετείς καλλιέργειες
 - 01.21 – Καλλιέργεια σταφυλιών
- 11.0 – Ποτοποιία
 - 11.02 – Παραγωγή οίνου από σταφύλια

Συσχέτιση επαγγέλματος με τομείς και κλάδους προτεραιότητας της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης – RIS3 (Research and Innovation Strategy for Smart Specialisation)⁴:

⁴ Η συσχέτιση του επαγγέλματος με κλάδους-τομείς της RIS3, συνεπάγεται ότι υφίστανται δυνατότητες χρηματοδότησης της δραστηριότητας μέσω των δράσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ.

3.2

Θεσμικό πλαίσιο άσκησης επαγγέλματος

Ο αμπελοοινικός τομέας, όσον αφορά την πρωτογενή παραγωγή (αμπέλι), αλλά και την μεταποίηση (οίνος), στην Ευρωπαϊκή Ένωση διέπεται από την πιο πολύπλοκη νομοθεσία από όλα τα αγροτικά προϊόντα. Η εξειδικευμένη νομοθεσία οφείλεται στην ιδιαίτερη υπεραξία που αποκτά ο οίνος στις συγκεκριμένες περιοχές παραγωγής του σε ολόκληρη την Ευρώπη, συνεπώς και την Ελλάδα, υπεραξία που αντανακλά τους εδαφοκλιματικούς παράγοντες, τις τεχνικές επεξεργασίας και τις παραδοσιακές παρεμβάσεις αμπελοκαλλιέργητή ή οινοποιού. Η ισχύουσα νομοθεσία, κοινοτική και εθνική, δίνεται αναλυτικά στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Ανάπτυξης και Τροφίμων, στους συνδέσμους :

- Για το αμπέλι: Νομοθεσία για το Αμπέλι (minagric.gr)
- Για τον οίνο: Νομοθεσία Οίνου (minagric.gr).

Τυπικές προϋποθέσεις στα πρώτα στάδια της άσκησης του επαγγέλματος είναι:

- Για την έναρξη της δραστηριότητας του αμπελουργού προαπαιτούμενο είναι το αμπέλι να είναι εγγεγραμμένο στο Αμπελουργικό Μητρώο και να μην παραβιάζεται το καθεστώς αδειών φύτευσης. Ως ασκών γεωργική δραστηριότητα, ο αμπελουργός συμμορφώνεται με τις ρυθμίσεις του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για τους κατ'επάγγελμα αγρότες.
- Για την έναρξη της δραστηριότητας και των εργασιών του οινοποιού απαραίτητη είναι η άδεια λειτουργίας του οινοποιείου. Για τα οινοποιεία, ως επαγγελματικά εργαστήρια – μικρές μεταποιητικές μονάδες στον

τομέα των τροφίμων, εφαρμόζεται ο βασικός νόμος αδειοδότησης Ν. 3982/2011, όπως ισχύει.

- Για το επάγγελμα του Τεχνικού Αμπελουργίας – Οινοποιίας, ως εργαζόμενου σε αμπελουργική εκμετάλλευση ή οινοποιητική μονάδα, όπως έχει καταγραφεί στο προαναφερθέν Επαγγελματικό Περίγραμμα που έχει πιστοποιηθεί από τον ΕΟΠΠΕΠ, δεν απαιτείται άδεια ασκήσεως του επαγγέλματος ή εγγραφή σε επαγγελματικό ή συνδικαλιστικό όργανο. Ισχύουν οι διατάξεις που ισχύουν για τους χειριστές τροφίμων (καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος) του ΕΦΕΤ και απαιτείται το ειδικό βιβλιάριο υγείας για χειριστές τροφίμων και η εκπαίδευση στις βασικές αρχές ασφάλειας τροφίμων.

Η νομοθεσία για την άσκηση του επαγγέλματος του «Αμπελουργού- Οινοποιού» ρυθμίζει θέματα που αφορούν:

- Αμπελουργικό Μητρώο & Νομοθεσία Οίνου ΥΠΑΑΤ (Οίνοι ΠΟΠ, ΠΓΕ, επισήμανση, ετικέτες)
- Νόμος αδειοδότησης Ν. 3982/2011 (ΦΕΚ Α' 143/17.6.2011) "Απλοποίηση αδειοδότησης τεχνικών επαγγελματιών & μεταποιητικών δραστηριοτήτων & επιχειρηματικών πάρκων & άλλες διατάξεις", όπως ισχύει
- Υγιεινή και ασφάλεια στα οινοποιεία: τήρηση πιστοποιημένου συστήματος διαχείρισης υγιεινής και ασφάλειας τροφίμων σύμφωνα με το πρότυπο ISO 22000, διαδικασίες επιθεωρήσεων του Τεχνικού Ασφαλείας στα οινοποιεία και εφαρμογή των αρχών ασφάλειας και υγιεινής στην εργασία.

3.3

Επαγγελματικοί φορείς

Σε εθνικό επίπεδο:

- Εθνική Διεπαγγελματική Οργάνωση Αμπέλου και Οίνου (ΕΔΟΑΟ)
- Σύνδεσμος Ελληνικού Οίνου (ΣΕΟ) www.greek-winefederation.gr
- Σύνδεσμος Μικρών Οινοποιών Ελλάδος – ΣΜΟΕ <http://smoe.com.gr/>

- Κλαδικός Εθνικός Αγροτικός Συνεταιρισμός Αμπελοοινικών Προϊόντων –(Κεντρική Συνεταιριστική Ένωση Αμπελοοινικών Προϊόντων) -ΚΕΟΣΟΕ www.keosoe.gr
- Ενώσεις Οινοπαραγωγών – Συνεργατικοί σχηματισμοί
- ΕΝΟΑΒΕ – Ένωση Οινοπαραγωγών Αμπελών Βορείου Ελλάδος, «Οίνοι Βορείου Ελλάδος»

- ΕΝΟΑΚΕ – Ένωση Οινοπαραγωγών Αμπελών Κεντρικής Ελλάδας
- ΕΝΟΑΑ – Ένωση Οινοπαραγωγών Αμπελών Αττικής
- ΕΝ.Ο.Α.Π – Ένωση Οινοπαραγωγών Αμπελών Πελοποννήσου
- ΕΝΟΑΝΑ- Ένωση Οινοποιών Αμπελουργών Νήσων Αιγαίου
- Ένωση Οινοπαραγωγών Αμπελών Κρήτης
- «Δρόμοι του Κρασιού» όπως έχουν αναπτυχθεί τοπικά στην Ελλάδα για την προώθηση του οινοτουρισμού.

Σε ευρωπαϊκό/διεθνές επίπεδο:

- COPA (European Farmers) – COGECA (European Agri-cooperatives) www.copa-cogeca.eu
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή Εταιρειών Οίνου – Comité Européen des Entreprises Vin – CEEV www.ceev.eu
- Διεθνής Οργανισμός για την Άμπελο και τον Οίνο OIV – Organisation Internationale de la vigne et du vin / The International Organisation of Vine and Wine www.oiv.int

3.4

Τάσεις απασχόλησης

Εκτίμηση απασχόλησης σύμφωνα με την οικονομική δραστηριότητα και τους βασικούς τετραψήφιους Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας (ΚΑΔ) που σχετίζονται με το επάγγελμα:

Κωδικός Αριθμός Δραστηριότητας (ΚΑΔ)	Αριθμός Απασχολούμενων		
	2016	2017	2018
01.21 – Καλλιέργεια σταφυλιών	10.189	12.547	9.579
11.02 – Παραγωγή οίνου από σταφύλια	3.004	3.118	3.142

Πηγή: Μητρώο Επιχειρήσεων ΕΛ.ΣΤΑΤ (2016-2018)

Εκτίμηση απασχόλησης της ευρύτερης ομάδας επαγγελματιών όπου υπάγεται το επάγγελμα βάσει του Συστήματος Ταξινόμησης Επαγγελματιών (ISCO 08):

Κωδικός Επαγγέλματος (ISCO 08)	Αριθμός Απασχολούμενων		
	2016	2017	2018
611 – Καλλιεργητές κηπευτικών και φυτωρίων, επαγγελματίες	312.590	313.475	326.073

Πηγή: Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας, Ετήσια Έκθεση 2019 Στοιχεία ΕΛ. ΣΤΑΤ.

Εκτίμηση ποσοστού αυτοαπασχόλησης⁵ της ευρύτερης ομάδας επαγγελματιών όπου υπάγεται το επάγγελμα βάσει του Συστήματος Ταξινόμησης Επαγγελματιών (ISCO 08):

Κωδικός Επαγγέλματος (ISCO 08)	Ποσοστό αυτοαπασχόλησης		
	2016	2017	2018
611 – Καλλιεργητές κηπευτικών και φυτωρίων, επαγγελματίες	87,88%	89,16%	88,96%

Πηγή: Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας, Ετήσια Έκθεση 2019 Στοιχεία ΕΛ. ΣΤΑΤ.

⁵ Το ποσοστό των αυτοαπασχολούμενων υπολογίστηκε βάσει της Ευρωπαϊκής Έρευνας Εργατικού Δυναμικού (EU LFS) αθροίζοντας τους κυρίως αυτοαπασχολούμενους που είναι οι εργαζόμενοι για δικό τους λογαριασμό (αυτοαπασχολούμενοι χωρίς προσωπικό) με τα συμβοηθούντα μέλη (βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση) και διαιρώντας το παραπάνω σύνολο με το σύνολο της απασχόλησης. Στον υπολογισμό δεν συμπεριλήφθηκε η κατηγορία των εργοδοτών (αυτοαπασχολούμενοι με προσωπικό).

3.5 Επιχειρηματική δραστηριότητα

Εκτίμηση επιχειρηματικής δραστηριότητας, ως προς τη μεταβολή του αριθμού επιχειρήσεων και του κύκλου εργασιών, σύμφωνα με τους βασικούς τετραψήφιους Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας (ΚΑΔ) που σχετίζονται με το επάγγελμα:

Κωδικός Αριθμός Δραστηριότητας (ΚΑΔ)	Αριθμός επιχειρήσεων		
	2016	2017	2018
01.21 – Καλλιέργεια σταφυλιών	7.438	8.422	8.299
11.02 – Παραγωγή οίνου από σταφύλια	624	652	640

Πηγή: Μητρώο Επιχειρήσεων ΕΛ.ΣΤΑΤ (2016-2018)

Κωδικός Αριθμός Δραστηριότητας (ΚΑΔ)	Κύκλος εργασιών (εκ. €)		
	2016	2017	2018
01.21 – Καλλιέργεια σταφυλιών	150,6	166,6	170,96
11.02 – Παραγωγή οίνου από σταφύλια	378,4	387,5	404,27

Πηγή: Μητρώο Επιχειρήσεων ΕΛ.ΣΤΑΤ (2016-2018)

Αξιολόγηση εξαγωγικής δραστηριότητας:

Οι εξαγωγές οίνων σε ποσότητα αντιστοιχούν στο 11,32% της ελληνικής οινοπαραγωγής του 2018/2019 (283.510 hl έναντι 2.505.400 hl). Οι εξαγωγές οίνων το 2019 ανήλθαν σε 28.351 τόνους, συνολικής αξίας 79,5 εκ €. Στην Ε.Ε. το 89,67% της αξίας των συνολικών ελληνικών εξαγωγών αντιστοιχεί κατά σειρά στη Γερμανία, την ελκυστικότερη και ωριμότερη αγορά στην Ε.Ε., και ακολουθούν η Κύπρος, Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Βέλγιο, Κάτω Χώρες. Εκτός Ε.Ε., τα ελληνικά κρασιά εξάγονται κυρίως σε ΗΠΑ και Καναδά, που κατέχουν σε αξία το 75,26% των συνολικών ελληνικών εξαγωγών προς Τρίτες Χώρες, ενώ ακολουθούν η Κίνα, Ελβετία, Αυστραλία, Ιαπωνία και Ρωσία. Η σύνθεση των εξαγωγικών μεγεθών το 2019 αντιστράφηκε σε σχέση με το 2018 ως προς τα συνολικά ποσοστά επίδοσης μεταξύ ΕΕ και Τρίτων Χωρών: οι εξαγωγές προς ΕΕ μειώθηκαν κατά 16,09% σε ποσότητα και κατά 9,38% σε αξία, ενώ οι συνολικές εξαγωγές σε Τρίτες Χώρες αυξήθηκαν κατά 6,31% σε ποσότητα και 10,72% σε αξία. Στην αντιστροφή αυτή συνετέλεσε το γεγονός ότι το 2019 σημειώθηκε υποχώρηση αποστολών κρασιών προς Γερμανία και Γαλλία, με παράλληλη αύξηση προς ΗΠΑ και Καναδά.

⁶ 18 Μαΐου 2020, ΚΕΟΣΟΕ: Γερμανία, Γαλλία υποχώρηση αποστολών κρασιών το 2019, αντίθετα σε ΗΠΑ, Καναδά αυξήθηκαν οι εξαγωγές (keosoe.gr)

⁷ επεξεργασία ΚΕΟΣΟΕ με βάση στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ

3.6 Μελέτη επαγγέλματος στην Ευρώπη

Κωδικός Αριθμός Δραστηριότητας (ΚΑΔ)	Αριθμός επιχειρήσεων		
	2016	2017	2018
11.02 – Παραγωγή οίνου από σταφύλια	12.036	12.118	11.695

Πηγή: Structural Business Statistics Eurostat (2016-2018), EU-28

Κωδικός Αριθμός Δραστηριότητας (ΚΑΔ)	Αριθμός απασχολούμενων		
	2016	2017	2018
11.02 – Παραγωγή οίνου από σταφύλια	103.965	139.967	111.865

Πηγή: Structural Business Statistics Eurostat (2016-2018), EU-28

Κωδικός Αριθμός Δραστηριότητας (ΚΑΔ)	Κύκλος εργασιών (εκατ. €)		
	2016	2017	2018
11.02 – Παραγωγή οίνου από σταφύλια	33.357,9	52.099,7	41.276,6

Πηγή: Structural Business Statistics Eurostat (2016-2018), EU-28

3.7 Καινοτόμος δραστηριότητα στο επάγγελμα

Στην τελευταία ενότητα της ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης περιγράφονται τα βασικά πεδία όπου εντοπίζονται στοιχεία καινοτομίας στο επάγγελμα, ως αποτέλεσμα της ποιοτικής διερεύνησης των χαρακτηριστικών του επαγγέλματος.

Πεδία εισαγωγής καινοτομίας βάσει της μελέτης του επαγγέλματος	Τεκμηρίωση και αναφορά σε συγκεκριμένα παραδείγματα
<p>Καινοτομία προϊόντος/υπηρεσίας</p> <ul style="list-style-type: none"> εισαγωγή στην αγορά ενός νέου ή σημαντικά βελτιωμένου προϊόντος (υλικού αγαθού ή υπηρεσίας), σε σχέση με τα βασικά χαρακτηριστικά του 	<p>Νέες ιδέες οινοποίησης έχουν κάνει την εμφάνιση τους τα τελευταία έτη με στόχο την διαφοροποίηση:</p> <ul style="list-style-type: none"> Οινοποίηση σε αμφορέα όπως στην αρχαιότητα, ή καινοτόμα οινοποίηση σε τιμμέντο (οδηγεί σε κρασί με περισσότερα αρώματα φρούτων και λιγότερο ξύλου) Επιλογή για τη ζύμωση μεταξύ εναλλακτικών ζυμομυκήτων που προσδίδουν ποικίλα αρώματα στο κρασί Νέοι τύποι και τάσεις, όπως βιολογικοί οίνοι, natural wines, που προβλέπουν καμία ως ελάχιστη παρέμβαση στην οινοποίηση, οίνοι χωρίς αλκοόλ, κοκ <p>Μακροπρόθεσμα εναλλακτικές χρήσεις του κρασιού και των ενδιάμεσων προϊόντων μπορούν να αποτελέσουν σημείο καινοτομίας.</p>
<p>Καινοτομία διαδικασίας</p> <ul style="list-style-type: none"> εισαγωγή καινούριων συστατικών στοιχείων στην παραγωγική, κυρίως, λειτουργία, όπως νέων πρώτων υλών, νέων μηχανισμών και εργαλείων ροής εργασιών και πληροφοριών, καθώς και καινούριου εξοπλισμού 	<p>Νέες διαδικασίες στους αμπελώνες χαρακτηρίζουν τις σύγχρονες τάσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> Δραστική μείωση αποδόσεων, που επιτρέπει καλύτερη αξιοποίηση του εδάφους «Πράσινο τρύγος», που απαλλάσσει το αμπέλι από το υπερβολικό φορτίο. Σωστή άρδευση και εδραίωση της ορθής αντίληψης περί ύδατος και αμπέλου, σε αρκετές περιπτώσεις και με μετεωρολογικό σταθμό εντός αμπελώνων. Υπόγειο δίκτυο άρδευσης αμπελώνα για πότισμα με αυστηρά επιστημονικά δεδομένα και εμπλουτισμό του εδάφους «Φυλλικό τείχος» (ύψος, διαμόρφωση, αναλογία φύλλων σε σχέση με τον καρπό) για αξιοποίηση της ηλιοφάνειας Σύγχρονες μονάδες αναλύσεων στα κτήματα Νέες ποικιλίες και μελέτη και φύτευση των καταλληλότερων κλώνων κάθε ποικιλίας <p>Αυξανόμενος σεβασμός στο περιβάλλον, καθώς μεγάλο μέρος των κρασιών προέρχεται από σταφύλι βιολογικής καλλιέργειας, έστω και αν δεν αναφέρεται στις ετικέτες</p>

Πεδία εισαγωγής καινοτομίας βάσει της μελέτης του επαγγέλματος	Τεκμηρίωση και αναφορά σε συγκεκριμένα παραδείγματα
<p>Καινοτομία στην οργάνωση/λειτουργία</p> <ul style="list-style-type: none"> εισαγωγή νέων μεθόδων και διαδικασιών στις πρακτικές του επαγγέλματος, στην οργάνωση της εργασίας ή στις εξωτερικές σχέσεις μιας επιχείρησης 	<p>Καινοτόμοι αμπελώνες αξιοποιούν αμπελοργαία ακριβείας, αισθητήρες εδάφους για την μέτρηση της υγρασίας και της φωτεινότητας, IoT, εδαφολογικές αναλύσεις και μετεωρολογικούς σταθμούς, ενώ διαδικασίες ψηφιοποίησης επιτρέπουν, μεταξύ των άλλων, και την απαραίτητη ιχνηλασιμότητα για την επίτευξη της επιθυμητής ποιότητας. Παράλληλα, αναπτύσσονται και εξαπλώνονται οι εφαρμογές ηλεκτρονικού εμπορίου για τη διάθεση των κρασιών, ενώ και στις σχέσεις με τους πελάτες επιδιώκονται διαδικασίες πιο βιωματικές, όπως ο Οινοτουρισμός, τα επισκέψιμα οινοποιεία και η οινογνωσία. Σε επίπεδο οργάνωσης των εργασιών, επίσης, κομβικό ρόλο έχουν τα Συνεργατικά σχήματα και τα Δίκτυα οινοποιών.</p>
<p>Καινοτομία marketing</p> <ul style="list-style-type: none"> εισαγωγή νέας μεθόδου marketing (προβολής/ διαφήμισης) που περιλαμβάνει σημαντικές αλλαγές στο σχεδιασμό των προϊόντων ή τη συσκευασία τους, την τοποθέτηση, την προώθηση ή την τιμολόγησή τους 	<p>Ο τρόπος προώθησης του κρασιού διαφοροποιείται τα τελευταία χρόνια. Ο οινοτουρισμός, εκτός από τον σχεδιασμό του λογοτύπου, της ετικέτας και του γενικότερου branding του κάθε οινοποιείου, αποτελεί μια πρακτική που συμβάλλει στο marketing του κρασιού, φέρνοντας σε επαφή ένα ευρύτερο κοινό με τον χώρο του κρασιού, μέσα από την οργάνωση επισκέψεων σε οινοποιεία και διαδρομών σε αμπελώνες. Το κοινό έρχεται, έτσι, σε επαφή γενικότερα με το branding του αμπελότοπου, ενώ οι γνώσεις του γύρω από το κρασί εμπλουτίζονται μέσω δραστηριοτήτων οινογευσίας / οινογνωσίας. Οι εκθέσεις κρασιού αποτελούν, επίσης, μία πολύ καλή πρακτική για αυτό, ενώ πολλά οινοποιεία συμμετέχουν με ετικέτες τους σε διαγωνισμούς κρασιού εντός και εκτός συνόρων, προβάλλοντας τις σχετικές διακρίσεις και βραβεύσεις. Σε ισχυρό εργαλείο προώθησης αναδεικνύεται, φυσικά, και το διαδικτυακό μάρκετινγκ κρασιού, ενώ σε επίπεδο παράλληλων δράσεων αξίζει να αναφερθεί η υποστήριξη τάσεων λελογισμένης χρήσης κρασιού (wine in moderation), η προβολή των οφελών του κρασιού για την υγεία, καθώς και η έμφαση σε μια βιώσιμη – αειφόρο οινοπαραγωγή.</p>

4. Μελέτη παραγόντων αλλαγής επαγγέλματος

4.1

Επιχειρηματικό περιβάλλον, οικονομία και πλαίσιο ανταγωνισμού

4.2

Θεσμικές μεταβολές και αλλαγές πολιτικής

4.3

Τάσεις και εξελίξεις της σχετικής αγοράς αγαθών και υπηρεσιών

4.4

Τεχνολογικός μετασχηματισμός και καινοτομία

4.5

Νέα επιχειρηματικά μοντέλα και μοντέλα εργασίας

4.6

Κλιματική αλλαγή και πράσινη οικονομία

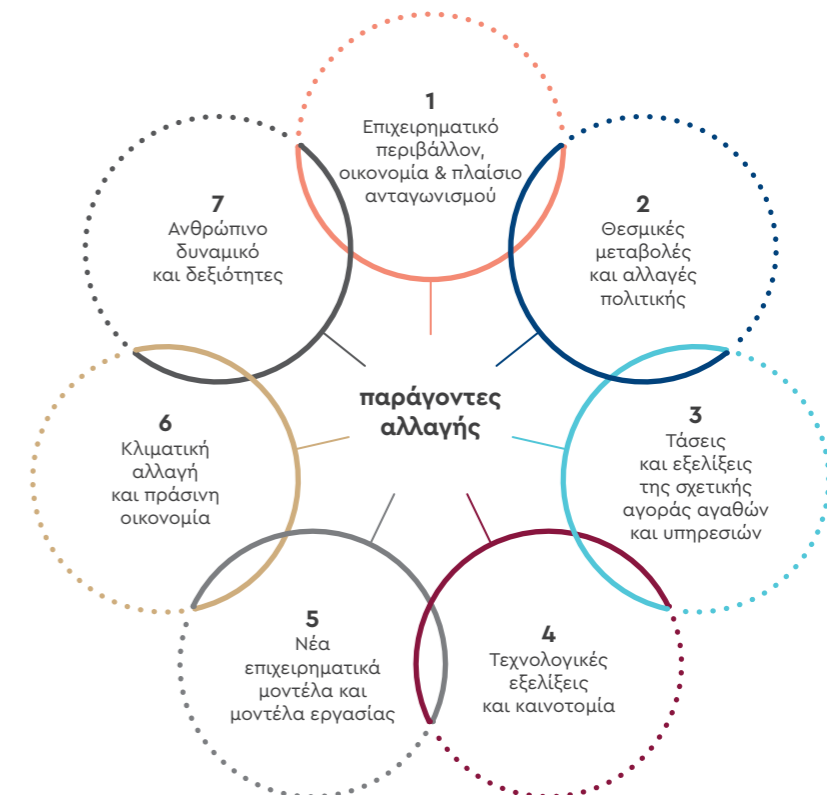
4.7

Βασικές τάσεις και δυναμικές επαγγέλματος

Βασικό τμήμα της διαδικασίας διερεύνησης των προοπτικών του επαγγέλματος αποτέλεσε ο εντοπισμός συγκεκριμένων ενοτήτων διερεύνησης που συχνά αναφέρονται ως «παράγοντες αλλαγής».

Ως «παράγοντας αλλαγής» προσδιορίζεται οποιαδήποτε εξέλιξη ή φαινόμενο που μπορεί να επηρεάσει το επάγγελμα μελλοντικά. Ο όρος λειτουργεί ως μια ευρύτερη ενότητα που καλύπτει δυναμικές, σήματα, τάσεις, μεγατάσεις, αβεβαιότητες κ.ά. Η ανάλυση ενός «παράγοντα αλλαγής» περιλαμβάνει μια αλληλουχία ενεργειών που αφορούν στη συγκέντρωση έγκυρων ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων μέσα από ένα ευρύ φάσμα πηγών και τη συνθετική ανάλυση πληροφοριών. Τα στάδια αυτής της λογικής αλληλουχίας επιτελούνται στο πλαίσιο συγκεκριμένων τεχνικών που συνδυάζονται κατά την υλοποίηση της διαδικασίας προοπτικής διερεύνησης.

Συγκεκριμένα, οι παράγοντες αλλαγής, όπως προσδιορίστηκαν ως διακριτές περιοχές μελέτης, κατηγοριοποιήθηκαν ως εξής:

Βάσει της παραπάνω προσέγγισης, ακολουθούν τα σημαντικότερα ευρήματα ανά παράγοντα αλλαγής, όπως προέκυψαν από τη διαδικασία διερεύνησης συγκεκριμένων υπο-πεδίων μελέτης. Η μελέτη του ανθρώπινου δυναμικού και των δεξιοτήτων (7ος παράγοντας αλλαγής) ακολουθεί σε διακριτό κεφάλαιο του Οδικού Χάρτη, καθώς έχει έντονη αλληλεπίδραση και εφαρμογή σε όλους τους παράγοντες αλλαγής του επαγγέλματος.

4.1 Επιχειρηματικό περιβάλλον, οικονομία και πλαίσιο ανταγωνισμού

Στην πρώτη βασική ενότητα μελέτης αποτυπώνονται δυναμικές και τάσεις που αφορούν σε οριοθετημένες κατηγορίες του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και αναφέρονται σε μεταβολές, τάσεις, επικείμενες αλλαγές ή άλλα γεγονότα στο επιχειρηματικό περιβάλλον, την οικονομία και το πλαίσιο ανταγωνισμού που αναμένεται να επηρεάσουν τη λειτουργία και την ανάπτυξη του επαγγέλματος.

Εξειδικευμένα πεδία μελέτης της ενότητας:

διάρθρωση επαγγέλματος / κλάδου	φορολογική πολιτική	επίδραση γραφειοκρατίας
χρηματοδότηση/ επενδύσεις	επιχειρηματικότητα και δομές στήριξης	εμπορική δραστηριότητα
εισαγωγές/ εξαγωγές	ανταγωνισμός	δημόσιες προμήθειες

Στην επόμενη σελίδα αναλύονται οι βασικότερες τάσεις/δυναμικές που εντοπίστηκαν στο πλαίσιο μελέτης του παράγοντα αλλαγής «Επιχειρηματικό περιβάλλον, οικονομία & πλαίσιο ανταγωνισμού»

Η Πιθανότητα αφορά στην εκτίμηση να εκδηλωθεί η τάση/δυναμική στο επάγγελμα και ταξινομείται από:

Η Επίπτωση αφορά στον βαθμό επίδρασης της τάσης/δυναμικής στο επάγγελμα και ταξινομείται από:

Επενδύσεις - χρηματοδότηση στον αμπελο-οινικό τομέα

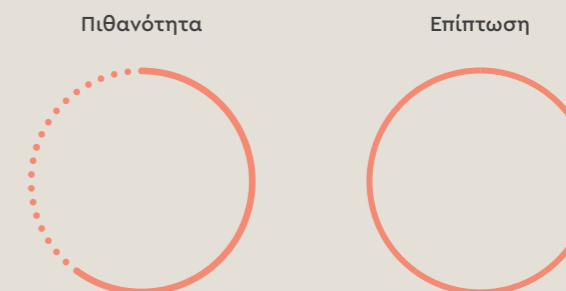

Αναλυτική περιγραφή:
 Η πρόσβαση στη χρηματοδότηση μέσω του τραπεζικού συστήματος των επιχειρήσεων του κλάδου, ειδικά των μικρών και πολύ μικρών μονάδων και των μικροκαλλιεργητών, αντιμετωπίζει σοβαρά εμπόδια. Θα απαιτηθεί ενίσχυση της ρευστότητας όχι μόνο για την υλοποίηση επενδύσεων στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου, αλλά και για την εξασφάλιση της ίδιας της βιωσιμότητας των αμπελουργικών μονάδων και των οινοποιητικών επιχειρήσεων, ειδικά στην Covid / μετα-Covid εποχή. Το γεγονός ότι το επάγγελμα συνδυάζει τον πρωτογενή τομέα με την μεταποίηση αλλά και εμπορία, επηρεάζει την επιλεξιμότητα ενιαίων επενδύσεων στα επιμέρους προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ε.Ε. Η πρόσβαση στην χρηματοδότηση διαφοροποιείται καθώς μεταβαίνουμε στην επόμενη προγραμματική περίοδο, σχεδιάζονται νέα εργαλεία χρηματοδότησης, αναμένεται ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος, ενεργοποιούνται οι ενισχύσεις από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, κοκ. Εντοπίζεται μεγάλη ανάγκη εξοικείωσης με τα εργαλεία χρηματοδότησης και ενίσχυσης ρευστότητας, όχι μόνο λόγω της πανδημίας, αλλά και στην κατεύθυνση αύξησης της ανταγωνιστικότητας του αμπελο-οινικού τομέα στη χώρα μας, με αυξανόμενη τάση στην 5ετία.

Χρόνος εκδήλωσης: 1-3 έτη

Λέξεις-κλειδιά: Εθνικό Πρόγραμμα στήριξης αμπελοοινικού τομέα 2019-2023, ΠΑΑ, ΚΟΑ, ΕΣΠΑ 2021-2027, επενδυτική πολιτική, αναπτυξιακός νόμος, Ταμείο Ανάκαμψης

Εμπόδια στις λειτουργίες των αμπελουργών - οινοποιών από το ασταθές φορολογικό και ασφαλιστικό σύστημα και την αυξημένη γραφειοκρατία

Αναλυτική περιγραφή:
 Η φορολογία και το ασφαλιστικό σύστημα επηρεάζουν σημαντικά την ομαλή λειτουργία των αμπελο-οινικών μονάδων, όπως και όλες τις οικονομικές δραστηριότητες. Τα κατάλοιπα της υπερφορολόγησης των προηγούμενων ετών (ΕΦΚ, υπερφορολόγηση και υπερβολική ασφαλιστική επιβάρυνση ελεύθερων επαγγελματιών, φορολόγηση αγροτών) επιδρούν αρνητικά στο επάγγελμα στο μέλλον, διότι έχουν διαμορφωθεί κανάλια φοροδιαφυγής που ενισχύουν την παράνομη παραγωγή και διάθεση προς οινοποίηση. Αυτές οι πρακτικές δυσχεραίνουν την ιχνηλασιμότητα και συνεπώς την τεκμηρίωση της ποιότητας του κρασιού, ενώ δεν εγκαταλείπονται εύκολα από όσους τις έχουν υιοθετήσει. Η αστάθεια των φορολογικών ρυθμίσεων επιβάλλει συνεχή επαγρύπνηση. Η σύνθετη νομοθεσία σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο σε όλα τα στάδια και τις πτυχές της δραστηριότητας, από τις φυτεύσεις και την καλλιέργεια, ως την παραγωγή, την εμπορία και εξαγωγή του οίνου συνοδεύεται από γραφειοκρατικές διαδικασίες, που ενδέχεται να απλοποιηθούν με την ψηφιοποίηση των διαδικασιών ειδικά στην επικοινωνία με το ΥΠΑΑΤ. Υψηλή γραφειοκρατία εντοπίζεται στις δηλώσεις παραγωγής, συγκομιδής, αποθεμάτων, στα τελωνεία, στις νέες φυτεύσεις, στις διαδικασίες έναρξης επενδύσεων (εγκρίσεις, πολεοδομία αδειοδότηση για κτηριακές εργασίες για νέες κατασκευές).

Χρόνος εκδήλωσης: 1-3 έτη

Λέξεις-κλειδιά: φορολογία αμπελουργών & μεταποιητικών επιχειρήσεων, ασφαλιστικά, τελωνεία, δηλώσεις παραγωγής, συγκομιδής, αποθεμάτων, νέες φυτεύσεις

4.2 Θεσμικές μεταβολές και αλλαγές πολιτικής

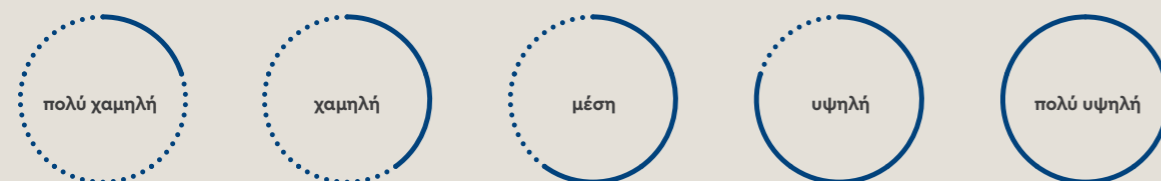
Στη δεύτερη ενότητα μελέτης αποτυπώνονται συγκεκριμένες τρέχουσες ή επικείμενες θεσμικές αλλαγές και αλλαγές πολιτικής που αφορούν στην ευρύτερη επιχειρηματική, οικονομική και κοινωνική δραστηριότητα, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Εξειδικευμένα πεδία μελέτης της ενότητας:

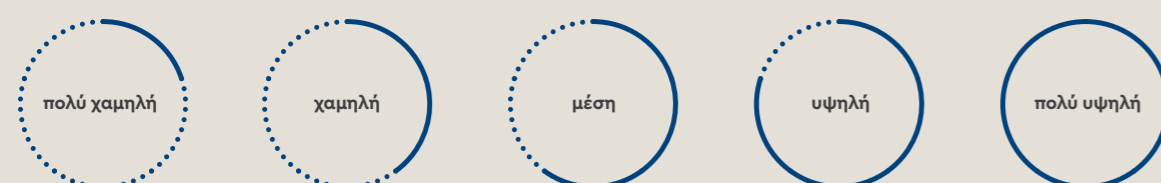
υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο	πρόσφατα νομοθετήματα	αναμενόμενα νομοθετήματα
συμπληρωματικότητα νόμων	βαθμός θεσμικής ολοκλήρωσης	

Στην επόμενη σελίδα αναλύονται οι βασικότερες τάσεις/δυναμικές που εντοπίστηκαν στο πλαίσιο μελέτης του παράγοντα αλλαγής «Θεσμικές μεταβολές και αλλαγές πολιτικής»

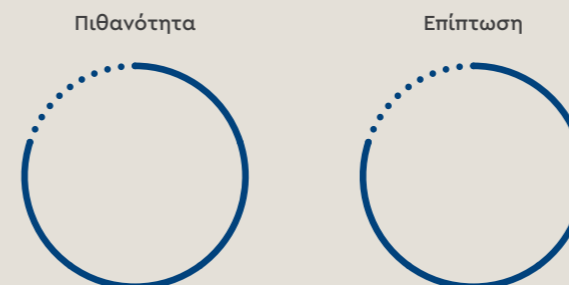
Η Πιθανότητα αφορά στην εκτίμηση να εκδηλωθεί η τάση/δυναμική στο επάγγελμα και ταξινομείται από:

Η Επίπτωση αφορά στον βαθμό επίδρασης της τάσης/δυναμικής στο επάγγελμα και ταξινομείται από:

Καθεστώς νέων φυτεύσεων – προστασία – διατήρηση αμπελώνων

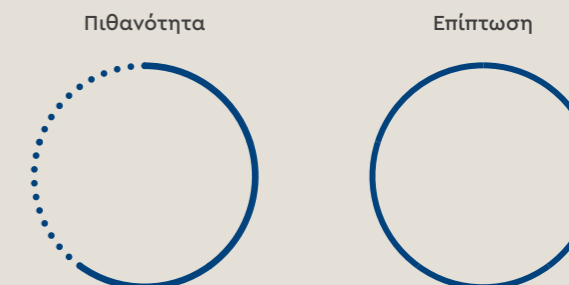
Αναλυτική περιγραφή:
Οι αλλαγές πολιτικής στον αμπελο-οινοικό τομέα σε επίπεδο ΕΕ και η αναθεώρηση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) μετά το 2020 αποτελούν παράγοντα που θα επηρεάσει το επάγγελμα. Ο συνδυασμός των κάτωθι συγκυριών/επιλογών απειλεί τη διατήρηση του αμπελώνα:

- Η μεταρρύθμιση της ΚΟΑ στον αμπελοοινοικό τομέα
- Οι περιορισμοί σε νέες φυτεύσεις
- Η αδειοδότηση για νέες φυτεύσεις προς νέες επιχειρήσεις, οι οποίες όμως λόγω έλλειψης εμπειρίας αδυνατούν τελικά να ασκήσουν το δικαίωμα των νέων φυτεύσεων στην τριετία που ορίζεται ως χρονικό περιθώριο
- Η συνεπαγόμενη απώλεια του δικαιώματος φυτεύσεων για τη χώρα συνολικά
- Η μη δημιουργία αποθεματικού για τις νέες φυτεύσεις

Χρόνος εκδήλωσης: 1-3 έτη

Λέξεις-κλειδιά: Κοινή Οργάνωση Αγοράς (ΚΟΑ), νέες φυτεύσεις, δημιουργία αποθεματικού, μεταρρύθμιση Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ), διατήρηση αμπελώνων

Ευρέως αποδεκτή ανάγκη εκσυγχρονισμού του θεσμικού πλαισίου αμπελο-οινοικού τομέα

Αναλυτική περιγραφή:
Ο αμπελοοινοικός τομέας, όσον αφορά στην πρωτογενή παραγωγή (αμπέλι), αλλά και στη μεταποίηση (οίνος), στην Ευρωπαϊκή Ένωση διέπεται από την πιο πολύπλοκη νομοθεσία από όλα τα αγροτικά προϊόντα. Η εξειδικευμένη νομοθεσία οφείλεται στην ιδιαίτερη υπεραξία που αποκτά ο οίνος στις συγκεκριμένες περιοχές παραγωγής του σε ολόκληρη την Ευρώπη συνεπώς και την Ελλάδα, υπεραξία που αντανακλά τους εδαφοκλιματικούς παράγοντες, τις τεχνικές επεξεργασίας και τις παραδοσιακές παρεμβάσεις αμπελοκαλλιέργητή ή οινοποιού. Το πλαίσιο που έχει υιοθετηθεί και στην Ελλάδα από δεκαετίες, προσανατολισμένο στις έννοιες ΠΟΠ, ΠΓΕ κοκ, βασίζεται στο γαλλικό πρότυπο, το οποίο επιτρέπει στα γαλλικά κρασιά να διατηρούν υψηλές τιμές που αντιστοιχούν στις υψηλές προδιαγραφές ποιότητας (η Γαλλία στην παγκόσμια αγορά οίνου κατέχει το 27% της ποσότητας, με πάνω από 50% της αξίας). Αναλυτικότερα, το κρασί από τη Συνθήκη ΕΕ ορίζεται ως γεωργικό προϊόν και υπόκειται σε εξαντλητικούς ειδικούς κανονισμούς, τόσο σε διεθνές επίπεδο, όσο και σε επίπεδο ΕΕ., όπου οι οίνοι και τα προϊόντα οίνου καθορίζονται πλήρως, ρυθμίζονται και ελέγχονται από ολοκληρωμένη Κοινή Οργάνωση Αγοράς στο πλαίσιο του κανονισμού Ενιαίας ΚΟΑ της ΚΓΠ. Η νομοθεσία καλύπτει οδηγίες παραγωγής, οινολογικές πρακτικές, μεθόδους επεξεργασίας, λεπτομέρειες παρουσίασης και επισήμανσης, έγγραφα και μητρώα στον αμπελουργικό τομέα με στόχο τη διασφάλιση πλήρους ιχνηλασιμότητας, επαρκούς πληροφόρησης και προστασίας των καταναλωτών, την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς με θεμιτό ανταγωνισμό μεταξύ των οικονομικών φορέων. Στο εθνικό πλαίσιο, υπάρχουν στοιχεία που δεν έχουν αναθεωρηθεί για πολλές δεκαετίες, όπως το Βασιλικό Διάταγμα του 1975 για τις ταινίες ελέγχου, ενώ είναι αναγκαία η κωδικοποίηση των νομοθετημάτων για τη διευκόλυνση της αναζήτησης και της κατανόησης από τον κάθε επαγγελματία για την σωστή εφαρμογή. Παρά την πολυπλοκότητα και τις απαιτήσεις του θεσμικού πλαισίου και σε εθνικό επίπεδο, η πλήρης εφαρμογή της νομοθεσίας και όλων των κανόνων είναι υψίστης σημασίας για τη δημιουργία εικόνας αξίας του Ελληνικού κρασιού και την ανάδειξη της Ελλάδας ως διεθνώς αναγνωρισμένης οινοπαραγωγού χώρας.

Χρόνος εκδήλωσης: 1-3 έτη

Λέξεις-κλειδιά: Κοινή Οργάνωση Αγοράς (ΚΟΑ) Οίνου, οδηγίες παραγωγής, οινολογικές πρακτικές, επισήμανση, μητρώα αμπελουργικού τομέα, δηλώσεις παραγωγής, συγκομιδής, αποθεμάτων

4.3 Τάσεις και εξελίξεις της σχετικής αγοράς αγαθών και υπηρεσιών

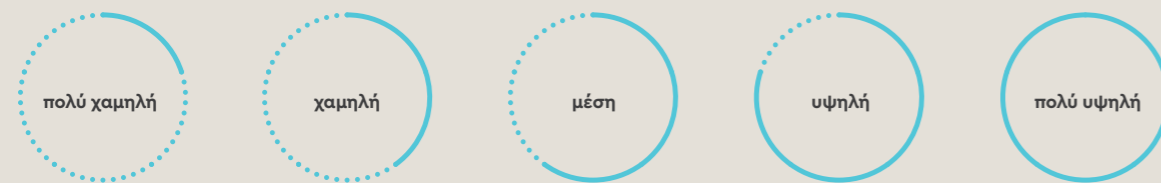
Στη παρούσα ενότητα μελέτης αποτυπώνονται συγκεκριμένες τρέχουσες ή επικείμενες ρυθμιστικές αλλαγές που αφορούν αμιγώς το υπό εξέταση επάγγελμα, σε εθνικό, ευρωπαϊκό ή διεθνές επίπεδο (π.χ. πρότυπα και προδιαγραφές προϊόντων). Επιπλέον, αποτυπώνονται τρέχουσες ή επικείμενες μεταβολές σε κοινωνικό-οικονομικό επίπεδο που σχετίζονται με νέες καταναλωτικές προτιμήσεις, νέες τάσεις προϊόντων ή αλλαγές που αναμένεται να επηρεάσουν τις μεθόδους παραγωγής, διανομής και προώθησης προϊόντων/υπηρεσιών.

Εξειδικευμένα πεδία μελέτης της ενότητας:

κανονιστικές προδιαγραφές στο επάγγελμα	ευρωπαϊκοί κανονισμοί/οδηγίες	αλυσίδα αξίας (πελάτες, προμηθευτές κοκ)
συναφή επαγγέλματα	κέντρα κόστους λειτουργίας επαγγέλματος	νέα πρότυπα καταναλωτικής ζήτησης

Στην επόμενη σελίδα αναλύονται οι βασικότερες τάσεις/δυναμικές που εντοπίστηκαν στο πλαίσιο μελέτης του παράγοντα αλλαγής «Τάσεις και εξελίξεις της σχετικής αγοράς αγαθών και υπηρεσιών»

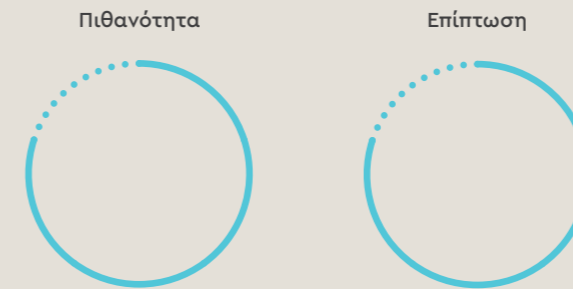
Η Πιθανότητα αφορά στην εκτίμηση να εκδηλωθεί η τάση/δυναμική στο επάγγελμα και ταξινομείται από:

Η Επίπτωση αφορά στον βαθμό επίδρασης της τάσης/δυναμικής στο επάγγελμα και ταξινομείται από:

“Wine in Moderation”: Η λελογισμένη κατανάλωση κρασιού ως συστατικό υγιεινού τρόπου ζωής - «Οίνος και Υγεία»

Αναλυτική περιγραφή:
Τελευταία, η ζήτηση του κρασιού διεθνώς επηρεάζεται από τάσεις κατά του αλκοόλ και υπέρ της μετριοπαθούς κατανάλωσης, προωθώντας εναλλακτικά ποτά χαμηλού ή μηδενικού αλκοολικού βαθμού. Σε συνέχεια του Ευρωπαϊκού Φόρουμ για το Αλκοόλ και την Υγεία, ξεκίνησε το πρόγραμμα κοινωνικής ευθύνης Wine in Moderation (2008), που συνασπίζει φορείς, πανεπιστήμια, αρχές και καταναλωτές κρασιού από όλο τον κόσμο, για την προώθηση της ευημερίας και της ισορροπημένης ζωής, τη διαφύλαξη της κληρονομιάς του κρασιού, με πληθώρα δράσεων και εκστρατειών για τη συνειδητή απόλαυση του κρασιού. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή οινοβιομηχανιών (CEEV) αναφέρει ως επιπλέον απειλή τον αυξανόμενο αριθμό μελετών για συνέπειες ακόμα και από μετριοπαθή κατανάλωση αλκοόλ, που, σε συνδυασμό με τις πολιτικές του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας κατά του αλκοόλ, καθιστά αναγκαία την διαμόρφωση και ενδυνάμωση μιας νέας τάσης : «Οίνος και Υγεία», που θα στηρίξει τον κλάδο πιο σταθερά από την πρωτοβουλία “Wine in Moderation”.

Χρόνος εκδήλωσης: 1-3 έτη

Λέξεις-κλειδιά: οίνος, μετριοπαθής κατανάλωση αλκοόλ, λελογισμένη χρήση αλκοόλ, wine in moderation, Π.Ο.Υ, κρ-σί μηδενικού αλκοόλ, αλκοόλ και υγεία

Διεθνές εμπόριο: Προώθηση ελληνικού κρασιού στις διεθνείς αγορές

Αναλυτική περιγραφή:
Σε διεθνές επίπεδο η αγορά του κρασιού χαρακτηρίζεται από υψηλό ανταγωνισμό, με κατανάλωση το 2018 246 εκατομμυρίων εκατόλιτρων και ανταλλαγές 108 εκατ. εκατόλιτρων κρασιού αξίας 31 δισεκ Ευρώ. πέντε χώρες (Ισπανία, Κίνα, Γαλλία, Ιταλία και Τουρκία) κατέχουν το 50% των αμπελώνων παγκοσμίως, που ανέρχεται σε 7,4 εκατ. εκτάρια Το 2018 παρήχθησαν 78 εκατ. τόνοι σταφύλια εκ των οποίων 57% για οινοποίηση, που οδήγησαν στην παραγωγή 292 εκατ. εκατόλιτρων κρασιού. Τον κύριο ρόλο έχουν επώνυμα κρασιά, κυρίως γαλλικά, που έχουν την υψηλότερη εικόνα αξίας προϊόντος, και κρασιά από δημοφιλείς οινοπαραγωγές ζώνες, με εδραιωμένη φήμη και οινοτουριστική δράση (Τοσκάνη, Καλιφόρνια Napa Valley, Bordeaux). Στο περιβάλλον αυτό επιδιώκεται η δημιουργία υπεραξίας σε όλα τα επίπεδα (καλλιέργεια, οινοποιείο, αγορά) και η διεθνής καταξίωση – εδραίωση του επώνυμου ελληνικού κρασιού με στρατηγική διαφοροποίησης τη «δημιουργία εικόνας αξίας» του ελληνικού κρασιού, έναντι της στρατηγικής «χαμηλής τιμής», για την οποία δεν διαθέτει η χώρα την απαραίτητη κρίσιμη μάζα για να την υποστηρίξει.

Χρόνος εκδήλωσης: 1-3 έτη

Λέξεις-κλειδιά: διεθνής αγορά οίνου, εξαγωγές οίνου, ΟΙΥ, διεθνής ανταγωνισμός, παγκόσμιες πωλήσεις οίνου, ΚΟΑ, προώθηση οίνου σε τρίτες χώρες, επώνυμο ελληνικό κρασί, εικόνα αξίας ελληνικού οίνου και ελληνικού αμπελώνα

4.4 Τεχνολογικός μετασχηματισμός και καινοτομία

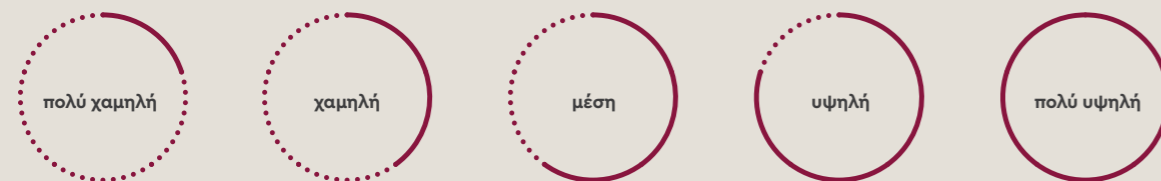
Στην τρέχουσα ενότητα μελέτης αποτυπώνονται δυναμικές και τάσεις που αφορούν σε μεταβολές, εξελίξεις και αλλαγές στο τεχνολογικό περιβάλλον, τόσο σε επίπεδο σχετικών μακρο-τεχνολογικών εξελίξεων όσο και σε επίπεδο εξειδικευμένων τεχνολογικών αλλαγών που αναμένεται να επηρεάσουν άμεσα τη λειτουργία και την ανάπτυξη του επαγγέλματος.

Εξειδικευμένα πεδία μελέτης της ενότητας:

πηγές εισαγωγής τεχνολογίας	βαθμός αξιοποίησης νέων τεχνολογιών	επενδύσεις
επίπεδα εισαγωγής καινοτομίας	νέα προϊόντα/ υπηρεσίες	

Στην επόμενη σελίδα αναλύονται οι βασικότερες τάσεις/δυναμικές που εντοπίστηκαν στο πλαίσιο μελέτης του παράγοντα αλλαγής «Τεχνολογικός μετασχηματισμός και καινοτομία»

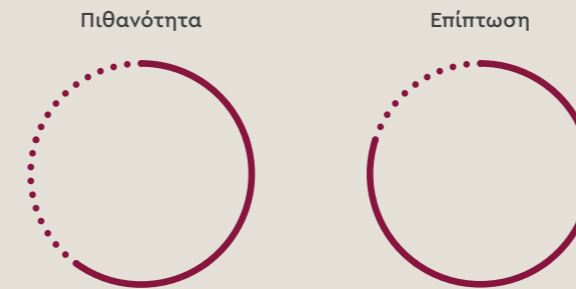
Η Πιθανότητα αφορά στην εκτίμηση να εκδηλωθεί η τάση/δυναμική στο επάγγελμα και ταξινομείται από:

Η Επίπτωση αφορά στον βαθμό επίδρασης της τάσης/δυναμικής στο επάγγελμα και ταξινομείται από:

Καινοτομία προϊόντος με νέα οινικά και μη-οινικά προϊόντα, κλωνική ανάλυση ποικιλιών, γηγενείς και νέες ποικιλίες

Αναλυτική περιγραφή:
 Δυναμική για καινοτομία στα προϊόντα εντοπίζεται σε νέες διαδικασίες οινοποίησης (σε αμφορέα, ή τσιμέντο), ζύμωση με επιλογή εναλλακτικών ζυμομυκήτων ή άγριων ζυμών χαρακτηριστικών της περιοχής, νέα οινικά προϊόντα που ακολουθούν τις τάσεις της αγοράς για αειφορία, κλωνική επιλογή ποικιλιών αναλόγως των εδαφοκλιματικών χαρακτηριστικών της περιοχής και του ευρύτερου terroir. Η κλωνική επιλογή, που έχει καθυστερήσει στην Ελλάδα, παρέχει ευρύ φάσμα επιλεγμένων κλώνων απαλλαγμένων από επιζήμιες ώσεις ικανών να παράγουν προϊόντα με ιδιαίτερα ποιοτικά χαρακτηριστικά και να ανταποκρίνονται σε περιβαλλοντικές πιέσεις όπως παθογόνα, κλιματική αλλαγή κλπ. Η ταυτοποίηση και διάκριση των ελληνικών ποικιλιών αμπέλου αποτελεί, επίσης, μια σημαντική προτεραιότητα, για την παραγωγή πιστοποιημένου πολλαπλασιαστικού υλικού, σύμφωνα με το σχέδιο για τον στρατηγικό σχεδιασμό της ελληνικής αμπελουργίας. Νέες ποικιλίες, βιολογικοί οίνοι και μέθοδοι κυκλικής οικονομίας στο αμπέλι και το οινοποιείο συνιστούν σημαντικές μεθόδους για νέα - μη οινικά - προϊόντα από ανάκτηση ανόργανων και οργανικών ενώσεων από την οινοποίηση.

Χρόνος εκδήλωσης: 1-3 έτη

Λέξεις-κλειδιά: νέες οινοποιήσεις, Βιολογικοί οίνοι, οργανικοί οίνοι, βιολογική αμπελουργία, γηγενείς ποικιλίες, κλωνική επιλογή, πιστοποιημένο πολλαπλασιαστικό υλικό, καινοτόμα μη - οινικά προϊόντα με τεχνικές κυκλικής οικονομίας

Καινοτόμες διαδικασίες πωλήσεων και προώθησης με νέες τεχνολογίες για ηλεκτρονικό εμπόριο και διαδικτυακό marketing

Αναλυτική περιγραφή:
 Οι τεχνολογίες διαδικτύου που αφορούν στο ηλεκτρονικό εμπόριο και το διαδικτυακό μάρκετινγκ του κρασιού αποτελούν την αιχμή του δόρατος την παρούσα περίοδο και διαφαίνεται ισχυρή η επίδρασή τους στον κλάδο, καθώς εξασφαλίζουν εναλλακτική και δυναμική πρόσβαση στη στοχευόμενη αγορά ανεξάρτητα από την φυσική επαφή. Η ενσωμάτωση τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών για την υποστήριξη των διαδικασιών προβολής, προώθησης και πωλήσεων με διαδικτυακό μάρκετινγκ και εφαρμογές ηλεκτρονικού εμπορίου, αναδείχθηκε εντονότερη από την αναστολή των δραστηριοτήτων της εστίασης και του τουρισμού λόγω της πανδημίας, καθώς επιτρέπει την επαφή με οικιακούς πελάτες χωρίς ανάγκη μετακίνησης. Επιπλέον, προτείνονται και σχεδιάζονται καινοτόμες εφαρμογές λογισμικού και συστήματα για τη διαχείριση αμπελώνων ή/και οινοποιείων, όπως η πρόταση για Διαδικτυακή υπηρεσία αμοιβαίου οφέλους (Vineyard Management as a Service; VMS) για την προσαρμογή των αμπελώνων στην αγορά.

Χρόνος εκδήλωσης: 1-3 έτη

Λέξεις-κλειδιά: ηλεκτρονικό εμπόριο κρασιού, διαδικτυακό μάρκετινγκ κρασιού, νέες τεχνολογίες στη διαχείριση αμπελώνα και οινοποιείου

4.5 Νέα επιχειρηματικά μοντέλα και μοντέλα εργασίας

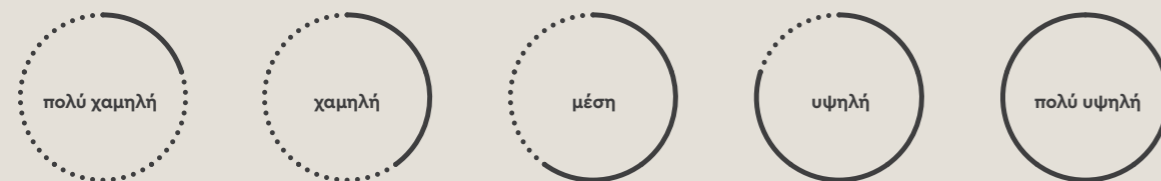
Στην παρούσα ενότητα μελέτης αποτυπώνονται δυναμικές και τάσεις που αφορούν στην εμφάνιση και ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών μοντέλων, τα οποία αναμένεται να επηρεάσουν την εξέλιξη του επαγγέλματος αλλά και ολόκληρων συναφών τομέων και αλυσίδων αξίας. Στο πλαίσιο αυτό, αποτυπώνονται νέες τάσεις σε επιχειρηματικά μοντέλα που σχετίζονται με το επάγγελμα και τον ευρύτερο κλάδο και εντοπίζονται, τόσο σε επίπεδο μικρών επιχειρήσεων όσο και σε επίπεδο ευρύτερων τάσεων μεγάλων επιχειρήσεων, ενώ περιγράφονται πιθανές πραγματικές ή δυνητικές επιδράσεις από τις συγκεκριμένες τάσεις.

Εξειδικευμένα πεδία μελέτης της ενότητας:

αναδυόμενα επιχειρηματικά μοντέλα	αναδυόμενα μοντέλα εργασίας	ψηφιακός μετασχηματισμός
διαδικτυακές πλατφόρμες	βαθμός ετοιμότητας επαγγελματιών	

Στην επόμενη σελίδα αναλύονται οι βασικότερες τάσεις/δυναμικές που εντοπίστηκαν στο πλαίσιο μελέτης του παράγοντα αλλαγής «Νέα επιχειρηματικά μοντέλα και μοντέλα εργασίας»

Η Πιθανότητα αφορά στην εκτίμηση να εκδηλωθεί η τάση/δυναμική στο επάγγελμα και ταξινομείται από:

Η Επίπτωση αφορά στον βαθμό επίδρασης της τάσης/δυναμικής στο επάγγελμα και ταξινομείται από:

Οινοτουρισμός και επισκέψιμα οινοποιεία, οινικές δοκιμές και οινογνωσία

Αναλυτική περιγραφή:
Ο οινοτουρισμός αποτελεί νέο επιχειρηματικό μοντέλο για την διαφοροποίηση των παρεχόμενων υπηρεσιών και των καναλιών προώθησης του κρασιού κάθε οινοποιείου αλλά και του ευρύτερου αμπελότοπου της εκάστοτε ζώνης. Μετά την κρίση του τουρισμού από την αναστολή λειτουργίας λόγω Covid, εντείνεται η στροφή επιχειρήσεων του τουρισμού προς εναλλακτικές δράσεις με σχετικές συνεργασίες, στροφή που πρέπει να αξιοποιήσει ο αμπελο-οινικός τομέας. Οι διαφοροποιημένες οινοτουριστικές υπηρεσίες, που ωφελούν ευρύτερα την περιοχή, σε συνδυασμό με γευσιγνωσία, οινικές δοκιμές και μια γενικότερη τάση των καταναλωτών για οινογνωσία και κατανόηση του κόσμου του κρασιού, προσφέρουν στον επισκέπτη βιωματική εμπειρία. Ως αποτέλεσμα δημιουργούνται μνήμες στον επισκέπτη σχετικά με το κρασί και την περιοχή, αποτελώντας όχι μόνο κίνητρο για επιστροφή του στον προορισμό, αλλά και βάση για νέες παραγγελίες, πωλήσεις και εξαγωγές. Δρόμοι του Κρασιού προβάλλονται στην Ελλάδα και διεθνώς πολλές δεκαετίες και έχει αποδειχθεί ότι με κατάλληλη δικτύωση και συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων (επιχειρήσεις και ενώσεις του κλάδου, ευρύτερη επιχειρηματική κοινότητα, τοπικές αρχές) και κατάλληλο συντονισμό από την πολιτεία, αποτελούν πολύτιμο εργαλείο Μάρκετινγκ των οινικών προϊόντων και των οινοτουριστικών προορισμών.

Χρόνος εκδήλωσης: 1-3 έτη

Λέξεις-κλειδιά: οινοτουρισμός, επισκέψιμα οινοποιεία, wine tasting, οινογνωσία, Δρόμοι του κρασιού, οινικές διαδρομές, περιηγήσεις

Συνεργατικά σχήματα – συνεργασίες μεταξύ αμπελουργών – οινοποιών, με εμπλεκόμενους στην αλυσίδα αξίας του αμπελο-οινικού τομέα και με πολιτειακούς και τοπικούς φορείς

Αναλυτική περιγραφή:
Δεδομένου ότι οι ισχυρότερες αμπελουργικές περιοχές έχουν δυνατές συλλογικότητες, αναδεικνύεται η σημασία ανάπτυξης συνεργειών σε τοπικό- περιφερειακό επίπεδο. Ο μικρός κλήρος προσδιορίζει την ανταγωνιστικότητα, την ικανότητα προσαρμογής των εκμεταλλεύσεων, τη βιωσιμότητα. Αντίστοιχα, το μικρό μέγεθος πολλών εκ των οινοποιητικών επιχειρήσεων, δεν επιτρέπει την ανάπτυξη επενδύσεων. Παράλληλα, το κρίσιμο μέγεθος καθορίζει την ανταγωνιστικότητα στις αγορές, την τοποθέτηση, την εδραίωση, ενώ ακόμα και οι μεγαλύτερες ελληνικές οινοποιητικές επιχειρήσεις δεν έχουν το απαραίτητο μέγεθος σε όρους διεθνούς ανταγωνισμού. Παρότι οι Έλληνες αμπελουργοί – οινοποιοί συμμετέχουν σε συνεταιρισμούς και τα οινοτουριστικά δίκτυα λειτουργούν με επιτυχία κυρίως σε θέματα προβολής, αναδεικνύεται η ανάγκη νέου μοντέλου εργασίας και οργάνωσης των δραστηριοτήτων με συνεργασίες για:

- οικονομίες κλίμακας με κοινές προμήθειες,
- κοινές επενδύσεις για αξιοποίηση νέων τεχνολογιών, προηγμένου εξοπλισμού
- οικονομίες κλίμακας σε μάρκετινγκ, branding, δίκτυα διανομής
- προώθηση στις διεθνείς αγορές
- οινοτουριστικές δράσεις και δράσεις ανάδειξης της περιοχής,

σε συνδυασμό με ενδυνάμωση των οικοσυστημάτων των αμπελουργικών ζωνών, της αλυσίδας αξίας του αμπελο-οινικού τομέα, και τη στήριξη από πολιτειακούς και τοπικούς φορείς.

Χρόνος εκδήλωσης: 1-3 έτη

Λέξεις-κλειδιά: οινοτουριστικά δίκτυα, αμπελουργικοί συνεταιρισμοί, ενώσεις οινοπαραγωγών, κλαδικοί φορείς, αλυσίδες αξίας στον αμπελο-οινικό τομέα, συνεργατικοί σχηματισμοί, οικοσυστήματα

4.6 Κλιματική αλλαγή και πράσινη οικονομία

Στην παρούσα ενότητα μελέτης αποτυπώνονται τρέχουσες ή επικείμενες δυναμικές, τάσεις και αλλαγές που σχετίζονται με το επάγγελμα και προκύπτουν ως αποτέλεσμα της στροφής σε πολιτικές, δράσεις, πρωτοβουλίες, επιχειρηματικές στρατηγικές και παραγωγικές διαδικασίες που λαμβάνουν υπόψη τους διαστάσεις της κλιματικής αλλαγής, της πράσινης οικονομίας και της κυκλικής οικονομίας.

Εξειδικευμένα πεδία μελέτης της ενότητας:

περιβαλλοντικά πρότυπα και προδιαγραφές	μελλοντικές κανονιστικές αλλαγές	κυκλική οικονομία
«πράσινες» τεχνολογίες	νέες δεξιότητες	

Στην επόμενη σελίδα αναλύονται οι βασικότερες τάσεις/δυναμικές που εντοπίστηκαν στο πλαίσιο μελέτης του παράγοντα αλλαγής «Κλιματική αλλαγή και πράσινη οικονομία»

Η Πιθανότητα αφορά στην εκτίμηση να εκδηλωθεί η τάση/δυναμική στο επάγγελμα και ταξινομείται από:

Η Επίπτωση αφορά στον βαθμό επίδρασης της τάσης/δυναμικής στο επάγγελμα και ταξινομείται από:

Αμπελο-οικική κουλτούρα στους επαγγελματίες και τους καταναλωτές – προσδοκίες για αειφόρο οινοπαραγωγή, κυκλική και πράσινη οικονομία

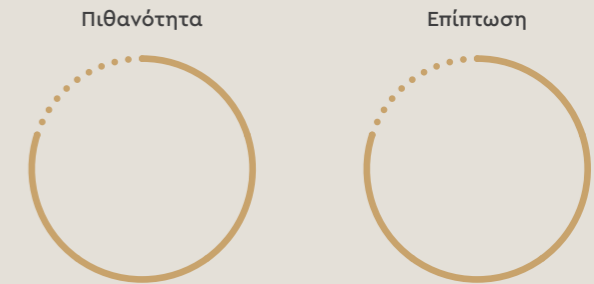

Αναλυτική περιγραφή:
 Προκρίνεται η ανάγκη δημιουργίας αμπελο-οικικής κουλτούρας στους αμπελουργούς – οινοποιούς με ευαισθητοποίηση, εκπαίδευση σε όλα τα επίπεδα της λειτουργίας και εφαρμογή κοινών κανόνων πάνω σε κοινή βάση παραδοχών ώστε το ελληνικό κρασί να είναι «value for money». Το πλαίσιο των κανόνων επιτρέπει ιχνηλασιμότητα και διασφάλιση της ποιότητας. Η βιομηχανία τροφίμων στην Ευρώπη χαρακτηρίζεται από βιολογικές / πράσινες τάσεις, με ευκαιρίες στο πεδίο «Οργανικοί Οίνοι & Αειφορία». Ωστόσο, υπάρχει λανθασμένη αντίληψη των καταναλωτών κυρίως για τους φυσικούς οίνους (μη τυποποιημένη κατηγορία), αλλά και ασαφής αντίληψη για τους βιολογικούς οίνους. Για την προστασία της ονομασίας «βιολογικός οίνος» και γενικότερα, απαιτείται αποσαφήνιση του πλαισίου, πιστοποίηση, ορθή σήμανση και υπεύθυνη ενημέρωση του κοινού. Στη βάση αυτή, το αναδυόμενο ενδιαφέρον του κοινού για οινογνωσία με οινικές δοκιμές, γνώση του κρασιού και της ιστορίας του, για την προέλευση των ποικιλιών μπορεί να καλύψει σταδιακά την έλλειψη οινικής κουλτούρας από πλευράς καταναλωτών, ενισχύοντας την αναγνώριση της ποιότητας του κρασιού και της προστιθέμενης αξίας του. Παράλληλα, η στοχευμένη κατάρτιση των επαγγελματιών στις μεθόδους καλλιέργειας, οινοπαραγωγής και πώλησης αναμένεται να συμβάλει στην κατανόηση του πλαισίου και της ολότητας του οικοσυστήματος, ενώ και το εθνικό σχέδιο δράσης για την ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων αποτελεί εργαλείο για την κατοχύρωση της εικόνας της ελληνικής αμπελουργίας.

Χρόνος εκδήλωσης: 1-3 έτη

Λέξεις-κλειδιά: αμπελο-οικική κουλτούρα, κανόνες αμπελο-οινικού τομέα, οικοσύστημα αμπελών, διεθνής αναγνώριση ελληνικού κρασιού, αειφόρος οινοπαραγωγή, κυκλική και πράσινη οικονομία, οργανικοί οίνοι, βιολογικοί οίνοι, φυσικοί οίνοι

Κίνδυνοι από την κλιματική αλλαγή στην αμπελοκαλλιέργεια, μετανάστευση αμπελώνων και διαφοροποίηση καλλιεργειών

Αναλυτική περιγραφή:
 Η εξάρτηση της αμπελουργίας, ως γεωργικής δραστηριότητας από τις καιρικές συνθήκες είναι πάγιο ζήτημα για το οποίο αναπτύσσονται σύγχρονες μέθοδοι μετεωρολογικής πρόγνωσης που επιτρέπουν την έγκαιρη λήψη μέτρων για την προστασία των καλλιεργειών. Η κλιματική αλλαγή επιφέρει αυξανόμενη αστάθεια των καιρικών συνθηκών και συχνά έκτακτα ακραία καιρικά φαινόμενα που απειλούν τους αμπελώνες. Παράλληλα, η διαφοροποίηση των κλιματολογικών συνθηκών / αύξηση της θερμοκρασίας μιας περιοχής μειώνει την καταλληλότητά της για την καλλιέργεια συγκεκριμένων ποικιλιών, για τις οποίες άλλες περιοχές αναδεικνύονται καταλληλότερες (μετανάστευση αμπελώνων), ενώ την καθιστά ευνοϊκότερη για άλλες ποικιλίες (διαφοροποίηση αμπελοτόπου). Τα μέτρα που λαμβάνει ο αμπελο-οινικός τομέας για την πρόληψη της κλιματικής αλλαγής αφορούν κυρίως βιολογικές καλλιέργειες, ορθή γεωργική πρακτική και κυκλική οικονομία στο αμπέλι και το οινοποιείο. Χαρακτηριστικά, στα περιβαλλοντικά και κλιματικά κριτήρια κατάρτισης του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ 2021-2027 από την ΕΕ αναφέρονται:

- Εξυπηρέτηση των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας (Green Deal) για κλιματικά ουδέτερη ΕΕ έως το 2050 & της Στρατηγικής «From Farm to Fork»
- Τουλάχιστον 40% των πόρων της ΚΑΠ για κλιματική δράση (νέο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο της ΕΕ)
- Βιώσιμες πρακτικές (γεωργία ακριβείας, βιολογική γεωργία, αγροοικολογία)
- Οικολογικά σχήματα: Επιβράβευση αγροτών για βελτιωμένες περιβαλλοντικές και κλιματικές επιδόσεις
- Μείωση χρήσης χημικών φυτοφάρμακων, λιπασμάτων & αντιβιοτικών.
- Νομοθετικές προτάσεις, αύξηση εκτάσεων βιολογικής γεωργίας, καινοτόμες μέθοδοι προστασίας από επιβλαβείς οργανισμούς και ασθένειες.

Χρόνος εκδήλωσης: 1-3 έτη

Λέξεις-κλειδιά: κλιματική αλλαγή, μετανάστευση αμπελώνων, προστασία-διαφοροποίηση αμπελώνων, βιολογικοί οίνοι, οργανικοί οίνοι, βιολογική αμπελουργία, αμπελουργικό οικοσύστημα, κυκλική οικονομία, Στρατηγικό Σχέδιο ΚΑΠ 2021-2027, αγροοικολογία, γεωργία ακριβείας

4.7 Βασικές τάσεις και δυναμικές επαγγέλματος

Με βάση την εκτεταμένη μελέτη και ανάλυση των παραγόντων αλλαγής που προηγήθηκε, πραγματοποιείται στη συνέχεια σύνοψη των τάσεων και δυναμικών που θα επηρεάσουν την εξέλιξη του επαγγέλματος του «Αμπελουργού – Οινοποιού» τα επόμενα έτη. Η ακόλουθη σύνοψη απεικονίζει τις βασικές τάσεις και δυναμικές, ξεκινώντας από αυτές που έχουν υψηλότερη πιθανότητα και επίπτωση.

Πιθανότητα

Επίπτωση

Πολύ χαμηλή

Πολύ χαμηλή

Χαμηλή

Χαμηλή

Μέση

Μέση

Υψηλή

Υψηλή

Πολύ υψηλή

Πολύ υψηλή

5. Ανάλυση δεξιοτήτων επαγγέλματος

5.1

Καταγραφή και πρόγνωση σημαντικότητας δεξιοτήτων

5.2

Δεξιότητες σε έλλειψη

5.3

Άλλα χαρακτηριστικά δεξιοτήτων

5.4

Ψηφιακές δεξιότητες

5.5

Βασικά σημεία μελέτης δεξιοτήτων

Οι δεξιότητες αποτελούν διακριτή ενότητα μελέτης, καθώς αλληλεπιδρούν έντονα με όλους τους προαναφερθέντες παράγοντες αλλαγής, αποτυπώνοντας δυναμικές, ελλείψεις και αναδυόμενες τάσεις που αφορούν σε μεταβολές, εξελίξεις και αλλαγές στις ανάγκες δεξιοτήτων στην ευρύτερη δομή απασχόλησης του επαγγέλματος. Εξετάστηκαν εκτεταμένα σε συνάρτηση με τις μεταβολές στο ευρύτερο επιχειρηματικό και τεχνολογικό περιβάλλον, τόσο σε επίπεδο γενικών τάσεων όσο και σε επίπεδο εξειδικευμένων δεξιοτήτων (π.χ. επαγγελματικών, ψηφιακών, επιχειρηματικών) που αναμένεται να καταστούν αναγκαίες στα επόμενα έτη ως προς τη λειτουργία και ανάπτυξη του επαγγέλματος.

Κατηγορία (είδος) δεξιοτήτων:

βασικές γνώσεις

γενικές δεξιότητες

επαγγελματικές δεξιότητες

εξειδικευμένες επαγγελματικές δεξιότητες

ψηφιακές δεξιότητες

ευρύτερες κοινωνικές δεξιότητες

χαρακτηριστικά, στάσεις και αξίες

Πεδία αποτίμησης δεξιοτήτων:

σημαντικότητα δεξιοτήτων

ελλείψεις δεξιοτήτων

πολυπλοκότητα, επαναληπτικότητα, τυποποίηση

χρήση μηχανών, κίνδυνος απαξίωσης δεξιοτήτων

τυποποίηση, συνεργασία

τρόπος απόκτησης δεξιοτήτων

5.1

Καταγραφή και πρόγνωση σημαντικότητας δεξιοτήτων

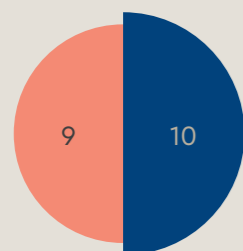
Στο πλαίσιο της μελέτης του επαγγέλματος του «Αμπελουργού – Οινοποιού» εντοπίστηκαν οι πιο σημαντικές δεξιότητες ανά κατηγορία σήμερα, όπως και αυτές που θα είναι σημαντικότερες μετά από πέντε (5) έτη.

Στη συνέχεια, καταγράφονται οι παραπάνω δεξιότητες ταξινομημένες ανά κατηγορία ανάλυσης και με βάση την τιμή, με την οποία αξιολογήθηκε η κάθε συγκεκριμένη δεξιότητα σε δεκαβάθμια κλίμακα (πιο σημαντικές θεωρήθηκαν όσες έχουν τιμή από 7 έως 10).

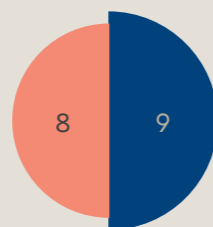
● Σήμερα ● Μετά από 5 χρόνια

Ειδικές επαγγελματικές δεξιότητες

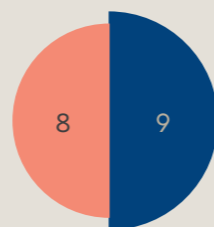
Γνώση και εφαρμογή νομοθεσίας για το αμπέλι και τον οίνο

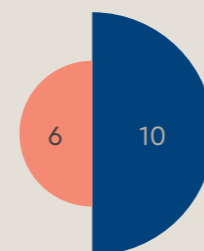
Γνώσεις αμπελουργίας και τεχνικές πτυχές παραγωγής αμπελώνα

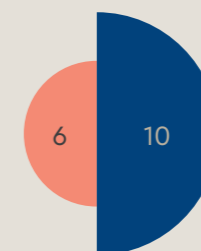
Διαχείριση και έλεγχος ποιότητας για την παραγωγή οίνου, εφαρμογή διαδικασιών ποιότητας και ασφάλειας

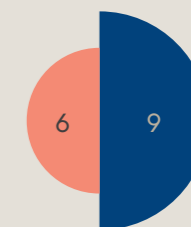
Ικανότητα αντίληψης της εργασίας Α-Ο ως μια ολότητα εντός του οικοσυστήματος

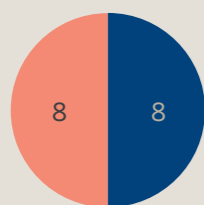
Γνώση και εφαρμογή διαδικασιών ηλεκτρονικού εμπορίου -ηλεκτρονικές πωλήσεις - διαδικτυακό μάρκετινγκ στο κρασί

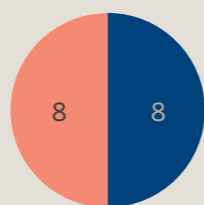
Ικανότητα ανάπτυξης συνεργειών σε τοπικό-περιφερειακό επίπεδο για όλες τις πτυχές της δραστηριότητας

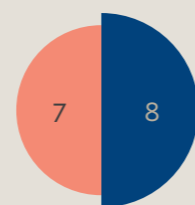
Γνώσεις οινοποίησης και δεξιότητα στις τεχνικές πτυχές οινοπαραγωγής

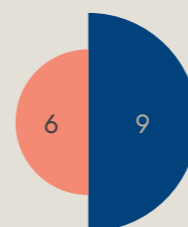
Διαχείριση οινοποιείου

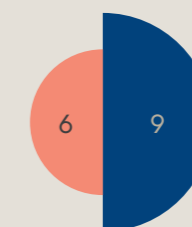
Γνώσεις γεωπονίας-ορθή χρήση γεωργικών σκευασμάτων -ορθή χρήση και συντήρηση αμπελουργικών εργαλείων

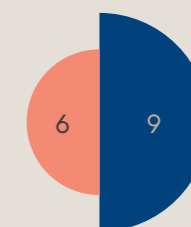
Γνώσεις τεχνολογιών αμπελουργίας ακριβείας

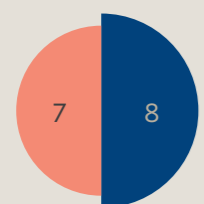
Γνώση και κατανόηση νέων τεχνολογιών και τάσεων στην οινοποίηση

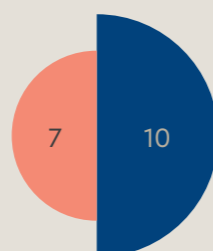
Γνώση και εφαρμογή μεθόδων κυκλικής οικονομίας στο αμπέλι και στο οινοποιείο

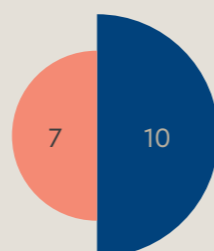
Διαχείριση αμπελώνα

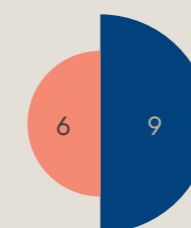
Γνώση και εφαρμογή διαδικασιών διαχείρισης εξαγωγών

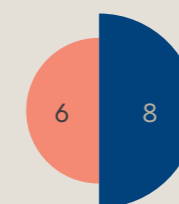
Οινοτουρισμός και επισκέψιμα οινοποιεία: Γνώση προϋποθέσεων και εφαρμογή κανονισμών και διαδικασιών

Υιοθέτηση νέων κατευθύνσεων στο μάρκετινγκ κρασιού (wine in moderation - κρασί και υγεία - διάκριση από αλκοολούχα ποτά)

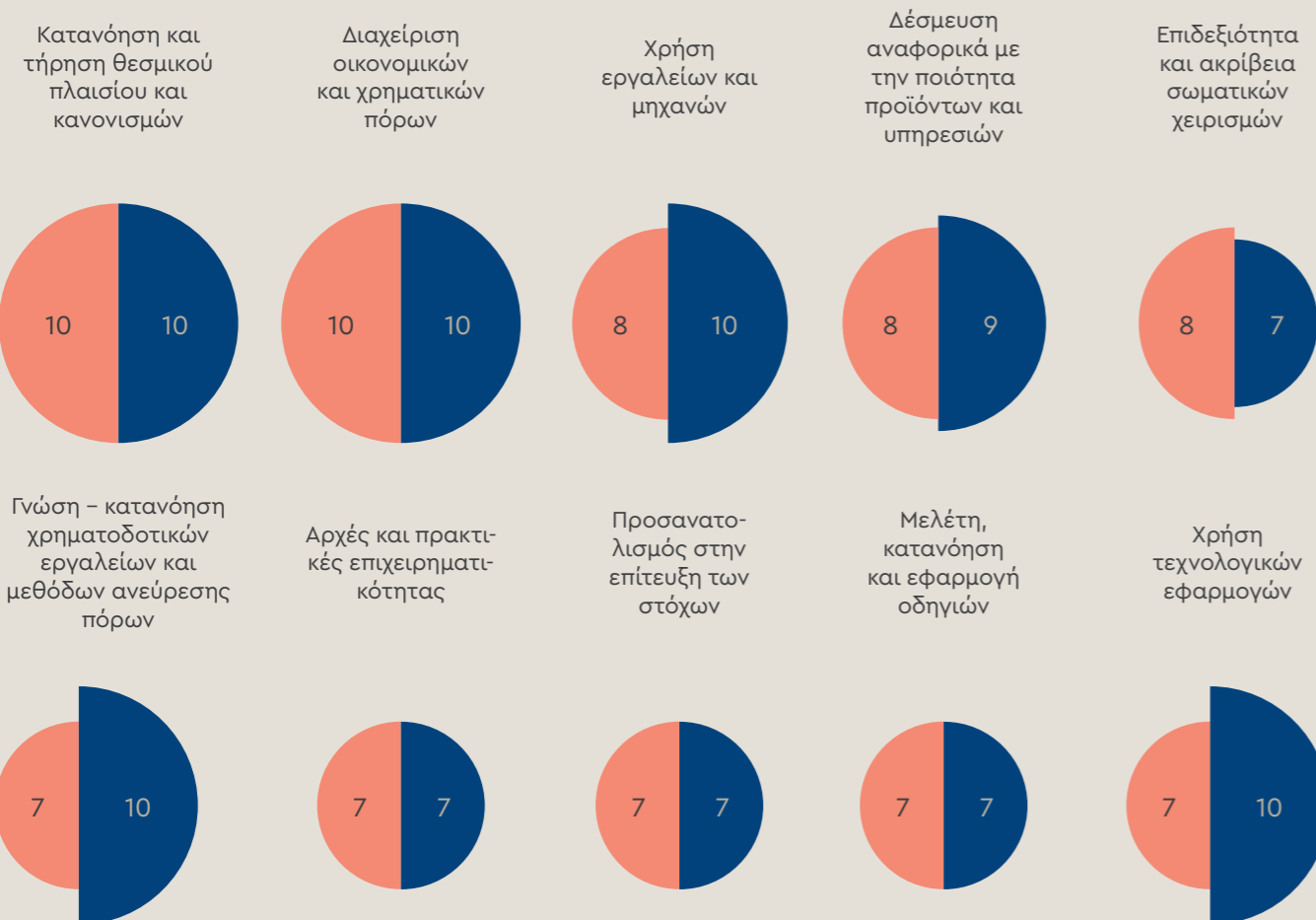

Γνώση διαδικασιών βιολογικής αμπελοκαλλιέργειας

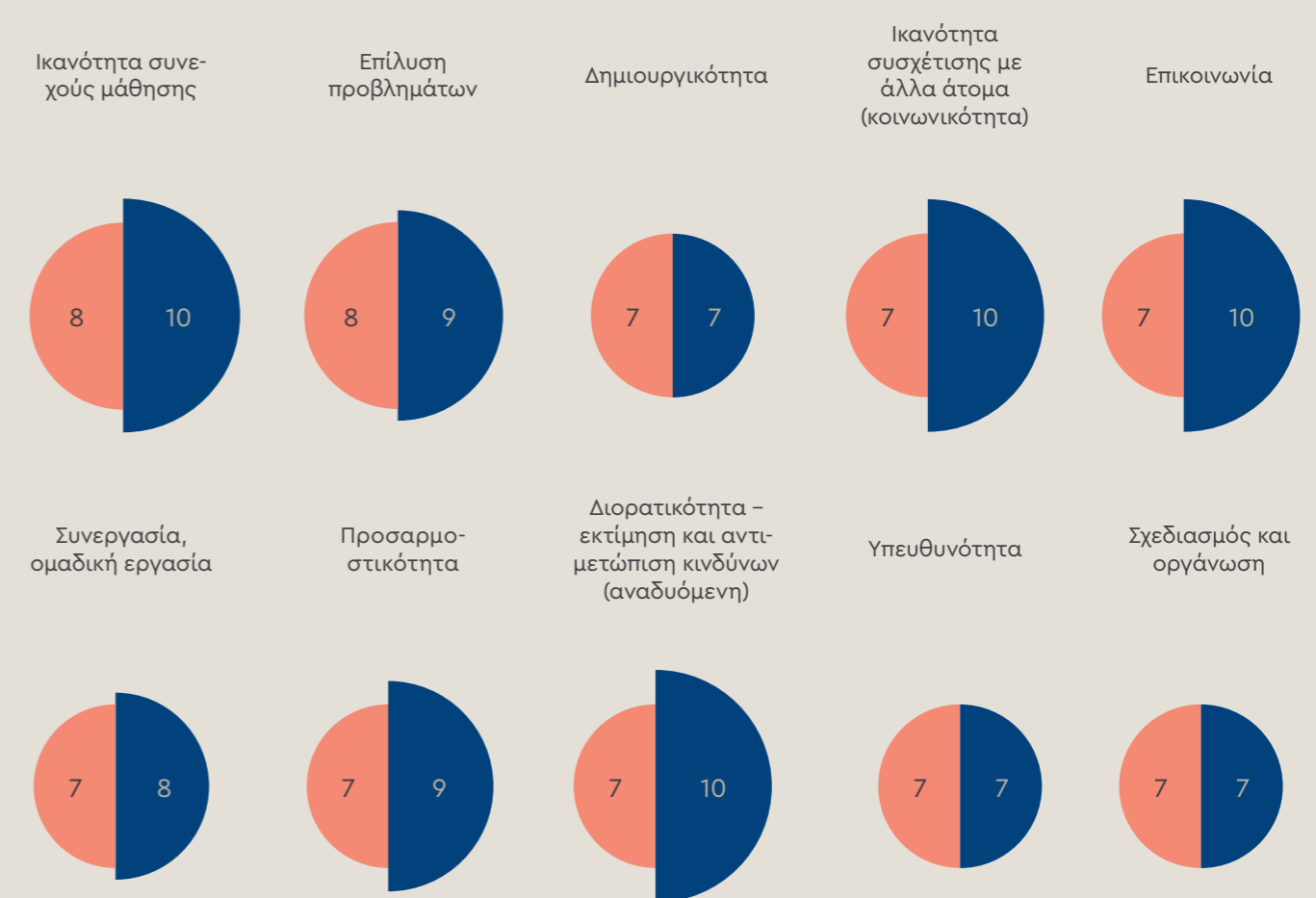

● Σήμερα ● Μετά από 5 χρόνια

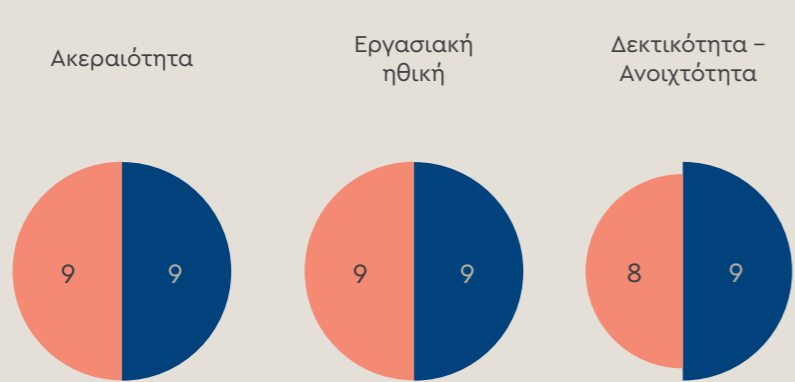
Επαγγελματικές δεξιότητες

Γενικές δεξιότητες

Χαρακτηριστικά, στάσεις και αξίες

Κοινωνικές δεξιότητες

Εν συνεχεία, καταγράφονται οι δεξιότητες που εμφανίζουν τη μεγαλύτερη αύξηση σημαντικότητας καθώς και εκείνες με τη μεγαλύτερη μείωση σημαντικότητας για την περίοδο 2020–2025, ως αποτέλεσμα της σύγκρισης μεταξύ της τρέχουσας και της μελλοντικής σημαντικότητας των δεξιοτήτων.

Δεξιότητες αυξανόμενης σημαντικότητας 2020–2025	Δεξιότητες μειούμενης σημαντικότητας 2020–2025
Ικανότητα αντίληψης της εργασίας Α-Ο ως μια ολότητα εντός του οικοσυστήματος	Φυσική δύναμη
Ηλεκτρονικό εμπόριο – ηλεκτρονικές πωλήσεις - διαδικτυακό μάρκετινγκ στο κρασί	Επιδεξιότητα και ακρίβεια σωματικών χειρισμών
Γνώση διαδικασιών κλωνικής επιλογής ποικιλιών	
Γνώση και εφαρμογή διαδικασιών διαχείρισης εξαγωγών	
Οινοτουρισμός και επισκέψιμα οινοποιεία	
Ικανότητα ανάπτυξης συνεργειών	
Ξένη γλώσσα	
Γνώσεις τεχνολογιών αμπελουργίας ακριβείας	
Γνώση νέων τεχνολογιών και τάσεων στην οινοποίηση	
Γνώση και εφαρμογή μεθόδων κυκλικής οικονομίας στο αμπέλι και στο οινοποιείο	
Νέες κατευθύνσεις στο μάρκετινγκ κρασιού	
Γνώση-κατανόηση χρηματοδοτικών εργαλείων και μεθόδων ανεύρεσης πόρων	
Χρήση τεχνολογικών εφαρμογών	
Αντίληψη διεθνούς οικονομικού περιβάλλοντος και επιπτώσεων σε εξαγωγές	

5.2 Δεξιότητες σε έλλειψη

Στην ενότητα αυτή επισημαίνονται οι δεξιότητες που εμφανίζουν μεγάλη έλλειψη κατά την μελέτη του επαγγέλματος. Παράλληλα για κάθε δεξιότητα επισημαίνεται η βασική αιτία της έλλειψης.

Δεξιότητα σε μεγάλη έλλειψη	Βασική αιτία της έλλειψης
Τεχνικές πτυχές παραγωγής αμπελών	Ελλιπής επαγγελματική εμπειρία
Τεχνικές πτυχές οινοπαραγωγής	Ελλιπής επαγγελματική εμπειρία
Ικανότητα αντίληψης της εργασίας Α-Ο ως μια ολότητα εντός του οικοσυστήματος	Αδυναμία μεταφοράς του θεωρητικού υποβάθρου στο φυσικό περιβάλλον λειτουργίας και έλλειψη κουλτούρας τήρησης κανόνων
Ξένη γλώσσα	Ελλιπής αρχική εκπαίδευση
Ικανότητα ανάπτυξης συνεργειών σε τοπικό-περιφερειακό επίπεδο για όλες τις πτυχές της δραστηριότητας	Ελλιπής επιχειρησιακή κατάρτιση
Διαχείριση εξαγωγών, δίκτυα πωλήσεων και εξαγωγών, έγγραφα και διαδικασίες στα τελωνεία : Γνώση και ικανότητα εφαρμογής διαδικασιών διαχείρισης εξαγωγών	Ελλιπής επιχειρησιακή κατάρτιση
Γνώσεις τεχνολογιών αμπελουργίας ακριβείας	Ελλιπής επιχειρησιακή κατάρτιση
Γνώση και κατανόηση νέων τεχνολογιών και τάσεων στην οινοποίηση	Ελλιπής επιχειρησιακή κατάρτιση
Γνώση και εφαρμογή διαδικασιών ηλεκτρονικού εμπορίου-ηλεκτρονικές πωλήσεις-διαδικτυακό μάρκετινγκ στο κρασί	Ελλιπής επιχειρησιακή κατάρτιση – ελλιπής επαγγελματική εμπειρία
Τεχνικές πτυχές παραγωγής αμπελών	Ελλιπής επαγγελματική εμπειρία
Δέσμευση αναφορικά με την ποιότητα προϊόντων και υπηρεσιών	Έλλειψη κινήτρων εργαζόμενου
Διαχείριση και έλεγχος ποιότητας για την παραγωγή οίνου	Ελλιπής επιχειρησιακή κατάρτιση
Εφαρμογή διαδικασιών ποιότητας και ασφάλειας-εφαρμογή κανόνων και τήρηση όλων των προβλεπόμενων διαδικασιών και εγγράφων	Ελλιπής επαγγελματική εμπειρία – έλλειψη κινήτρων εργαζόμενου – έλλειψη κουλτούρας

5.3 Άλλα χαρακτηριστικά δεξιοτήτων

Στην ενότητα αυτή αναφέρονται, από το σύνολο της μελέτης δεξιοτήτων, οι σημαντικότερες δεξιότητες που εκδηλώνουν το υπό εξέταση χαρακτηριστικό, π.χ. πολυπλοκότητα, επαναληπτικότητα κ.ο.κ.

Πολυπλοκότητα

- Νομοθεσία για το αμπέλι και τον οίνο
- Ικανότητα αντίληψης της εργασίας αμπελουργού – οινοποιού ως μια ολότητα εντός του οικοσυστήματος
- Συνέργειες σε τοπικό – περιφερειακό επίπεδο για όλες τις πτυχές της δραστηριότητας
- Διαχείριση εξαγωγών
- Ηλεκτρονικό εμπόριο – ηλεκτρονικές πωλήσεις – διαδικτυακό μάρκετινγκ στο κρασί

- Γνώση – κατανόηση χρηματοδοτικών εργαλείων και μεθόδων ανεύρεσης πόρων
- Γνώσεις τεχνολογιών αμπελουργίας ακριβείας
- Γνώση και κατανόηση νέων τεχνολογιών και τάσεων στην οινοποίηση
- Διαχείριση συγκρούσεων (διαχείριση καταστάσεων κρίσης)
- Τεχνικές πτυχές παραγωγής αμπελώνα

Επαναληπτικότητα

- Χρήση εργαλείων και μηχανών
- Επιμέλεια και συντήρηση εγκαταστάσεων και υποδομών
- Λειτουργία και έλεγχος εξοπλισμού και υλικών
- Διαχείριση οικονομικών και χρηματικών πόρων
- Ορθή χρήση γεωργικών σκευασμάτων - συντήρηση – χρήση αμπελουργικών εργαλείων

- Εφαρμογή κανόνων και τήρηση προβλεπόμενων από τη νομοθεσία εγγράφων και υποδειγμάτων
- Διαχείριση και έλεγχος ποιότητας για την παραγωγή οίνου
- Εφαρμογή διαδικασιών ποιότητας και ασφάλειας

Τυποποίηση

- Επιμέλεια και συντήρηση εγκαταστάσεων και υποδομών
- Λειτουργία και έλεγχος εξοπλισμού και υλικών
- Ορθή χρήση γεωργικών σκευασμάτων - συντήρηση – χρήση αμπελουργικών εργαλείων

- Εφαρμογή κανόνων και τήρηση προβλεπόμενων από τη νομοθεσία εγγράφων και υποδειγμάτων
- Διαχείριση και έλεγχος ποιότητας για την παραγωγή οίνου
- Εφαρμογή διαδικασιών ποιότητας και ασφάλειας

Συνεργασία

- Ικανότητα ανάπτυξης συνεργειών σε τοπικό-περιφερειακό επίπεδο για όλες τις πτυχές της δραστηριότητας
- Ικανότητα αντίληψης της εργασίας Α-Ο ως μια ολότητα εντός του οικοσυστήματος
- Ξένη γλώσσα
- Διαχείριση εξαγωγών, δίκτυα πωλήσεων και εξαγωγών, έγγραφα και διαδικασίες στα Τελωνεία
- Οινοτουρισμός και επισκέψιμα οινοποιεία:

- Γνώση προϋποθέσεων και κανόνων – εφαρμογή κανονισμών και διαδικασιών επισκέψιμων οινοποιείων
- Γνώση και Εφαρμογή διαδικασιών Ηλεκτρονικού εμπορίου – ηλεκτρονικές πωλήσεις – διαδικτυακό μάρκετινγκ στο κρασί
- Ικανότητα συσχέτισης με άλλα άτομα (κοινωνικότητα)
- Συνεργασία, ομαδική εργασία

Χρήση μηχανών / εργαλείων / ψηφιακών εφαρμογών

- Τεχνικές πτυχές παραγωγής αμπελώνα
- Ορθή χρήση γεωργικών σκευασμάτων - συντήρηση – χρήση αμπελουργικών εργαλείων
- Τεχνικές πτυχές οινοπαραγωγής
- Διαχείριση και έλεγχος ποιότητας για την παραγωγή οίνου
- Εφαρμογή διαδικασιών ποιότητας και ασφάλειας

- Γνώσεις τεχνολογιών αμπελουργίας ακριβείας
- Γνώση νέων τεχνολογιών και τάσεων στην οινοποίηση
- Εφαρμογή μεθόδων κυκλικής οικονομίας στο αμπέλι και στο οινοποιείο
- Εφαρμογή υπηρεσιών ηλεκτρονικού εμπορίου και διαδικτυακού μάρκετινγκ στο κρασί
- Χρήση τεχνολογικών εφαρμογών

Κίνδυνος Απαξίωσης

- Φυσική δύναμη
- Επιδεξιότητα και ακρίβεια σωματικών χειρισμών

Δεξιότητες με άμεσες ανάγκες κατάρτισης

- Τεχνικές πτυχές αμπελώνα
- Τεχνικές πτυχές οινοποιείου
- Ικανότητα ολιστικής αντίληψης οικοσυστήματος αμπελουργού-οινοποιού
- Γνώση και εφαρμογή διαδικασιών οινοτουρισμού και επισκέψιμων οινοποιείων
- Ξένη γλώσσα

- Εφαρμογή ηλεκτρονικού εμπορίου και διαδικτυακού μάρκετινγκ οίνου
- Γνώση και κατανόηση θεσμικού πλαισίου, εφαρμογή κανονισμών και διαχείριση ποιότητας
- Διαχείριση αμπελώνα
- Διαχείριση οινοποιείου

5.4 Ψηφιακές δεξιότητες

Στην συγκεκριμένη ενότητα της μελέτης δεξιοτήτων, προσδιορίζεται αρχικά το ελάχιστο αναγκαίο επίπεδο των ψηφιακών δεξιοτήτων του επαγγέλματος σε πέντε πεδία που σχετίζονται με την επεξεργασία δεδομένων, επικοινωνία, δημιουργία περιεχομένου, ασφάλεια και επίλυση προβλημάτων. Ο επαγγελματίας ανάλογα με την γνώση και την εμπειρία που πρέπει να κατέχει σε κάθε πεδίο μπορεί να είναι βασικός, ανεξάρτητος ή έμπειρος χρήστης.

Πεδία δεξιοτήτων	Επίπεδο ψηφιακών δεξιοτήτων (γενικές επαγγελματικές δεξιότητες)		
	Βασικός Χρήστης	Ανεξάρτητος Χρήστης	Έμπειρος Χρήστης
Επεξεργασία δεδομένων		●	
Επικοινωνία			●
Δημιουργία περιεχομένου		●	
Ασφάλεια			●
Επίλυση προβλημάτων		●	

Εξειδικεύοντας την ανάλυση, στον επόμενο πίνακα αξιολογείται η απαιτούμενη γνώση και η εμπειρία στις σημαντικότερες ειδικές επαγγελματικές δεξιότητες που σχετίζονται με ψηφιακές δεξιότητες.

Πεδία δεξιοτήτων	Επίπεδο ψηφιακών δεξιοτήτων (ειδικές επαγγελματικές δεξιότητες)		
	Βασικός Χρήστης	Ανεξάρτητος Χρήστης	Έμπειρος Χρήστης
Γνώσεις ηλεκτρονικού εμπορίου		●	
Διαδικτυακό Μάρκετινγκ κρασιού		●	
Χειρισμός εξειδικευμένων λογισμικών/εφαρμογών για την διαχείριση αμπελώνα			●
Χειρισμός εξειδικευμένων λογισμικών/εφαρμογών για την διαχείριση οινοποιείου			●
Χειρισμός εξειδικευμένων λογισμικών/εφαρμογών για την διαχείριση εξαγωγών		●	
Αμπελουργία ακριβείας	●		

Ένας αμπελουργός-οινοποιός πρέπει να είναι γενικά έμπειρος χρήστης των ψηφιακών μέσων, όσον αφορά κυρίως την επικοινωνία, αλλά και την επεξεργασία δεδομένων και την ασφάλεια, ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στη διεκπεραίωση καθημερινών δραστηριοτήτων, στην επικοινωνία με πελάτες και συνεργάτες, στην αναζήτηση πληροφοριών μέσω διαδικτύου, κ.ο.κ. Από τις ειδικές επαγγελματικές δεξιότητες του αμπελουργού-οινοποιού που παρουσιάστηκαν ανωτέρω, ψηφιακό περιεχόμενο παρουσιάζουν οι κάτωθι:

- Διαχείριση αμπελώνα: Περιλαμβάνει χρήση εξειδικευμένων λογισμικών/εφαρμογών για επικοινωνία με το ΥΠΑΑΤ, ενημέρωση στοιχείων μητρώου, ηλεκτρονικές καταχωρήσεις δηλώσεων συγκομιδής και παραγωγής, τήρηση αρχείων συστήματος ποιότητας, εφαρμογές taxis, κοκ.
- Διαχείριση οινοποιείου: Περιλαμβάνει χρήση εξειδικευμένων λογισμικών/εφαρμογών για επικοινωνία με το ΥΠΑΑΤ, ηλεκτρονικές καταχωρήσεις δηλώσεων παραγωγής, αποθεμάτων, συστήματα διαχείρισης και ελέγχου παραγωγής, συστήματα διαχείρισης παραγγελιών, πελατών, προσωπικού, αποθήκης, διανομής, εφαρμογές λογιστηρίου, taxis, κοκ.
- Διαχείριση εξαγωγών οίνου: Περιλαμβάνει χρήση εφαρμογών διαχείρισης και παρακολούθησης εξαγωγών, αυτοματοποίησης εγγράφων και διαδικασιών για συμμετοχή σε δίκτυα πωλήσεων και εξαγωγών, κλπ.
- Ηλεκτρονικό εμπόριο και διαδικτυακό μάρκετινγκ κρασιού: αφορούν αναδυόμενες δεξιότητες διαδικτύου απαραίτητες για την ενίσχυση των πωλήσεων και την προβολή του οινοποιείου ανεξάρτητα από τη δυνατότητα φυσικής επίσκεψης στους χώρους του.
- Αμπελουργία ακριβείας: αφορά αναδυόμενες ψηφιακές δεξιότητες χειρισμού εφαρμογών δορυφορικής τεχνολογίας για την παρακολούθηση των αμπελοτεμαχίων και τη λήψη αποφάσεων. Οι εφαρμογές επιτρέπουν την επιθεώρηση του αμπελώνα από ψηλά με ακριβή παρακολούθηση της βλάστησης και της παραγωγής και τον εντοπισμό της χωρικής διαφοροποίησης των σταφυλιών ακόμα και εντός του ίδιου αμπελοτεμαχίου.

5.5 Βασικά σημεία μελέτης δεξιοτήτων

Στην ενότητα αυτή πραγματοποιείται συνοπτική ανάλυση των σημαντικότερων ευρημάτων ανά πεδίο με βάση την ανάλυση δεξιοτήτων όπως προέκυψε στο Κεφάλαιο 5.

Γενικές δεξιότητες	
---------------------------	--

Η «ικανότητα συνεχούς μάθησης» και η «επίλυση προβλημάτων» είναι οι δύο σημαντικότερες δεξιότητες σήμερα με αυξανόμενη σημασία στο μέλλον λόγω της εισαγωγής νέων μεθόδων στις διαδικασίες του επαγγέλματος και της διαφαινόμενης αντιμετώπισης απρόβλεπτων καταστάσεων αντίστοιχα. Οι στόχοι της ανάπτυξης υπηρεσιών οινοτουρισμού, της προώθησης των πωλήσεων αλλά και γενικότερα της ενσωμάτωσης νέων μοντέλων συνεργασίας και της επίτευξης κουλτούρας συνεργασίας για την πρόοδο του κλάδου οδηγούν σε μέγιστη αύξηση σημαντικότητας δύο Κοινωνι-

Επαγγελματικές δεξιότητες

Γενικές επαγγελματικές δεξιότητες σταθερά υψηλής σημαντικότητας είναι η «κατανόηση θεσμικού πλαισίου και κανονισμών» λόγω της πολυπλοκότητας της νομοθεσίας στον κλάδο, η «διαχείριση πόρων» και η «δέσμευση» αναφορικά με την ποιότητα προϊόντων και υπηρεσιών ως απαραίτητο συστατικό για την επιδιωκόμενη δημιουργία εικόνας αξίας του ελληνικού οίνου. Στο πλαίσιο της 4ης Βιομηχανικής επανάστασης, η «χρήση τεχνολογικών εφαρμογών» εμφανίζει εντυπωσιακή αύξηση σημαντικότητας, ενώ δεξιότητες διαχείρισης και μετασχηματισμού δεδομένων ενσωματώνονται μελλοντικά στο μίγμα σημαντικών δεξιοτήτων του επαγγέλματος. Ο «προσανατολισμός στον πελάτη» κερδίζει σημαντικότητα, ενώ αναδύονται δεξιότητες κατανόησης χρηματοδοτικών εργαλείων, οικονομικού περιβάλλοντος, τάσεων διεθνών αγορών. Όλες οι υφιστάμενες ειδικές επαγγελματικές δεξιότητες για τον αμπελοουργό-οινοποιό είναι σημαντικές. Κυριότερη, και με αυξανόμενη σημαντικότητα, είναι η «γνώση και εφαρμογή νομοθεσίας για το αμπέλι και τον οίνο», τόσο διότι το καθεστώς είναι σύνθετο και απαιτεί

Σημαντικότητα

Οι δεξιότητες που παρουσιάστηκαν έχουν όλες υψηλό βαθμό σημαντικότητας, ενώ μείωση σημαντικότητας καταγράφεται μόνο στη «φυσική δύναμη» και την «ακρίβεια χειρισμών». Επιπλέον των απαραίτητων γνώσεων και τεχνικών πτυχών αμπελοουργίας και οινοποίησης, γεωπονίας και διαχείρισης των μονάδων, που είναι ο κορμός του επαγγέλματος, οι δεξιότητες με την υψηλότερη και αυξανόμενη σημαντικότητα αφορούν σε κατανόηση και εφαρμογή κανόνων και ποιότητας, «περιβαλλοντικές» δεξιότητες, όπως η «αντίληψη ολότητας οικοσυστήματος», η «βιολογική

κο-υναισθηματικές δεξιότητες, την ικανότητα συσχέτισης με άλλα άτομα (κοινωνικότητα) και την επικοινωνία. Λαμβάνοντας υπόψιν την παρούσα συγκυρία της πανδημίας Covid-19 με τις συνέπειες στο οικονομικό, κοινωνικό και επιχειρηματικό περιβάλλον, μέγιστη σημασία αποκτά στο μέλλον η αναδυόμενη Γενική δεξιότητα «διορατικότητα-εκτίμηση και αντιμετώπιση κινδύνων» όπως και η συστημική δεξιότητα «διαχείριση συγκρούσεων» (διαχείριση καταστάσεων κρίσης), η οποία μέχρι σήμερα δεν παρουσίαζε υψηλή σημαντικότητα.

Επαγγελματικές δεξιότητες

μελέτη και προσοχή, όσο και επειδή η ευλαβική τήρηση των κανόνων διασφαλίζει την ποιότητα του ελληνικού οίνου και την δημιουργία εικόνας αξίας που επιδιώκει ο κλάδος. Σημαντικές είναι οι «γνώσεις, διαδικασίες και τεχνικές πτυχές» για την αμπελοურγία και την οινοπαραγωγή, και οι δεξιότητες «διαχείρισης οινοποιείου» και «διαχείρισης ποιότητας» για την παραγωγή οίνου. Ακολουθούν δεξιότητες που άπτονται των στόχων του κλάδου για την προώθηση των εξαγωγών και την ανάπτυξη του οινοτουρισμού και δεξιότητες του αμπελοουργού για τη γεωπονία και τη διαχείριση αμπελώνα. Στις αναδυόμενες ειδικές επαγγελματικές δεξιότητες περιλαμβάνονται δεξιότητες που εξυπηρετούν αφενός τις καίριες ανάγκες για την επιβίωση κυρίως των μικρών αμπελοοινικών επιχειρήσεων και αφετέρου τις κύριες προκλήσεις για το επάγγελμα στο μέλλον. Σχετίζονται με την ολιστική αντίληψη και την προσασία του οικοσυστήματος, τις συνεργασίες, τις «πράσινες» τάσεις της αγοράς και το διαδίκτυο στην εξυπηρέτηση του κρασιού

αμπελοκαλλιέργεια», η «κυκλική οικονομία στο αμπέλι και στο οινοποιείο», επικοινωνιακές δεξιότητες που προάγουν τις πωλήσεις, τις εξαγωγές, τον οινοτουρισμό, όπως η «ξένη γλώσσα», η «ανάπτυξη συνεργειών», η «αντίληψη διεθνούς περιβάλλοντος και νέων κατευθύνσεων μάρκετινγκ». Προτεραιότητα έχουν επίσης δεξιότητες για χρήση τεχνολογικών εφαρμογών, νέων τεχνολογιών στην οινοποίηση και την αμπελοურγία, ενώ αναδεικνύεται η σημασία της κατανόησης χρηματοδοτικών εργαλείων και μεθόδων ανεύρεσης πόρων.

Επαγγελματικές δεξιότητες

Η μεγαλύτερη έλλειψη εντοπίζεται στις «τεχνικές πτυχές παραγωγής αμπελώνα και οινοπαραγωγής», καθώς και στην «ικανότητα αντίληψης της εργασίας Α-Ο ως μια ολότητα εντός του οικοσυστήματος». Για τις τεχνικές πτυχές, βασική αιτία της έλλειψης είναι ότι, παρότι τα εκπαιδευτικά ιδρύματα παρέχουν υψηλού επιπέδου θεωρητική γνώση και επιστημονική κατάρτιση και τροφοδοτούν την αγορά με επιστήμονες με καλό θεωρητικό υπόβαθρο, υπάρχει κενό σε δεξιότητες ενδιάμεσου επιπέδου, με πρακτική εξοικείωση στον τρόπο χρήσης των γεωργικών εργαλείων και του οινοποιητικού εξοπλισμού, ειδικές δεξιότητες που πρέπει να κατέχει π.χ. ένας έμπειρος τρυγητής ή καβίστας αντίστοιχα. Το κενό σήμερα επιχειρείται να καλυφθεί με πρακτική άσκηση και με

Έλλειψη, αιτίες έλλειψης, τρόποι αντιμετώπισης της έλλειψης

Η μεγαλύτερη έλλειψη εντοπίζεται στις «τεχνικές πτυχές παραγωγής αμπελώνα και οινοπαραγωγής», καθώς και στην «ικανότητα αντίληψης της εργασίας Α-Ο ως μια ολότητα εντός του οικοσυστήματος». Για τις τεχνικές πτυχές, βασική αιτία της έλλειψης είναι ότι, παρότι τα εκπαιδευτικά ιδρύματα παρέχουν υψηλού επιπέδου θεωρητική γνώση και επιστημονική κατάρτιση και τροφοδοτούν την αγορά με επιστήμονες με καλό θεωρητικό υπόβαθρο, υπάρχει κενό σε δεξιότητες ενδιάμεσου επιπέδου, με πρακτική εξοικείωση στον τρόπο χρήσης των γεωργικών εργαλείων και του οινοποιητικού εξοπλισμού, ειδικές δεξιότητες που πρέπει να κατέχει π.χ. ένας έμπειρος τρυγητής ή καβίστας αντίστοιχα. Το κενό σήμερα επιχειρείται να καλυφθεί με πρακτική άσκηση και με

Απαξίωση και αιτία απαξίωσης

Η «επιδεξιότητα» και «ακρίβεια σωματικών χειρισμών» αναμένεται να κατέλθει στην κλίμακα σημαντικότητας λόγω της αξιοποίησης μηχανών, δεν πρόκειται ωστόσο να εξαλειφθεί,

Απόκτηση (καταλληλότερος τρόπος, χρόνος απόκτησης κτλ)

Οι ειδικές επαγγελματικές δεξιότητες, υφιστάμενες και κάποιες αναδυόμενες, σε γενικές γραμμές παρέχονται από το εκπαιδευτικό σύστημα σε όλες τις βαθμίδες που οδηγούν σε αναγνωρισμένα διπλώματα και πιστοποιητικά:

- μεταπτυχιακά και διδακτορικές διατριβές σε ειδικές επιστημονικές πτυχές
- ΑΕΙ/ΑΤΕΙ για την κρίσιμη επιστημονική γνώση
- ΙΕΚ για την επαγγελματική κατάρτιση και τις τεχνικές πτυχές
- ΕΠΑΛ για τη βασική γνώση τεχνικού φυτικής παραγωγής, γεωπονίας, τροφίμων και ποτών, κοκ.

Παράλληλα, οργανισμοί και φορείς του Α-Ο κλάδου διοργανώνουν προγράμματα κατάρτισης σε επιλεγμένα αντικείμενα. Στις «τεχνικές πτυχές αμπελώνα και οινοπαραγωγής» παρέχεται εκπαίδευση σε υψηλό επίπεδο, με ελλιπή κατάρτιση στο τεχνικό επίπεδο, στις δεξιότητες που αποκτώνται από το επίπεδο των ΙΕΚ και κάτω. Επίσης, ακόμα και για τους πτυχιούχους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης εντοπίζεται έλλειψη πρακτικής εμπειρίας, παρά το γεγονός ότι τα ιδρύματα

Επαγγελματικές δεξιότητες

Η «ικανότητα συνεχούς μάθησης» και η «επίλυση προβλημάτων» είναι οι δύο σημαντικότερες δεξιότητες σήμερα με αυξανόμενη σημασία στο μέλλον λόγω της εισαγωγής νέων μεθόδων στις διαδικασίες του επαγγέλματος και της διαφαινόμενης αντιμετώπισης απρόβλεπτων καταστάσεων αντίστοιχα. Οι στόχοι της ανάπτυξης υπηρεσιών οινοτουρισμού, της προώθησης των πωλήσεων αλλά και γενικότερα της ενσωμάτωσης νέων μοντέλων συνεργασίας και της επίτευξης κουλτούρας συνεργασίας για την πρόοδο του κλάδου οδηγούν σε μέγιστη αύξηση σημαντικότητας δύο Κοινωνι-

Επαγγελματικές δεξιότητες

ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση. Η «ικανότητα αντίληψης της εργασίας Α-Ο ως μια ολότητα εντός του οικοσυστήματος» αφορά στην ολιστική αντίληψη του αμπελοουργού-οινοποιού για το οικοσύστημα στο οποίο λειτουργεί, την αλληλεπίδραση όλων των ενεργειών μέσα σε αυτό, την έννοια της αειφορίας ενώ σχετίζεται και με τη δέσμευση για την ποιότητα και τη συμμόρφωση με πρότυπα και κανόνες. Η έλλειψη αυτής της ικανότητας δύναται να αντιμετωπιστεί με συνδυασμό κατάρτισης από εμπνευσμένους εκπαιδευτές και δημιουργία κουλτούρας για την αυστηρή τήρηση των κανόνων με αντίστοιχη τεκμηρίωση και κατανόηση της αναγκαιότητάς τους.

Επαγγελματικές δεξιότητες

Γενικές επαγγελματικές δεξιότητες σταθερά υψηλής σημαντικότητας είναι η «κατανόηση θεσμικού πλαισίου και κανονισμών» λόγω της πολυπλοκότητας της νομοθεσίας στον κλάδο, η «διαχείριση πόρων» και η «δέσμευση» αναφορικά με την ποιότητα προϊόντων και υπηρεσιών ως απαραίτητο συστατικό για την επιδιωκόμενη δημιουργία εικόνας αξίας του ελληνικού οίνου. Στο πλαίσιο της 4ης Βιομηχανικής επανάστασης, η «χρήση τεχνολογικών εφαρμογών» εμφανίζει εντυπωσιακή αύξηση σημαντικότητας, ενώ δεξιότητες διαχείρισης και μετασχηματισμού δεδομένων ενσωματώνονται μελλοντικά στο μίγμα σημαντικών δεξιοτήτων του επαγγέλματος. Ο «προσανατολισμός στον πελάτη» κερδίζει σημαντικότητα, ενώ αναδύονται δεξιότητες κατανόησης χρηματοδοτικών εργαλείων, οικονομικού περιβάλλοντος, τάσεων διεθνών αγορών. Όλες οι υφιστάμενες ειδικές επαγγελματικές δεξιότητες για τον αμπελοουργό-οινοποιό είναι σημαντικές. Κυριότερη, και με αυξανόμενη σημαντικότητα, είναι η «γνώση και εφαρμογή νομοθεσίας για το αμπέλι και τον οίνο», τόσο διότι το καθεστώς είναι σύνθετο και απαιτεί

Επαγγελματικές δεξιότητες

διαθέτουν τόσο πειραματικούς αμπελώνες, όσο και μονάδες μικρο-οινοποιήσεων. Παράλληλα, υπάρχει υστέρηση στην ικανότητα αντίληψης της ολότητας του οικοσυστήματος, τόσο σε νέους όσο και σε παλαιότερους επαγγελματίες. Είναι σκόπιμη η βελτίωση του τρόπου εκπαίδευσης στο μεν θεωρητικό επίπεδο με κατευθύνσεις και μηχανισμούς που επιπλέον της θεωρίας διευκολύνουν τον αμπελοουργό να αντιληφθεί ότι η δουλειά του επηρεάζει βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα το χώρο λειτουργίας του, το φυσικό του περιβάλλον, τονίζοντας την ολότητα του οικοσυστήματος, στο δε θεωρητικό με αύξηση του χρόνου και της ποιότητας της πρακτικής άσκησης. Ο συνδυασμός ενεργειών και καταστάσεων (εκπαίδευση, συμμετοχή σε δίκτυα, συνεργασίες με άλλους στα πλαίσια μιας ζώνης παραγωγής ή για μια γεωγραφική ένδειξη, με τήρηση της σχετικής νομοθεσίας, παράλληλη επεξήγηση και εξειδίκευση των κανόνων κατά περίπτωση,) θα συμβάλλει στην διαμόρφωση της ολιστικής αντίληψης και κατανόησης όλης της αλληλουχίας, από το αμπέλι ως το οινοποιείο και την αγορά και στη δημιουργία της απαραίτητης κουλτούρας.

6. Ανάλυση SWOT του επαγγέλματος

Η ανάλυση **SWOT** αφορά στην καταγραφή των δυνατών και αδύνατων σημείων, των μελλοντικών ευκαιριών και των δυνητικών απειλών, όπως προέκυψαν με βάση το σύνολο της μελέτης του επαγγέλματος.

Τα Δυνατά (**Strengths**) και Αδύνατα σημεία (**Weaknesses**) προκύπτουν από την ανάλυση του εσωτερικού περιβάλλοντος και αφορούν σε βασικά ευρήματα που καταγράφηκαν από την συνολική μελέτη και ανάλυση του επαγγέλματος. Σχετίζονται κυρίως με την υφιστάμενη κατάσταση και χρησιμεύουν στην αναγνώριση κρίσιμων παραμέτρων που επιδρούν θετικά ή αρνητικά στην λειτουργία του επαγγέλματος.

Οι Ευκαιρίες (**Opportunities**) και Απειλές (**Threats**) εντοπίζονται κυρίως στο εξωτερικό περιβάλλον και σχετίζονται με προοπτικές και μελλοντικές τάσεις που αναδείχθηκαν από τη διαδικασία διερεύνησης του επαγγέλματος. Οι μελλοντικές ευκαιρίες μπορούν να αναδείξουν νέα πεδία δραστηριότητας και ανάπτυξης του επαγγέλματος, ενώ οι δυνητικές απειλές λειτουργούν ως σήματα κινδύνου επερχόμενων μεταβολών.

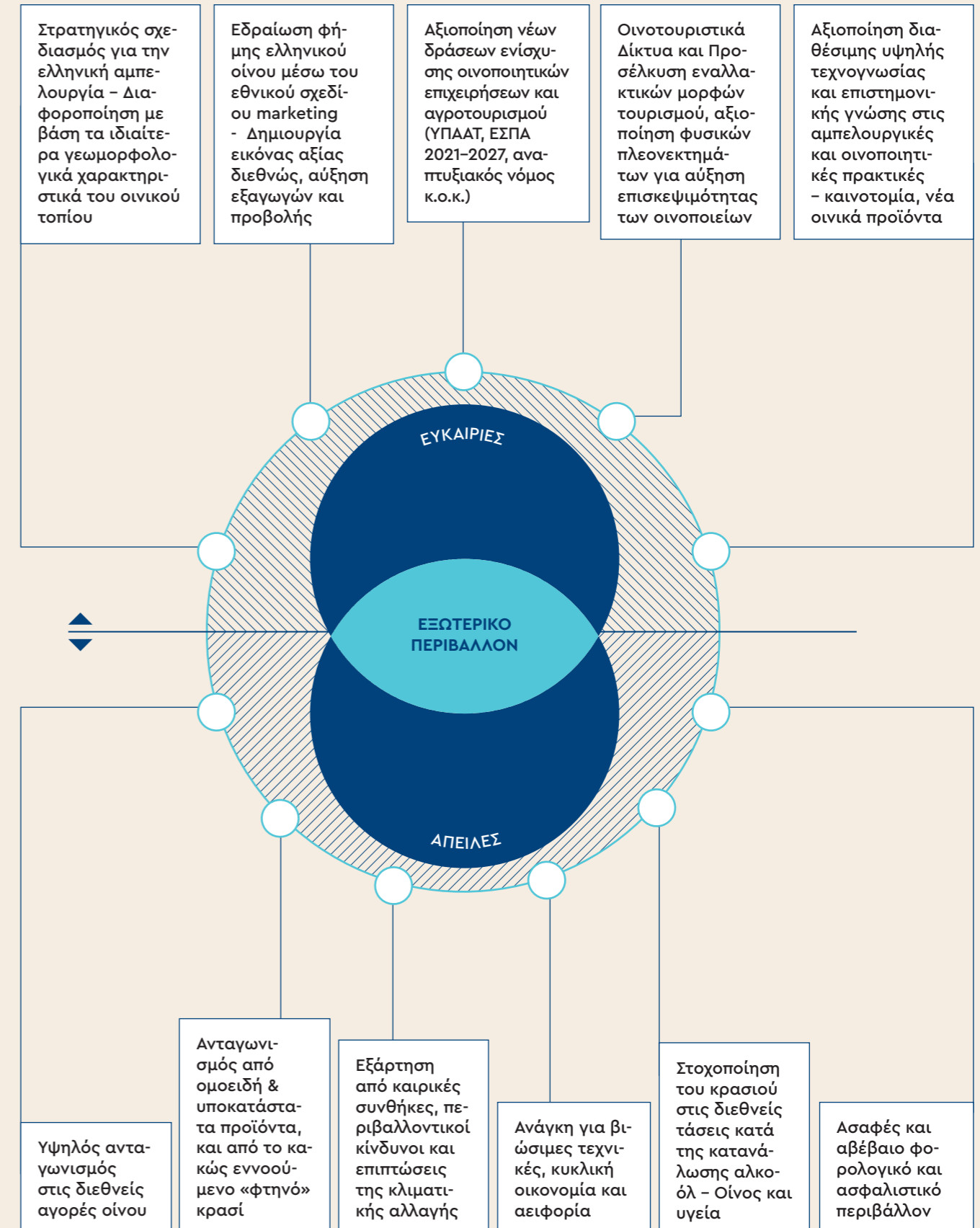
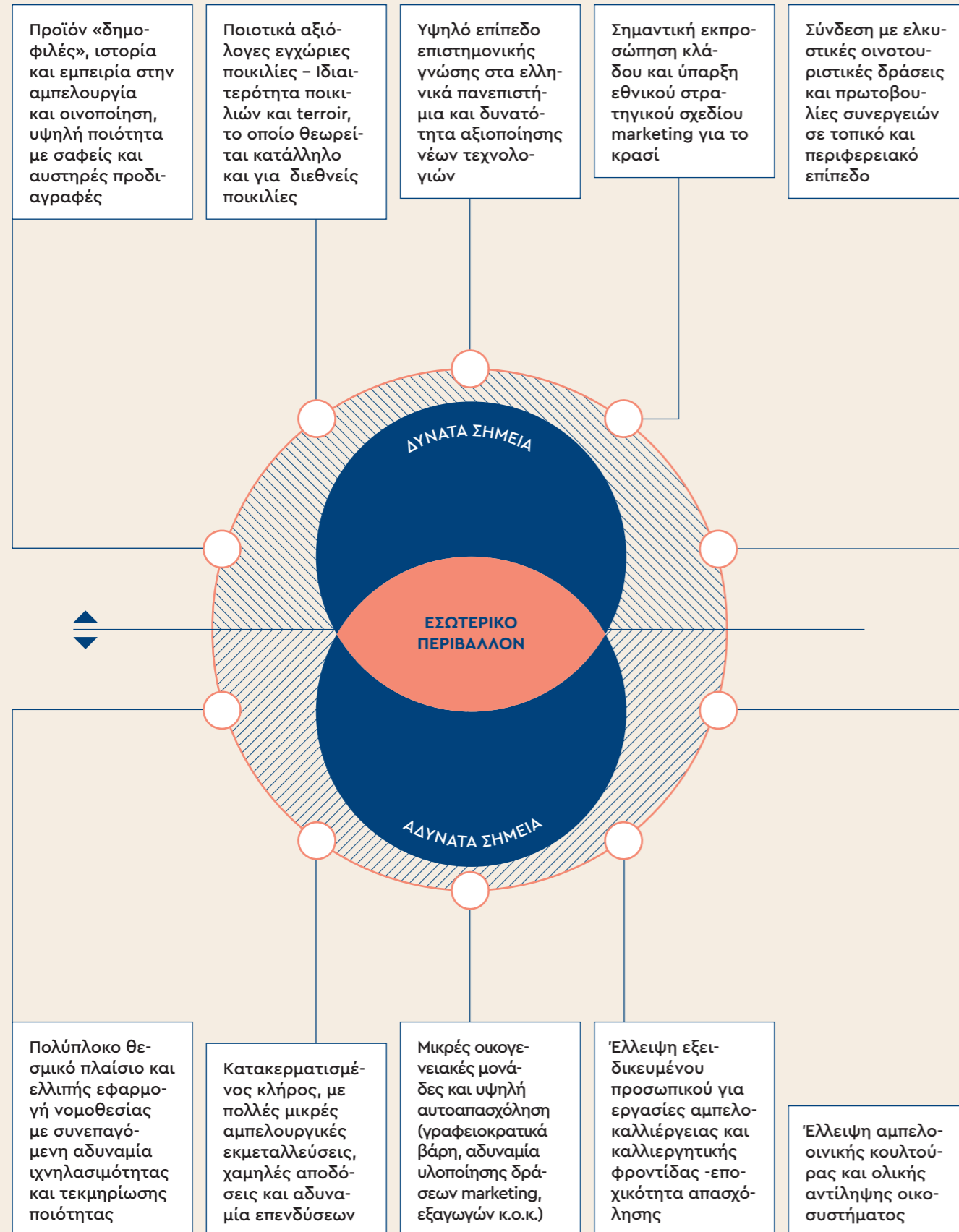
Το επάγγελμα του αμπελουργού-οινοποιού αντιπροσωπεύει ένα δυναμικό κλάδο με σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης τα επόμενα έτη, καθώς νέες γενιές οινοποιών, υιοθετούν ολοένα και περισσότερο καινοτόμες μεθόδους και διεκδικούν τη θέση τους στην ευρωπαϊκή και διεθνή αγορά οίνου.

Η διεθνής αγορά οίνου παρουσιάζει υψηλό ανταγωνισμό και μεγάλη κινητικότητα με σταθερά υψηλή κατανάλωση, που αναχαιτίστηκε το 2020 λόγω της πανδημίας Covid-19. Ενέργειες στήριξης της εικόνας αξίας του ελληνικού κρασιού και διατήρησης σταθερής υψηλής ποιότητας, με συνεπή εφαρμογή του εθνικού σχεδίου μάρκετινγκ του επώνυμου ελληνικού κρασιού, θα ενισχύσουν τις ελληνικές εξαγωγές οίνου μετά την ανάκαμψη από τις επιπτώσεις της πανδημίας.

Έμφαση πρέπει να δοθεί στη μείωση γραφειοκρατικών εμποδίων και τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου, την προστασία του αμπελώνα και την ενίσχυση της ρευστότητας των επιχειρήσεων για την υλοποίηση επενδύσεων, σε συνδυασμό με την αξιοποίηση των αναπτυξιακών προγραμμάτων.

Συνεργατικά σχήματα, δεξιότητες επικεντρωμένες στην ολότητα του οικοσυστήματος, οινοτουρισμός, ηλεκτρονικό εμπόριο, νέες τεχνολογίες στην αμπελουργία και την οινοποίηση αναμένεται να συμβάλλουν στην πρόοδο του κλάδου.

Εφόσον ξεπεραστεί οριστικά τόσο η οικονομική κρίση, που έπληξε την ελληνική οικονομία, όσο και η υγειονομική κρίση και οι συνέπειες των μέτρων για την πρόληψη της διάδοσης του κορωνοϊού διεθνώς, προβλέπεται ότι θα υπάρξει ανάπτυξη του επαγγέλματος, τόσο σε επίπεδο επιχειρήσεων, όσο και σε επίπεδο εργαζομένων.

7. Διαμόρφωση στρατηγικών προτάσεων προσαρμογής

7.1

Προτάσεις σε επαγγελματικό/ κλαδικό επίπεδο

7.2

Προτάσεις σε θεσμικό επίπεδο

7.3

Σύνοψη στρατηγικών προτάσεων – χρονοδιάγραμμα

Ο Οδικός χάρτης ολοκληρώνεται με την παρουσίαση στρατηγικών προτάσεων και δράσεων σε σχέση με τις πιο σημαντικές τάσεις και δυναμικές. Οι προτάσεις διακρίνονται σε δύο (2) επίπεδα:

- i. Επαγγελματικό-κλαδικό, το οποίο αφορά σε δράσεις που μπορεί να αναληφθούν σε επίπεδο επαγγελματιών/συλλογικών οντοτήτων
- ii. Θεσμικό, το οποίο αφορά σε δράσεις που θα προωθηθούν σε θεσμικό επίπεδο, σε σχετικούς φορείς και θεσμούς πολιτικής.

Στη βάση αυτή, αποτυπώνονται οι σημαντικότερες προτεινόμενες παρεμβάσεις και στα δύο επίπεδα, επισημαίνοντας παράλληλα εκείνες τις προτάσεις που χρήζουν άμεσης προτεραιότητας.

Περιγραφή πλαισίου στρατηγικής:

Κύριος άξονας της στρατηγικής εξέλιξης του επαγγέλματος είναι η δημιουργία εικόνας αξίας του επώνυμου ελληνικού κρασιού σύμφωνα και με το εθνικό στρατηγικό σχέδιο μάρκετινγκ του τομέα, που για την εδραίωση της Ελλάδας ως οιοπαραγωγού στο διεθνές ανταγωνιστικό περιβάλλον, προτάσσει τη διαφοροποίηση με δημιουργία υπεραξίας του ελληνικού κρασιού, έναντι της στρατηγικής χαμηλής τιμής, η οποία δεν δύναται να υποστηριχθεί λόγω του μεγέθους του αμπελώνα.

Για την εξασφάλιση της εικόνας αξίας είναι αναγκαία η θεσμική αμπελοοικονομική κουλτούρα στους αμπελουργούς-οινοποιούς για κοινή βάση παραδοχών και εφαρμογή κοινών κανόνων στην καλλιέργεια, την παραγωγή και την αγορά, καθώς το πλαίσιο των κανόνων, όσο σύνθετο και αν είναι, επιτρέπει την ιχνηλασιμότητα και εξασφάλιση της ποιότητας.

Η κουλτούρα για την εφαρμογή του πλαισίου, μαζί με την ολιστική αντίληψη του οικοσυστήματος των αμπελουργικών περιοχών, χτίζεται με συντονισμένες ενέργειες ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης από την πλευρά των κλαδικών φορέων και εκπαίδευσης, ελέγχων και κινήτρων από την πλευρά της πολιτείας, με παράλληλο εκσυγχρονισμό θεσμικού πλαισίου και ψηφιοποίηση διαδικασιών για την ευχερέστερη εφαρμογή και τη μείωση της γραφειοκρατίας.

Το στρατηγικό σχέδιο μάρκετινγκ πρέπει να προωθηθεί σε δυναμικότερη περαιτέρω εφαρμογή, να εξειδικευτεί και να επικαιροποιηθεί. Για την επίτευξη αυτού του στόχου απαιτούνται ενέργειες σε κλαδικό επίπεδο και σε θεσμικό επίπεδο, με επέκταση των προγραμμάτων προώθησης, branding του κρασιού, της χώρας, των οινοτουριστικών προορισμών, των επισκέψιμων οινοποιείων, ενέργειες ολοκληρωμένου χαρακτήρα σε απάντηση διεθνών τάσεων κατά του οινοπνεύματος, που στοχοποιούν και το κρασί, αύξηση επιπέδου οινικών γνώσεων στους καταναλωτές, αξιοποίηση σύγχρονων μέσων διαδικτυακού marketing και ηλεκτρονικού εμπορίου.

Υποστήριξη και προστασία του τομέα από θεσμικές αλλαγές που αφορούν στην διατήρηση του αμπελώνα, έκτακτες φορολογικές και ασφαλιστικές ρυθμίσεις, αποτελούν αντικείμενο διαρκούς επαγρύπνησης των κλαδικών φορέων και συνεργασίας με τις αρμόδιες αρχές.

7.1

Προτάσεις σε επαγγελματικό/ κλαδικό επίπεδο

Αναλύονται οι σημαντικότερες από τις προτάσεις που αναδείχτηκαν σε επαγγελματικό/κλαδικό επίπεδο και χρήζουν άμεσης προτεραιότητας.

1. Ευαισθητοποίηση για τη δημιουργία αμπελο-οινικής κουλτούρας και ενίσχυση εικόνας αξίας του ελληνικού κρασιού

Ο ελληνικός αμπελοοινικός τομέας έχει αναπτύξει ήδη εδώ και πολλά έτη εθνικό στρατηγικό σχέδιο μάρκετινγκ. Έχει επιλεγεί η στρατηγική διαφοροποίησης με δημιουργία υπεραξίας του ελληνικού κρασιού, έναντι της στρατηγικής χαμηλής τιμής, για την οποία δεν διαθέτει η χώρα την απαραίτητη κρίσιμη μάζα για να την υποστηρίξει. Για τη δημιουργία εικόνας αξίας επώνυμου ελληνικού κρασιού, οι αμπελοουργοί-οινοποιοί είναι αναγκαίο να αποκτήσουν θεσμική αμπελοοινική κουλτούρα που βασίζεται στην εφαρμογή και κοινή βάση παραδοχών στο αμπέλι, στο οινοποιείο και στην αγορά, ώστε όλο το ελληνικό κρασί να είναι value for money. Το κρασί που παράγεται με βάση τους καθορισμένους κανόνες, θα πρέπει να προσφέρεται πάνω από ένα όριο τιμής, ώστε να διατηρείται η εικόνα αξίας. Δεν είναι τυχαίο ότι τα γαλλικά κρασιά προσφέρονται σε σταθερά υψηλότερες τιμές. Στη χώρα μας μόνο η Σαντορίνη εφαρμόζει αυστηρούς κανόνες. Οι κλαδικοί φορείς είναι αναγκαίο να συντονιστούν για να εμφυσήσουν την θεσμική κουλτούρα στα μέλη τους, τόσο τοπικά, όσο και σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Προτεινόμενες ενέργειες

- Ενίσχυση / ανάδειξη εφαρμογής εθνικού σχεδίου μάρκετινγκ για το κρασί
- Διάδοση στα μέλη της στρατηγικής δημιουργίας υπεραξίας
- Διευκόλυνση της κατανόησης του θεσμικού πλαισίου με επιμόρφωση και ανάδειξη της σημασίας τήρησης των κανόνων
- Καμπάνιες ευαισθητοποίησης αμπελοουργών – οινοποιών σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο
- Προβολή θεμάτων ζωνών ονομασίας προέλευσης για ολιστική αντίληψη χαρακτηριστικών κάθε ζώνης.
- Επικαιροποίηση Εθνικού σχεδίου μάρκετινγκ με συνεργασία των φορέων του χώρου
- Ενεργός συμμετοχή οργανώσεων και συνδέσμων (ΣΜΟΕ, Δίκτυα, Συνεταιρισμοί) στις διαδικασίες εκπόνησης στρατηγικού σχεδίου αμπελο-οινικού τομέα από την ΕΔΟΑΟ και τον ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ
- Ολοκλήρωση του ως άνω στρατηγικού σχεδιασμού και έναρξη εφαρμογής με το συντονισμό της ΕΔΟΑΟ.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Δημιουργία θεσμικής αμπελοοινικής κουλτούρας στον Έλληνα αμπελοουργό – οινοποιοί
- Προώθηση τήρησης ενιαίου συστήματος κανόνων
- Εξασφάλιση ιχνηλασιμότητας και τεκμηρίωση ποιότητας κρασιού
- Ενίσχυση ολιστικής αντίληψης οικοσυστήματος ζώνης ονομασίας προέλευσης ή ευρύτερης περιοχής
- Δημιουργία εικόνας αξίας ελληνικού κρασιού
- Εδραίωση φήμης ελληνικού κρασιού και της Ελλάδας ως οινοπαραγωγού στο διεθνές ανταγωνιστικό περιβάλλον
- Αύξηση αξίας πωλήσεων και εξαγωγών οίνου
- Ενίσχυση εισοδήματος των επαγγελματιών
- Οφέλη που θα προκύψουν από την υιοθέτηση και εφαρμογή του στρατηγικού σχεδίου αμπελο-οινικού τομέα

2. Προώθηση παρεμβάσεων για την στήριξη του Α-Ο τομέα, την υποστήριξη επενδύσεων και την κάλυψη φορολογικών και ασφαλιστικών θεμάτων

Κρίνεται αναγκαία η ενεργοποίηση κλαδικών φορέων για παρεμβάσεις σε επίπεδο Κοινής Οργάνωσης Αγοράς αμπελοοινικού τομέα, προστασίας και διατήρησης αμπελώνων, στήριξης επενδύσεων και πρόσβασης σε χρηματοδότηση, θεμάτων εξαγωγών και διεθνών πωλήσεων, καθώς και για την κάλυψη φορολογικών και ασφαλιστικών θεμάτων των επαγγελματιών, των αμπελοουργικών εκμεταλλεύσεων και των μονάδων οινοπαραγωγής.

Ειδική μέριμνα πρέπει να δοθεί για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, η οποία είναι ζωτική για κάθε είδους επενδύσεις και πρωτοβουλίες των επαγγελματιών και των επιχειρήσεων του Α-Ο τομέα και αντιμετωπίζει σημαντικά εμπόδια.

Προτεινόμενες ενέργειες

- Συνεχής εγρήγορση των εκπροσώπων του κλάδου, συμμετοχή σε διαβουλεύσεις και παρεμβάσεις στην πολιτική ηγεσία για την προάσπιση των συμφερόντων των αμπελοουργών – οινοποιών.
- Συμμετοχή των κλαδικών φορέων ως κοινωνικών εταίρων στο σχεδιασμό των επιμέρους επιχειρησιακών προγραμμάτων της περιόδου 2021–2027
- Συμμετοχή – παρακολούθηση της διαβούλευσης για την κατάρτιση προτάσεων στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF) στον αγροδιατροφικό τομέα
- Συμμετοχή στις διαδικασίες διαβούλευσης προκηρύξεων δράσεων ενίσχυσης αγροδιατροφικού τομέα και ειδικότερα αμπελο-οινικού
- Συμμετοχή στις διαδικασίες διαβούλευσης νομοθετημάτων για φορολογικά και ασφαλιστικά θέματα
- Στενή και αποδοτική συνεργασία των κλαδικών φορέων για ενσωμάτωση προτάσεων και κατευθύνσεων στο εν εξελίξει στρατηγικό σχέδιο αμπελο-οινικού τομέα που συντονίζει η ΕΔΟΑΟ και την περαιτέρω εφαρμογή του σε συνεργασία με την πολιτεία.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Διευκόλυνση πρόσβασης σε χρηματοδότηση για ενίσχυση αμπελοοινικών επενδύσεων και την υλοποίηση δράσεων προώθησης
- Επίτευξη επιλεξιμότητας του κλάδου στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021–2027 και των χρηματοδοτικών προγραμμάτων και εργαλείων
- Έγκαιρη και αποτελεσματική παρέμβαση για αποφυγή δυσμενών ρυθμίσεων σε θέματα α) φορολογίας και ασφάλισης αγροτών και ελεύθερων επαγγελματιών σε επίπεδο προσώπων (αμπελοουργοί, οινοποιοί), β) φορολογίας και ασφάλισης προσωπικού νομικών οντοτήτων και οινοποιητικών μονάδων
- Συμπαγής και ισχυρή εκπροσώπηση του κλάδου για έγκαιρη ανταπόκριση σε ειδικά και έκτακτα θέματα, όπως αναμόρφωση θεσμικού πλαισίου, διατήρηση αμπελώνων, περιορισμοί, έκτακτα μέτρα στήριξης, προορατικές ενέργειες.
- Οφέλη από ειδικότερες παρεμβάσεις και προτάσεις που θα προκύψουν από την υιοθέτηση και εφαρμογή του στρατηγικού σχεδίου αμπελο-οινικού τομέα

3. Σχεδιασμός και υλοποίηση δράσεων κατάρτισης επαγγελματιών για την ανάπτυξη εξειδικευμένων ψηφιακών δεξιοτήτων

Ένας αμπελουργός-οινοποιός εκτός από έμπειρος χρήστης ψηφιακών μέσων όσον αφορά επικοινωνία, επεξεργασία δεδομένων και ασφάλεια για τη διεκπεραίωση καθημερινών δραστηριοτήτων, επικοινωνία με πελάτες και συνεργάτες, αναζήτηση πληροφοριών μέσω διαδικτύου είναι απαραίτητο να έχει εξειδικευμένες ψηφιακές δεξιότητες για την χρήση εξειδικευμένων λογισμικών/εφαρμογών στο πλαίσιο των ειδικών επαγγελματικών δεξιοτήτων:

- Διαχείριση αμπελώνα: για επικοινωνία με το ΥΠΑΑΤ, ενημέρωση στοιχείων μητρώου, ηλεκτρονικές καταχωρήσεις δηλώσεων συγκομιδής και παραγωγής, τήρηση αρχείων συστήματος ποιότητας, εφαρμογές taxis, κοκ.
- Διαχείριση οινοποιείου: για επικοινωνία με το ΥΠΑΑΤ, ηλεκτρονικές καταχωρήσεις δηλώσεων παραγωγής, αποθεμάτων, συστήματα διαχείρισης και ελέγχου παραγωγής, συστήματα διαχείρισης παραγγελιών, πελατών, προσωπικού, αποθήκης, διανομής, εφαρμογές λογιστηρίου, taxis, κοκ.
- Διαχείριση εξαγωγών οίνου: για διαχείριση και παρακολούθηση εξαγωγών, αυτοματοποίηση εγγράφων και διαδικασιών, για συμμετοχή σε δίκτυα πωλήσεων και εξαγωγών, κλπ.
- Ηλεκτρονικό εμπόριο και διαδικτυακό μάρκετινγκ κρασιού: αναδυόμενες δεξιότητες διαδικτύου για την ενίσχυση των πωλήσεων και την προβολή του οινοποιείου ανεξάρτητα από δυνατότητα φυσικής επίσκεψης στους χώρους του.
- Αμπελουργία ακριβείας: αναδυόμενες ψηφιακές δεξιότητες χειρισμού εφαρμογών δορυφορικής τεχνολογίας για την παρακολούθηση των αμπελοτεμαχίων και τη λήψη αποφάσεων.

Προτεινόμενες ενέργειες

- Κατάρτιση στη χρήση εφαρμογών διαχείρισης αμπελώνα και στην επικοινωνία με το ΥΠΑΑΤ στο πλαίσιο της ψηφιοποίησης των υπηρεσιών
- Κατάρτιση στη χρήση εφαρμογών διαχείρισης οινοποιείου και στην επικοινωνία με το ΥΠΑΑΤ στο πλαίσιο της ψηφιοποίησης των υπηρεσιών
- Κατάρτιση στη χρήση εφαρμογών διαχείρισης εξαγωγών οίνου και στην επικοινωνία με τα δίκτυα πωλήσεων και τις αρμόδιες αρχές
- Κατάρτιση σε διαδικασίες ηλεκτρονικών πωλήσεων και διαδικτυακού μάρκετινγκ κρασιού
- Κατάρτιση σε νέες τεχνολογίες αμπελουργίας ακριβείας

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Επιτάχυνση διαδικασιών στα περισσότερα πεδία γραφειοκρατικού φόρτου
- Βελτίωση εσωτερικής οργάνωσης
- Αύξηση αποδοτικότητας
- Διευκόλυνση στη διαδικασία λήψης αποφάσεων
- Αύξηση πωλήσεων
- Εκσυγχρονισμός και ανάδειξη εικόνας αμπελώνα και οινοποιείου

4. Σχεδιασμός και υλοποίηση δράσεων για την λελογισμένη χρήση κρασιού και την αποσύνδεση του κρασιού από τη βιομηχανία «αλκοόλ»

Ο αμπελοοινικός τομέας βρίσκεται αντιμέτωπος με έναν «πόλεμο» κατά του οινοπνεύματος σε διεθνές επίπεδο, συμπεριλαμβανομένου του οίνου και πρέπει να αντιδράσει με οργανωμένες ενέργειες επαγγελματικού χαρακτήρα. Η CEEV προωθεί την τάση «Οίνος και Υγεία», θεωρώντας ως καλή πρακτική το Ίδρυμα Έρευνας για το Κρασί και τη Διατροφή (FIVIN), που δημιουργήθηκε στην Ισπανία για να υπερασπιστεί τη σημασία της μετριοπαθούς κατανάλωσης κρασιού σε μια υγιεινή διατροφή. Η πρωτοβουλία Wine in Moderation έχει διαδραματίσει θεμελιώδη ρόλο ως σήμερα, αλλά, λαμβάνοντας υπόψη το νέο κοινωνικό περιβάλλον, πρέπει να αναδιαμορφωθεί σε συνδυασμό με καλύτερο συντονισμό με τις επαγγελματικές ενώσεις. Οι influencers, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και το διαδικτυο αναγνωρίστηκαν ως πηγή κυκλοφορίας ψευδών και στρεβλών ειδήσεων.

Προτεινόμενες ενέργειες

- Ενημερωτική καμπάνια για τη λελογισμένη κατανάλωση κρασιού, (πχ η προκήρυξη ανοιχτού διαγωνισμού της ΕΔΟΑΟ τον Ιανουάριο 2021 για Ελλάδα και Γερμανία).
- Ισχυρή επιχειρηματολογία για να αποφευχθεί η συσχέτιση του οίνου με τη (μεγάλη) βιομηχανία "αλκοόλ".
- Όραμα για τη θετική επίδραση του κρασιού στην υγεία (καρκίνος, καρδιοαγγειακές παθήσεις) – Οίνος και Υγεία
- Πανευρωπαϊκό δίκτυο ιατρών για τα οφέλη της μετριοπαθούς κατανάλωσης οίνου στο πλαίσιο μιας υγιεινής διατροφής.
- Επιστημονικό συνέδριο για αλληλεπίδραση με την επιστημονική / ιατρική κοινότητα, πχ εκδήλωση UNESCO για τη μεσογειακή διατροφή ως άυλη πολιτιστική κληρονομιά της ανθρωπότητας.
- Επικοινωνιακά μηνύματα προς πολιτικούς, διοικητικές αρχές, και ευρύ κοινό και προορατική επικοινωνιακή πολιτική έναντι των Influencers με σύγχρονα μέσα προς τους καταναλωτές και τις νέες γενιές, για τις αξίες και τον πολιτισμό του κρασιού και τον ρόλο του στην υγεία.
- Διαφανής επικοινωνία, συμπεριλαμβανομένης της διατροφικής δήλωσης και της αναγραφής των συστατικών του κρασιού στις ετικέτες.
- Ενδυνάμωση πρωτοβουλίας Wine in Moderation με τις επαγγελματικές ενώσεις.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Προώθηση της κατανάλωσης κρασιού σε μικρότερες ποσότητες αλλά καλύτερης ποιότητας και αντίστοιχα υψηλότερης αξίας
- Τεκμηρίωση και εδραίωση της υψηλότερης αξίας με ορθή σήμανση και πιστοποίηση ποιότητας
- Ενίσχυση της εικόνας του επώνυμου ελληνικού κρασιού και αποσύνδεσή του από τον αλκοολισμό και τις βλαβερές επιπτώσεις στην υγεία
- Επίτευξη υψηλότερων τιμών ανά λίτρο με συνεπαγόμενη αύξηση αξίας πωλήσεων στην ελληνική αλλά και διεθνή αγορά.

Άλλες προτάσεις στρατηγικής που προέκυψαν στο πλαίσιο των διαδικασιών διερεύνησης του επαγγέλματος και κρίνεται σκόπιμο να επισημανθούν αφορούν στις ακόλουθες:

Ανάπτυξη συνεργατικών σχηματισμών για κοινές επενδύσεις μεταξύ αμπελουργικών εκμεταλλεύσεων ή/και μεταξύ οινοποιείων

Η ανάγκη για προσανατολισμό σε νέες τεχνολογίες στον αμπελώνα και το οινοποιείο προς αντιμετώπιση του αυξανόμενου ανταγωνισμού και την αποφυγή του ψηφιακού χάσματος επιβάλλει την άμεση υλοποίηση επενδύσεων. Ο κατακερματισμένος κλήρος, όμως, που είναι ίδιο χαρακτηριστικό του αμπελουργικού δυναμικού της χώρας μας, όπως και το μικρό μέγεθος των οινοποιητικών επιχειρήσεων, δεν επιτρέπει την ανάπτυξη επενδύσεων. Ως εκ τούτου, αναδύεται η ανάγκη συνεργασιών και συνεταιρισμών για επίτευξη οικονομιών κλίμακας και αξιοποίηση νέων τεχνολογιών. Μικρά δίκτυα που έχουν συσταθεί σε επίπεδο περιοχής είναι προς την κατεύθυνση της προβολής, όχι της παραγωγής. Τόσο στους αμπελώνες όσο και στα οινοποιεία οι φορείς πρέπει να προωθήσουν συνεργατικές διαδικασίες για επενδύσεις σε τεχνολογίες παραγωγής, κοινές προμήθειες, αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και προηγμένου εξοπλισμού.

Ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ αμπελοοινικών μονάδων και τοπικών επιχειρήσεων για την ανάδειξη της περιοχής ως οινοπαραγωγού και για οινοτουριστικές δράσεις

- Συνεργασία με τοπικούς και περιφερειακούς φορείς για προώθηση του επώνυμου ελληνικού κρασιού στις αγορές στην Ελλάδα και διεθνώς, για δράσεις ανάδειξης της οινικής ταυτότητας της περιοχής αλλά και για υποδομές
- Σταθερές, δομημένες συνεργασίες με τουριστικές επιχειρήσεις και συναφή επαγγέλματα με σαφή οριοθέτηση των επαγγελματικών αρμοδιοτήτων, για την υποστήριξη του Οινοτουρισμού
- Καλλιέργεια σχέσεων με ειδικούς / συμβούλους κρασιού που επηρεάζουν τη ζήτηση κρασιού διεθνώς και με ειδικούς υψηλής γαστρονομίας*

Ενέργειες ενημέρωσης, υποστήριξης και καθοδήγησης των Αμπελουργών – Οινοποιών σε θέματα χρηματοδότησης και επενδύσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος

Οι κλαδικοί φορείς, μπορούν να παρέχουν στα μέλη τους:

- οργανωμένη και έγκαιρη ενημέρωση και πληροφόρηση για τη στήριξη σε καταστάσεις κρίσεις, όπως τα έκτακτα μέτρα λόγω Covid-19
- οργανωμένη υποστήριξη για τη συμμετοχή σε επενδυτικά προγράμματα και εξειδικευμένες ενισχύσεις του κλάδου
- ενημέρωση για τα χρηματοδοτικά εργαλεία από το Ταμείο Εγγυήσεων Αγροτικής Ανάπτυξης, το ΕΤΕΑΝ, την Αναπτυξιακή Τράπεζα, κοκ
- πληροφόρηση για τις ευκαιρίες χρηματοδότησης από τα προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 και το νέο αναπτυξιακό νόμο
- Εκπαίδευση και ενημέρωση για τις φορολογικές και ασφαλιστικές ρυθμίσεις που αφορούν στον κλάδο

Ενέργειες ενημέρωσης και υποστήριξης των Αμπελουργών – Οινοποιών για καινοτομία και ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών

Για την στήριξη των αμπελουργών – οινοποιών στις βασικές τάσεις που εντοπίστηκαν σε επίπεδο καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (νέες ποικιλίες, κλωνική επιλογή, αμπελουργία ακριβείας) οι κλαδικοί φορείς μπορούν να παρέχουν στα μέλη ενημέρωση για δυνατότητες χρηματοδότησης της εφαρμογής αποτελεσμάτων έρευνας και διασύνδεση με ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς για διάχυση της επιστημονικής γνώσης. Η Διεπαγγελματική Αμπέλου και Οίνου (ΕΔΟΑΟ) από το καλοκαίρι 2020 υλοποιεί ως φορέας-αρωγός καινοτομίας στο χώρο του κρασιού το έργο «Συγκρότηση συνεργατικού σχήματος καινοτομίας για την βιώσιμη ανάπτυξη των φορέων του αμπελο-οινικού κλάδου μέσω δικτύου καινοτομίας, προώθησης της έρευνας και της μεταφοράς γνώσεων και πληροφορίας»-INNOVINE Cluster στο ΕΠΑΝΕΚ Συνεργατικοί Σχηματισμοί Καινοτομίας/ΣΣΚ. Η δράση αναμένεται να συμβάλει στην εφαρμογή νέων τεχνολογιών στις επιχειρήσεις του κλάδου. Επίσης, είναι σκόπιμη η θεσμοθέτηση δράσεων όπως ο διαγωνισμός καινοτομίας VitiVini LAB (2018) στο πλαίσιο του στρατηγικού σχεδιασμού για την αμπελουργία, για διασύνδεση οινοποιητικών επιχειρήσεων και αμπελουργικών εκμεταλλεύσεων με καινοτόμες πρακτικές, με την παράλληλη κατάρτιση των βραβευθέντων σε θέματα επιχειρηματικότητας (business plan κλπ) για τη μετουσίωση των προτάσεων σε επιχειρηματική πράξη.

Ενέργειες ενημέρωσης και υποστήριξης των Αμπελουργών – Οινοποιών για την υιοθέτηση μεθόδων Κυκλικής Οικονομίας και πρόληψης /αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής

Οι κλαδικοί φορείς μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην ευαισθητοποίηση για την κλιματική αλλαγή, την ενημέρωση για τις ευκαιρίες σχετικών ενισχύσεων και την υποστήριξη για αξιοποίηση αυτών των ευκαιριών, αλλά και για τη δικτύωση που απαιτείται για την κυκλική οικονομία στην αλυσίδα αξίας του κλάδου. Καινοτόμες μέθοδοι για την πρόληψη / αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, που επιδοτούνται και από την ΚΑΠ, αφορούν στον έλεγχο σε όλα τα επίπεδα με μετρήσεις, αναλύσεις για τον προγραμματισμό άρδευσης και λίπανσης, τεχνολογίες και μεθόδους κυκλικής οικονομίας στο αμπέλι και το οινοποιείο για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, εφαρμογή βιολογικών μεθόδων (επιδότηση και μέσω Μέτρου 11 ΠΑΑ «Βιολογικές καλλιέργειες»). Είναι, επίσης, σκόπιμη η υποστήριξη της επιχειρηματικής αξιοποίησης καινοτομιών κυκλικής οικονομίας, πχ των βραβευμένων (Vitivini Lab) προτάσεων ανάκτησης για παραγωγή προϊόντων μακιγιάζ (κραγιόν) με φυσικές χρωστικές από στέμφυλα, καλλυντικών από οινολάσπες, για μονάδα παραγωγής ενέργειας, κοκ.

7.2 Προτάσεις σε θεσμικό επίπεδο

Αναφορικά με τις προτάσεις που αναδείχθηκαν σε θεσμικό επίπεδο, επισημαίνονται καταρχάς οι σημαντικότερες προτάσεις που χρήζουν άμεσης προτεραιότητας και προώθησης:

1. Ενίσχυση εφαρμογής ενιαίου πλαισίου κανόνων για την ανάπτυξη της αμπελο-οινικής κουλτούρας και την ολιστική θεώρηση του επαγγέλματος

Η δημιουργία υπεραξίας για το ελληνικό κρασί σε όλα τα επίπεδα (καλλιέργεια, οινοποιείο, αγορά) αποτελεί στόχο της στρατηγικής διαφοροποίησης βάσει του εθνικού στρατηγικού σχεδίου μάρκετινγκ για το επώνυμο ελληνικό κρασί. Για τη δημιουργία της απαραίτητης θεσμικής αμπελο-οινικής κουλτούρας στους επαγγελματίες, η πολιτεία, παράλληλα με την στήριξη της ευαισθητοποίησης από τους κλαδικούς φορείς, πρέπει να διασφαλίζει την ορθή εφαρμογή όλων των οδηγιών και των κανόνων, τον έλεγχο της πλήρωσης των προϋποθέσεων ΠΟΠ, ΠΓΕ, κοκ, την ορθή σήμανση των ετικετών, κοκ με ελέγχους αλλά και τεκμηρίωση της αναγκαιότητας τήρησης του πλαισίου και της επίπτωσης μη συμμορφώσεων στο σύνολο του οικοσυστήματος και στην εικόνα αξίας τόσο της αμπελοοινικής ζώνης όσο και του ελληνικού αμπελώνα και της ελληνικής οινοπαραγωγής συνολικά. Το θεσμικό πλαίσιο προβλέπει λεπτομερώς τις διαδικασίες ελέγχου όλων των σταδίων, ενώ έχει εφαρμοστεί και το Πολυετές Ολοκληρωμένο Εθνικό Σχέδιο Ελέγχων (ΠΟΕΣΕ) 2015–2019 του ΥΠΑΑΤ σε συνεργασία με τον ΕΦΕΤ για την οργάνωση των επίσημων ελέγχων στα τρόφιμα και την υγεία και προστασία φυτών.

Προτεινόμενες ενέργειες

- Έλεγχοι τήρησης ορθής γεωργικής πρακτικής στο αμπέλι, προδιαγραφών πρώτων υλών, τήρησης διαδικασιών ποιότητας στο αμπέλι και το οινοποιείο
- Έλεγχοι σήμανσης, ετικέτας, διατροφικής πληροφορίας, κοκ
- Κίνητρα και επιβραβεύσεις για την εφαρμογή, αντικίνητρα για αποκλίσεις και μη συμμορφώσεις
- Εφαρμογή Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ), για την ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων :
 - κατάρτιση και πιστοποίηση στην χρήση τους
 - έλεγχος τήρησης διαδικασιών διαχείρισής τους, επιθεώρησης εξοπλισμού εφαρμογής, διαχείρισης συσκευασιών και εναπομείναντος προϊόντος
 - μέτρα για μείωση της χρήσης ή των κινδύνων τους σε ειδικές περιοχές και για το υδάτινο περιβάλλον και το πόσιμο νερό.
- Διευκόλυνση κατανόησης και εφαρμογής με απλούστευση, ψηφιοποίηση και τυποποίηση, όπως περιγράφεται σε επόμενη πρόταση

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Εξασφάλιση ιχνηλασιμότητας και τεκμηρίωση ποιότητας κρασιού
- Δημιουργία θεσμικής αμπελοοινικής κουλτούρας στον Έλληνα αμπελοοινικό – οινοποιό
- Ενίσχυση της ολιστικής αντίληψης του οικοσυστήματος της επιμέρους ζώνης ή της περιοχής
- Δημιουργία εικόνας αξίας ελληνικού κρασιού
- Εδραίωση φήμης ελληνικού κρασιού και της Ελλάδας ως οινοπαραγωγού στο διεθνή ανταγωνισμό
- Αύξηση αξίας πωλήσεων και εξαγωγών οίνου
- Ενίσχυση εισοδήματος των επαγγελματιών με την εξασφάλιση υψηλότερης τιμής ανά μονάδα προϊόντος, ως αποτέλεσμα της υπεραξίας που θα επιτευχθεί.

2. Στήριξη επενδύσεων αμπελοοινικού τομέα με έμφαση στην καινοτομία και τις νέες τεχνολογίες και την πρόληψη και αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Η Ελλάδα συνδυάζει παραδοσιακές αμπελοκαλλιέργειες και ιστορία στο κρασί με σύγχρονες μεθόδους και τεχνικές, ενώ νέες γενιές οινοποιών με σπουδές, υπόβαθρο και όρεξη παρακολουθούν και υιοθετούν κατά περίπτωση τις διεθνείς τάσεις. Οι καινοτόμες επενδύσεις που θα προωθήσουν τη συμμετοχή στο διεθνές «οινικό γίνεσθαι» πρέπει να στηριχθούν με αποτελεσματικό τρόπο από την πολιτεία. Νέες διαδικασίες οινοποίησης, βιολογικές καλλιέργειες, νέα οινικά προϊόντα εναρμονισμένα στις περιβαλλοντικές τάσεις, κλωνική επιλογή ποικιλιών αναλόγως των εδαφοκλιματικών χαρακτηριστικών της περιοχής και του ευρύτερου terroir, που ως σήμερα δεν εφαρμόζεται στη χώρα μας⁸ και μέθοδοι κυκλικής οικονομίας στο αμπέλι και το οινοποιείο για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, είναι χαρακτηριστικά στοιχεία καινοτομίας στο άμεσο μέλλον.

⁸ Η κλωνική επιλογή στο εξωτερικό (Γερμανία, Ιταλία, Γαλλία) παρέχει στην αμπελοκαλλιέργεια ευρύ φάσμα επιλεγμένων κλώνων απαλλαγμένων από επιζήμιες ώσεις, ικανών να παράγουν προϊόντα με ιδιαίτερα ποιοτικά χαρακτηριστικά, ανθεκτικών σε περιβαλλοντικές πιέσεις όπως παθογόνα, κλιματική αλλαγή κλπ. Η παραγωγή και διάθεση στους Έλληνες αμπελοοινικούς πιστοποιημένου πολλαπλασιαστικού υλικού είναι κυρίαρχη για το στρατηγικό σχεδιασμό της ελληνικής αμπελοοινικής που εκπονεί η ΕΔΟΑΟ, με βασική προϋπόθεση την ταυτοποίηση και διάκριση των ελληνικών ποικιλιών αμπέλου

Προτεινόμενες ενέργειες

- Διευκόλυνση επενδύσεων στο Εθνικό Πρόγραμμα στήριξης αμπελοοινικού τομέα 2019-2023, και νέα χρηματοδοτικά εργαλεία (Ταμείο Εγγυήσεων Αγροτικής Ανάπτυξης, ΕΤΕΑΝ, Αναπτυξιακή Τράπεζα, Ταμείο Ανάκαμψης)
- Χρηματοδότηση έρευνας και παραγωγικών επενδύσεων αμπελοοινικού τομέα από το ΕΣΠΑ 2021-2027 και το νέο αναπτυξιακό νόμο
- Στήριξη εφαρμογής καινοτόμων μεθόδων πρόληψης/αντιμετώπισης κλιματικής αλλαγής (επιδοτούνται και από την ΚΑΠ),
- Στήριξη εφαρμογής ελέγχων, μετρήσεων και αναλύσεων για τον προγραμματισμό άρδευσης και λίπανσης
- Περαιτέρω ενίσχυση βιολογικών αμπελοκαλλιέργειών – επέκταση Μέρου 11 ΠΑΑ «Βιολογικές καλλιέργειες» (αυξημένο ενδιαφέρον).
- Υλοποίηση κρίσιμων ερευνητικών έργων, ανάδειξη αποτελεσμάτων και διάχυση στους επαγγελματίες, ενδεικτικά:
 - "Ταυτοποίηση και διάκριση των ελληνικών ποικιλιών αμπέλου με τη χρήση αμπελογραφικής περιγραφής και μοριακών μεθόδων (SSR)"
 - CloSeVina – Κλωνική επιλογή ελληνικών ποικιλιών αμπέλου και ανάδειξης γενετικού υλικού.
 - "WILDWINE – Κατάλληλες για οινοποίηση άγριες ζύμες και βακτήρια από κάθε περιοχή, που θα επιτρέψουν παραγωγή καινοτόμων κρασιών σταθερής και υψηλής ποιότητας με έντονο γεωγραφικό αποτύπωμα.
 - Έργα προγράμματος γεωργικής έρευνας για την δημιουργία νέων ποικιλιών φυτικών ειδών

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Ενίσχυση ανταγωνιστικότητας ελληνικού αμπελο-οινικού τομέα
- Ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στην αμπελοοινική και οινοποίηση
- Βελτίωση παραγωγικότητας, αναβάθμιση ποιότητας προϊόντων
- Ταυτοποίηση και διάκριση ελληνικών ποικιλιών αμπέλου
- Αξιοποίηση γηγενών ποικιλιών και κλώνων αμπέλου
- Παραγωγή γνήσιου, υγιούς πολλαπλασιαστικού υλικού⁹
- Τα κρασιά «άγριας» κατευθυνόμενης ζύμωσης καλύπτουν τις σύγχρονες απαιτήσεις των καταναλωτών για οργανικά, ασφαλή κρασιά με ιδιαίτερο τοπικό χαρακτήρα και αναμένεται να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα των χωρών του Wildwine¹⁰ στη διεθνή αγορά.
- Αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων στην οινοπαραγωγή για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και την κυκλική οικονομία.

⁹ οι ποικιλίες που διατηρούνται στις αμπελογραφικές συλλογές θα αποκτήσουν ταυτότητα σύμφωνα με τον Κανονισμό Αμπελογραφικής Περιγραφής (ΚΑΠ) του Ο.Ι.Ν., και θα αποτελέσουν βάση για παραγωγή πιστοποιημένου (γνήσιου ως προς την ποικιλία) και υγιούς υλικού και σημείο αναφοράς / σύγκρισης με άλλες συγγενείς ποικιλίες, συνώνυμες, ομώνυμες.

¹⁰ Ιταλία, Ελλάδα, Γαλλία, Ισπανία

3. Εκσυγχρονισμός θεσμικού πλαισίου αμπελο-οινικού τομέα, απλοποίηση και ψηφιοποίηση διαδικασιών

Υπάρχει πολύ σύνθετη νομοθεσία στον κλάδο, η οποία καλύπτει σχεδόν το σύνολο των θεμάτων. Σημαντική έλλειψη είναι η κωδικοποίηση και η τακτοποίηση των νομοθετημάτων, ώστε να είναι εύκολη τόσο η αναζήτηση όσο και κυρίως η κατανόηση από τον κάθε επαγγελματία, για την σωστή εφαρμογή χωρίς καθυστερήσεις και χρονοβόρες διαδικασίες. Επίσης, αναφέρεται η ανάγκη για αναθεώρηση της νομοθεσίας: Η σύνθετη νομοθεσία συμβάλλει στην αυξημένη γραφειοκρατία, ενώ υπάρχουν στοιχεία που δεν έχουν αναθεωρηθεί για πολλές δεκαετίες, όπως χαρακτηριστικά, για τις ταινίες ελέγχου ισχύει Βασιλικό Διάταγμα του 1975 : Β.Δ 423 ΦΕΚ 136/19.06.1975. «Περί αναγνωρίσεως ονομασιών προελεύσεως οίνων». Η αυξημένη γραφειοκρατία που συνεπάγεται του πλαισίου αυτού, είτε μειώνει δραματικά την παραγωγικότητα των υφιστάμενων επιχειρήσεων, είτε αποθαρρύνει τις νέες επενδύσεις και εμποδίζει την απορρόφηση διατιθέμενων κονδυλίων. Απαιτείται απλοποίηση αλλά και αξιοποίηση ψηφιακών μέσων. Παράλληλα απαιτείται εξοικείωση των αμπελουργών – οινοποιών με τις νέες τεχνολογίες και τα ψηφιακά εργαλεία που εξυπηρετούν τις διαδικασίες, διαδικτυακές πλατφόρμες, κλπ

Προτεινόμενες ενέργειες

- Κωδικοποίηση νομοθεσίας για ευχερέστερη αναζήτηση και κατανόηση
- Αναθεώρηση – επικαιροποίηση νομοθετημάτων, όπου απαιτείται
- Τυποποίηση διαδικασιών και απλοποίηση, όπου είναι δυνατόν
- Αξιοποίηση τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών για την ψηφιοποίηση και αυτοματοποίηση των ενεργειών
- Θέσπιση διαδικασιών εξοικείωσης των χρηστών με τις νέες τεχνολογίες, διαδικτυακές πλατφόρμες, κλπ
- Επιτάχυνση διαδικασιών αδειοδότησης από τους αρμόδιους φορείς για έναρξη επενδύσεων
- Ενημέρωση και εκπαίδευση εμπλεκόμενων

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Καλύτερη κατανόηση θεσμικού πλαισίου
- Διευκόλυνση εφαρμογής κανόνων και διαδικασιών
- Μείωση παραβάσεων και παρατυπιών που οφείλονται σε άγνοια / παρανόηση της νομοθεσίας
- Αύξηση του βαθμού συμμόρφωσης στους κανόνες και τις οδηγίες
- Επιτάχυνση των διαδικασιών και μείωση του γραφειοκρατικού φόρτου
- Αύξηση παραγωγικότητας επιχειρήσεων
- Κατοχύρωση της ποιότητας προϊόντος και βελτίωση της εικόνας αξίας του
- Εδραίωση της θεσμικής αμπελοοινικής κουλτούρας

4. Ανάπτυξη δεξιοτήτων τεχνικών πτυχών αμπελο-οινικού τομέα με έμφαση στην Ικανότητα αντίληψης της εργασίας ως μια ολότητα εντός του οικοσυστήματος

Γενικότερα, εντοπίζονται τα ελλείμματα ποιότητας και συνάφειας με τις ανάγκες της απασχόλησης, που χαρακτηρίζουν τη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση στην Ελλάδα. Έχει αναφερθεί ότι στις «τεχνικές πτυχές παραγωγής αμπελώνων και οινοπαραγωγής» και στην «ολιστική αντίληψη του οικοσυστήματος του αμπελουργού – οινοποιού» σημειώνεται η μεγαλύτερη έλλειψη δεξιοτήτων. Πέραν της υψηλού επιπέδου επιστημονικής κατάρτισης που παρέχεται, υπάρχει κενό σε δεξιότητες του ενδιάμεσου επιπέδου, με εξοικείωση στην χρήση των γεωργικών εργαλείων και του οινοποιητικού εξοπλισμού, δεξιότητες που πρέπει να κατέχει π.χ. ένας έμπειρος τρυγητής ή καβίστας. Οι φορείς εκπαίδευσης και κατάρτισης διαθέτουν πειραματικούς αμπελώνες και μονάδες κυρίως μικροοινοποιήσεων και προβλέπεται πρακτική άσκηση, η οποία ωστόσο, δεν επαρκεί για να δει ο ασκούμενος όλον τον κύκλο της παραγωγής, ενώ υπάρχει περιορισμένη εμπλοκή του στις διεργασίες, καθώς δύσκολα εμπιστεύεται ο οινοποιός τη χρήση ακριβού εξοπλισμού ή το χειρισμό της ετήσιας σοδειάς σε έναν άπειρο καβίστα θέτοντας σε ρίσκο την παραγωγή του. Παράλληλα, οι γνώσεις και οι πληροφορίες δεν συναρθρώνονται σε ενιαίο σύνολο που διευκολύνει τον εκπαιδευόμενο να αντιληφθεί την ολότητα του οικοσυστήματος.

Προτεινόμενες ενέργειες

- Ανάπτυξη – ανανέωση προγραμμάτων σπουδών των ΙΕΚ και των κέντρων κατάρτισης (ενδιάμεσης βαθμίδας τεχνικής κατάρτισης) στην αμπελουργία-οινοποιία με έμφαση στην πρακτική εφαρμογή, συμμετοχή εμπειρογνομόνων
- Σχεδιασμός επαγγελματικής εκπαίδευσης – προγραμμάτων ΔΒΜ
- Ανάδειξη του ρόλου του εκπαιδευτή σε όλα τα επίπεδα για ανάδειξη της ολότητας της εργασίας εντός του οικοσυστήματος – Συνεχής εκπαίδευση και πιστοποίηση εκπαιδευτών
- Εκσυγχρονισμός θεσμικού πλαισίου και αναθεώρηση κριτηρίων πιστοποίησης των δομών κατάρτισης
- Πρακτική άσκηση μεγαλύτερης διάρκειας, άνω των 6 μηνών, ενδεχομένως με αξιοποίηση αμπελουργικών εκτάσεων και οινοποιητικών εγκαταστάσεων σε κανονική κλίμακα, αποκλειστικά για εκπαιδευτικούς σκοπούς, μετά την ολοκλήρωση του θεωρητικού μέρους της εκπαίδευσης / κατάρτισης (ή και παράλληλα με αυτήν), και στη συνέχεια πρακτική άσκηση (ενδοεπιχειρησιακή) στο οινοποιείο

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Ενίσχυση της ικανότητας αντίληψης της εργασίας του Α-Ο ως μια ολότητα εντός του οικοσυστήματος για σημερινούς και μελλοντικούς επαγγελματίες αμπελουργούς-οινοποιούς
- Κάλυψη κενού επιπέδου τεχνικής κατάρτισης στους αμπελώνες και τα οινοποιεία
- Ταχύτερη ενσωμάτωση νεοεισερχόμενου τεχνικού προσωπικού στις εργασίες του αμπελώνα ή του οινοποιείου
- Αποδέσμευση χρόνου του υπευθύνου αμπελών /οινοποιείου από την εκπαίδευση του νέου προς αξιοποίηση για κρίσιμες εργασίες
- Αποτελεσματικότερη λειτουργία του αμπελώνα και του οινοποιείου, αύξηση παραγωγικότητας και βελτίωση ανταγωνιστικότητας

Άλλες προτάσεις σε θεσμικό επίπεδο όπως προέκυψαν στο πλαίσιο των διαδικασιών διερεύνησης του επαγγέλματος και κρίνεται σκόπιμο να επιστημανθούν:

Προβολή και προώθηση του ελληνικού οίνου διεθνώς- Στήριξη του brand name «επώνυμο ελληνικό κρασί»

Είναι σημαντικό να στηριχθεί η εφαρμογή του στρατηγικού σχεδίου για το branding και μάρκετινγκ του επώνυμου ελληνικού Κρασιού στην Ελλάδα και το εξωτερικό, όπως έχει καταρτιστεί από την ΕΔΟ-ΑΟ – «Wines of Greece», με όραμα την:

«Αύξηση της αντιλαμβανόμενης αξίας που προσφέρει η ελληνική οινική προέλευση στα επώνυμα, τυποποιημένα κρασιά που παράγονται στην ελληνική επικράτεια» και αποστολή – στόχους:

- Αναβάθμιση οινικής εμπειρίας στην Ελλάδα (αύξηση πωλήσεων ελληνικού τυποποιημένου κρασιού έναντι χύμα)
- Δημιουργία εικόνας αξίας στο εξωτερικό (αύξηση μέσης τιμής πώλησης ελληνικών εμφιαλωμένων κρασιών)

Στην κατεύθυνση αυτή συμβάλλει η αξιοποίηση του Εθνικού Προγράμματος στήριξης του αμπελοοινικού τομέα 2019–2023, για μέτρα ενημέρωσης ή προώθησης, ειδικά όσον αφορά τις τρίτες χώρες, για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των οίνων ΠΟΠ ή ΠΓΕ ή των οίνων με ένδειξη της οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου.

Οριοθέτηση πλαισίου και κανόνων για τις νέες κατηγορίες Οίνου με παράλληλη διευκόλυνση της μετάβασης από συμβατική σε βιολογική παραγωγή

Οι προσδοκίες των καταναλωτών στο πεδίο «οργανικοί οίνοι & αειφορία» πρέπει να είναι το σημείο εκκίνησης οποιασδήποτε στρατηγικής σχετικά με τους "βιώσιμους" οίνους, με συνδυασμό κατάλληλης πιστοποίησης, ορθής σήμανσης και ενημέρωσης του κοινού, δεδομένου ότι η αντίληψη των καταναλωτών για τους βιολογικούς οίνους, και πολύ περισσότερο για τους φυσικούς οίνους ή τους οίνους με 0% αλκοόλ απέχει από την πραγματικότητα. Ως προς τους φυσικούς οίνους απαιτείται σαφές πλαίσιο και τυποποίηση, καθώς η κατηγορία είναι μη καθορισμένη και μη τυποποιημένη, ενώ ως προς τους βιολογικούς, πρέπει να θωρακιστεί και να προστατεύεται η ονομασία. Για να διευκολυνθεί η μετάβαση από συμβατική σε βιολογική παραγωγή, η νομοθεσία της ΕΕ για τους βιολογικούς οίνους θα πρέπει να τροποποιηθεί, παρέχοντας, μεταξύ άλλων, πλαίσιο για μεικτές εκμεταλλεύσεις (με βιολογικούς και συμβατικούς αμπελώνες).

Ολοκλήρωση στρατηγικού σχεδιασμού για την αμπελουργία – Εξέταση δημιουργίας εθνικού οργανισμού αμπέλου και οίνου

Ο στρατηγικός σχεδιασμός για την αμπελουργία που υλοποιείται από τον ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ για την Εθνική Διεπαγγελματική Αμπέλου και Οίνου, θα συνδέει τη ζήτηση των αγορών με τις ποικιλιακές επιλογές της εγχώριας αμπελοκαλλιέργειας. Θα περιλαμβάνει μεταξύ άλλων:

- Διαρθρωτικά προβλήματα της ελληνικής αμπελουργίας (αριθμός και μέγεθος των εκμεταλλεύσεων, κόστος παραγωγής, εισροές, κοινωνικό κόστος)
- Αξιοποίηση γηγενών ποικιλιών και κλώνων αμπέλου
- Παραγωγή γνήσιου, υγιούς πολλαπλασιαστικού υλικού
- Εφαρμογή των δεδομένων αναπτυξιακής αμπελουργίας για την παραγωγή σταφυλιών ποιότητας
- Καινοτομίες, επενδύσεις
- Αμπελοοινική έρευνα, ανθρώπινο δυναμικό
- Πολιτική γης, κληρονομικό δίκαιο, διαδοχή
- Εκσυγχρονισμός θεσμικού πλαισίου του αμπελοοινικού τομέα.
- Περισσότερα και πιο αποτελεσματικά προγράμματα προώθησης του ελληνικού κρασιού στις διεθνείς αγορές
- Ρεαλιστικές προσεγγίσεις στα θέματα που συνδέονται με την αναδιάρθρωση του ελληνικού αμπελώνα και τον εκσυγχρονισμό των οινοποιητικών μονάδων

Η ολοκλήρωση του σχεδιασμού και η εφαρμογή του αναμένεται να προσδώσει στον κλάδο ουσιαστική ώθηση.

Παράλληλα, εξετάζεται η δημιουργία εθνικού οργανισμού αμπέλου και οίνου, κατά το πρότυπα αντίστοιχων φορέων του εξωτερικού όπως χαρακτηριστικά οι οργανισμοί που λειτουργούν στην Αυστραλία και την Πορτογαλία. Η ενέργεια αυτή είναι σε εξέλιξη από την ΕΔΟΑΟ, προκειμένου να διατυπωθεί σχετική πρόταση.

Συνεργασία πολιτείας με την Εθνική Επιτροπή Οινοτουρισμού για το στρατηγικό σχέδιο ανάπτυξης οινοτουρισμού

Δεδομένων των πολλαπλών προκλήσεων και της αβεβαιότητας που διέπει διαχρονικά τόσο τον αμπελοοικονομικό κλάδο όσο και τον τουρισμό, απαιτείται μια ολιστική προσέγγιση του οινοτουρισμού στο πλαίσιο ενός ευρύτερου κοινωνικοοικολογικού συστήματος.

Η Εθνική Επιτροπή Οινοτουρισμού⁸ (ΕΘΕΠΟ) ιδρύθηκε με πρωτοβουλία της ΕΔΟΑΟ (2016) και, με συντονισμένες δράσεις με την πολιτεία και τις αρμόδιες αρχές, επιδιώκει έναν ενιαίο σχεδιασμό ανάπτυξης του ελληνικού οινοτουρισμού, που μεταξύ άλλων περιλαμβάνει:

- Επιμόρφωση και ενίσχυση συνεργειών
- Αντιμετώπιση θεσμικών ελλείψεων και του ζητήματος χρήσεων
- Δημιουργία ολοκληρωμένου προϊόντος οινοτουρισμού : διαμόρφωση ενός ή περισσότερων τουριστικών πακέτων που θα προσελκύσουν το ενδιαφέρον των ταξιδιωτικών γραφείων και των ταξιδιωτών
- Διαφοροποίηση του αναπτυξιακού μοντέλου του οινοτουρισμού με βάση τα ιδιαίτερα συγκριτικά πλεονεκτήματα των επιμέρους προορισμών.

Ενίσχυση επενδύσεων υποδομών και δράσεων οινοτουρισμού και προώθηση νέου σήματος επισκέψιμου οινοποιείου (ΣΕΟ) «Winery open to the public»

Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της χώρας και του κρασιού της έχουν την ευκαιρία να προβληθούν μέσα από δράσεις εναλλακτικού τουρισμού με επισκέψιμα οινοποιεία και εκδηλώσεις που ήδη λαμβάνουν χώρα και έχουν θεσμοθετηθεί, αλλά και με νέες πρωτοβουλίες. Δεδομένου ότι «Οι εξαγωγές μας ξεκινούν από την Ελλάδα», καθώς η δοκιμή του κρασιού στον τόπο παραγωγής του σε συνδυασμό με την βιωματική εμπειρία του ταξιδιού είναι η καλύτερη διαφήμιση, είναι αναγκαίο να δοθούν κονδύλια εξειδικευμένης προβολής για τον οινικό τουρισμό συνολικά και να μη γίνονται μεμονωμένες προσπάθειες από λίγους οινοποιούς που έχουν αυτή τη δυνατότητα. Τοπικά δίκτυα που δημιουργούνται στο πλαίσιο κάποιων προγραμμάτων είναι σκόπιμο να εξασφαλίσουν συνέχεια μετά το πέρας αυτών με ξεκάθαρους κανόνες δεοντολογίας, ένταξης επιχειρήσεων, σαφή οφέλη για τους συμμετέχοντες.

Ως προς τα επισκέψιμα οινοποιεία, είναι επιβεβλημένη η εφαρμογή του νέου σήματος επισκέψιμου οινοποιείου (ΣΕΟ – Winery open to the public) που θεσπίστηκε το 2018 με ΚΥΑ Τουρισμού & Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, επανακαθορίζει τις προδιαγραφές λειτουργίας των οινοτουριστικών επιχειρήσεων εμπλουτίζοντας το τουριστικό προϊόν με αναβαθμισμένες υπηρεσίες οινοτουρισμού - κίνητρα για επίσκεψη σε νέους προορισμούς, που προσφέρουν αυθεντικές θεματικές τουριστικές εμπειρίες στους επισκέπτες. Παράλληλα, η τήρηση, όπως προβλέπεται, από το υπουργείο Τουρισμού ειδικού ηλεκτρονικού μητρώου οινοτουριστικών επιχειρήσεων, όπου καταχωρούνται όλοι οι κάτοχοι ΣΕΟ, θα τεκμηριώνει την πιστοποιημένη λειτουργία των επισκέψιμων οινοποιείων.

Ανάπτυξη επιπλέον δεξιοτήτων σε νέους και υφιστάμενους αμπελουργούς οινοποιούς, με έμφαση σε αυτοαπασχολούμενους και ιδιοκτήτες μικρών επιχειρήσεων

Επιπλέον της κύριας πρότασης ανάπτυξης δεξιοτήτων τεχνικών πτυχών και ολιστικής αντίληψης που προαναφέρθηκε, ειδικότερες κατηγορίες εργαζομένων του κλάδου χρήζουν και άλλων εξειδικεύσεων και δεξιοτήτων. Συγκεκριμένα, για τους νεοεισερχόμενους στο επάγγελμα αποφοίτους πανεπιστημίων και ΙΕΚ, επιπλέον των δεξιοτήτων της πρωτογενούς παραγωγής και της μεταποίησης, κρίνεται σκόπιμη και η ανάπτυξη δεξιοτήτων παροχής υπηρεσιών. Ζητήματα που αφορούν εμπόριο- πώληση οίνου, εξαγωγές, δίκτυα, οινοτουρισμό, επισκέψιμα οινοποιεία, οινογνωσία είναι υψηλής σημασίας για την ανταγωνιστικότητα του ελληνικού κρασιού, με την ξένη γλώσσα να έχει πρωταρχικό ρόλο για την εξωστρέφεια του κλάδου και την εδραίωση διεθνώς του brand. Ο προσανατολισμός των νέων πτυχιούχων προς αυτές τις υπηρεσίες ανοίγει τον ορίζοντα απασχόλησής τους στον κλάδο.

Για τον οινοτουρισμό, ειδικότερα, που αποτελεί αντικείμενο εξειδίκευσης ως ειδικότητα του κλάδου, υλοποιούνται ήδη προγράμματα κατάρτισης, τα οποία δίνουν τις βάσεις και τις αρχές για τη σωστή εφαρμογή. Ωστόσο, καθώς ο οινοτουρισμός εξυπηρετεί το branding, το marketing και την πώληση είναι απαραίτητο ο αρμόδιος για την υποδοχή των επισκεπτών να είναι σε θέση να παρουσιάζει και να προωθεί με επιτυχία το κρασί, το οινοποιείο, την ζώνη παραγωγής, την ιστορία του τόπου κοκ. Γι' αυτό και οι γνώσεις πρέπει να εξειδικεύονται σε κάθε περιοχή και με κάποια διαδικασία τοπικής δικτύωσης. Παράλληλα, είναι σκόπιμη η στόχευση σε προγράμματα κατάρτισης αμπελουργών – οινοποιών που είναι αυτοαπασχολούμενοι και ιδιοκτήτες μικρών οινοποιητικών επιχειρήσεων. Οι μεγάλες επιχειρήσεις λόγω διάθεσης κεφαλαίων και πρόσβασης σε τεχνολογικές λύσεις, υιοθετούν πιο δυναμικά νέες τεχνολογικές εφαρμογές σε σύγκριση με οικογενειακές μονάδες αυτοαπασχολούμενων αμπελουργών – οινοποιών και έχουν καλύτερη πρόσβαση σε προσωπικό με προηγμένες δεξιότητες αλλά και σε προγράμματα ανάπτυξης δεξιοτήτων των ίδιων και του προσωπικού τους. Η έλλειψη ευκαιριών εκσυγχρονισμού των δεξιοτήτων των αυτοαπασχολούμενων αμπελουργών-οινοποιών αυξάνει την ανισότητα και τους καταδικάζει σε καθυστέρηση, χαμηλή παραγωγικότητα και αδυναμία προσαρμογής στις τεχνολογικές αλλαγές. Για το λόγο αυτό είναι σκόπιμη η παροχή αυξημένων ευκαιριών κατάρτισης των αμπελουργών – οινοποιών που είναι αυτοαπασχολούμενοι και ιδιοκτήτες μικρών επιχειρήσεων, επιπλέον της κατάρτισης των ανέργων ή των εργαζομένων που ως σήμερα προέχει.

⁸ Στην Επιτροπή συμμετέχουν εκπρόσωποι έξι Περιφερειακών Ενώσεων Οινοπαραγωγών (ΕΝΟΑΒΕ, ΕΝΟΑΚΕ, ΕΝΑΟΑΑ, ΕΝΟΑΠ, ΕΝΟΑΝΑ, Δίκτυο Οινοποιών Κρήτης), της ΚΕΟΣΟΕ και του Συνδέσμου Ελληνικού Οίνου (ΣΕΟ), ο οποίος έχει και το συντονισμό των ενεργειών. (ΕΔΟΑΟ, 2017).

7.3 Σύνοψη στρατηγικών προτάσεων – χρονοδιάγραμμα

Στρατηγική πρόταση	Εμπλεκόμενα μέρη	Χρόνος υλοποίησης		
		Βραχυπρόθεσμα (0-1 έτη)	Μεσοπρόθεσμα (1-3 έτη)	Μακροπρόθεσμα (3+ έτη)
Ευαισθητοποίηση για τη δημιουργία αμπελο-οινικής κουλτούρας και ενίσχυση εικόνας αξίας του ελληνικού κρασιού	Φορείς εκπροσώπησης επιχειρήσεων και επαγγελματιών, Θεσμοί πολιτικής	●	●	●
Πρώθηση παρεμβάσεων για την στήριξη του Α-Ο τομέα, την υποστήριξη επενδύσεων και την κάλυψη φορολογικών και ασφαλιστικών θεμάτων	Φορείς εκπροσώπησης επιχειρήσεων και επαγγελματιών, Θεσμοί πολιτικής		●	●
Σχεδιασμός και υλοποίηση δράσεων κατάρτισης επαγγελματιών για την ανάπτυξη εξειδικευμένων ψηφιακών δεξιοτήτων	Φορείς εκπροσώπησης επιχειρήσεων και επαγγελματιών, Φορείς εκπαίδευσης/κατάρτισης	●		
Σχεδιασμός και υλοποίηση δράσεων για την λελογισμένη χρήση κρασιού και την αποσύνδεση του κρασιού από τη βιομηχανία «αλκοόλ»	Θεσμοί πολιτικής, Φορείς εκπροσώπησης επιχειρήσεων και επαγγελματιών	●		
Ανάπτυξη συνεργατικών σχηματισμών για κοινές επενδύσεις μεταξύ αμπελοοινικών εκμεταλλεύσεων ή/και μεταξύ οινοποιείων	Φορείς εκπροσώπησης επιχειρήσεων και επαγγελματιών, Επιχειρήσεις, Επαγγελματίες		●	●
Ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ αμπελοοινικών μονάδων και τοπικών επιχειρήσεων για την ανάδειξη της περιοχής ως οινοπαραγωγού και για οινοτουριστικές δράσεις	Φορείς εκπροσώπησης επιχειρήσεων και επαγγελματιών, Επιχειρήσεις, Επαγγελματίες, τοπικοί φορείς		●	●
Ενέργειες ενημέρωσης, υποστήριξης και καθοδήγησης των αμπελοοινικών-οινοποιών σε θέματα χρηματοδότησης και επενδύσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος	Φορείς εκπροσώπησης επιχειρήσεων και επαγγελματιών, Θεσμοί πολιτικής	●	●	●
Ενέργειες ενημέρωσης και υποστήριξης των αμπελοοινικών-οινοποιών για καινοτομία και ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών	Φορείς εκπροσώπησης επιχειρήσεων και επαγγελματιών, Ερευνητικοί φορείς		●	●
Ενέργειες ενημέρωσης και υποστήριξης των αμπελοοινικών-οινοποιών για την υιοθέτηση μεθόδων κυκλικής οικονομίας και πρόληψης/αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής	Φορείς εκπροσώπησης επιχειρήσεων και επαγγελματιών		●	●

Στρατηγική πρόταση	Εμπλεκόμενα μέρη Επαγγελματίες	Χρόνος υλοποίησης		
		Βραχυπρόθεσμα (0-1 έτη)	Μεσοπρόθεσμα (1-3 έτη)	Μακροπρόθεσμα (3+ έτη)
Ενίσχυση της εφαρμογής ενιαίου πλαισίου κανόνων για την ανάπτυξη της αμπελο-οινικής κουλτούρας και την ολιστική θεώρηση του επαγγέλματος	Θεσμοί πολιτικής, Φορείς εκπροσώπησης επιχειρήσεων και επαγγελματιών	●		
Στήριξη επενδύσεων αμπελοοινικού τομέα με έμφαση στην καινοτομία και τις νέες τεχνολογίες και την πρόληψη και αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής	Θεσμοί πολιτικής, Ερευνητικοί φορείς	●	●	●
Εκσυγχρονισμός θεσμικού πλαισίου αμπελο-οινικού τομέα, απλοποίηση και ψηφιοποίηση διαδικασιών	Θεσμοί πολιτικής	●	●	
Ανάπτυξη δεξιοτήτων τεχνικών πτυχών αμπελο-οινικού τομέα με έμφαση στην Ικανότητα αντίληψης της εργασίας ως μια ολότητα εντός του οικοσυστήματος	Θεσμοί πολιτικής, Φορείς εκπαίδευσης/κατάρτισης	●		
Προβολή και προώθηση του ελληνικού οίνου διεθνώς-Στήριξη του brand name «επώνυμο ελληνικό κρασί»	Θεσμοί πολιτικής	●	●	●
Οριοθέτηση πλαισίου και κανόνων για τις νέες κατηγορίες Οίνου με παράλληλη διευκόλυνση της μετάβασης από συμβατική σε βιολογική παραγωγή	Θεσμοί πολιτικής	●	●	
Ολοκλήρωση στρατηγικού σχεδιασμού για την αμπελοοινική - Εξέταση δημιουργίας εθνικού οργανισμού αμπέλου και οίνου	Θεσμοί πολιτικής, Ερευνητικοί Οργανισμοί, Φορείς εκπροσώπησης επαγγελματιών, Επιχειρήσεις, Επαγγελματίες		●	●
Συνεργασία πολιτείας με την Εθνική Επιτροπή Οινοτουρισμού για το στρατηγικό σχέδιο ανάπτυξης οινοτουρισμού	Θεσμοί πολιτικής	●	●	
Ενίσχυση επενδύσεων υποδομών και δράσεων οινοτουρισμού και προώθηση νέου σήματος επισκέψιμου οινοποιείου (ΣΕΟ) «Winery open to the public»	Θεσμοί πολιτικής, τοπικοί φορείς	●	●	
Ανάπτυξη επιπλέον δεξιοτήτων σε νέους και υφιστάμενους αμπελοοινικούς, με έμφαση σε υπηρεσίες, αυτοαπασχολούμενους και ιδιοκτήτες μικρών επιχειρήσεων	Θεσμοί πολιτικής, Φορείς εκπαίδευσης/κατάρτισης	●	●	

Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

Αγγελάκης Α. (2020), «Πανδημία και «ψηφιακό χάσμα»: η τριπλή πρόκληση για τις μικρές επιχειρήσεις στη «μετά Covid-19» εποχή.», *Κείμενα Γνώμης ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ*, Απρίλιος, σσ. 8

Αλεμπάκη, Μ. & Ιωαννίδης, Δ. (2018). *Χωρικά σχήματα οργάνωσης και κρίσιμοι παράγοντες για την επανατακτικότητα του οινοτουρισμού στην Ελλάδα*. 20ο Επιστημονικό Συνέδριο του Συνδέσμου Ελλήνων Περιφερειολόγων, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Καλλιθέα, 4-5 Ιουνίου 2018.

Αραμπατζής Γ, Πισινάρας Β, Σισμάνη Γ, Ινστιτούτο Εδαφοϋδατικών Πόρων ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ, «Εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Προτύπου διαχείρισης του νερού στη Γεωργία», Περιοδικό ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ ΤΕΥΧΟΣ 28/ Οκτώβριος - Νοέμβριος - Δεκέμβριος 2019 (https://www.elgo.gr/images/ioanna/periodiko/Teychos_28/26-28_EFARMOGH_EYROPAIKOY_TYPOY.PDF)

Βογιατζής Γ, «Η δημιουργία οργανισμού Αμπέλου & Οίνου», Άρθρο <https://www.wineroads.gr/el/%CE%BD%CE%AD%CE%B1/details/2/193>

Γ.Γ Επαγγελματικής εκπαίδευσης, Κατάρτισης και ΔΒΜ, Οδηγός Σπουδών *Ειδικότητα: Τεχνικός Αμπελοουργίας και Οινολογίας*. Κωδικός:23-03-03-1, Έκδοση: Α', Οκτώβριος 2019

Δίκτυο συνεργασίας, αξιοποίησης και κλωνικής Επιλογής των Ελληνικών Ποικιλιών Αμπέλου και Ανάδειξης του Γενετικού Υλικού, Ερευνητικό έργο CloSeViVa <https://closeviva.eu/#perigrafi>

Γραμματικός Δ., Παρουσίαση «Εθνικό Πρόγραμμα στήριξης αμπελοοικονομικού τομέα Ενίσχυση επενδύσεων Υ.Α. 1771/149520-ΦΕΚ 2736/Β/2019»

Εθνική Διεπαγγελματική Οργάνωση Αμπέλου και Οίνου -ΕΔΟΑΟ, «Το ελληνικό κρασί και οι αγορές», Απρ' 2019, πηγή πίνακα ΕΛΣΤΑΤ, με επεξεργασία από την ΚΕΟΣΟΕ και, για τις ανάγκες της παρουσίασης, από την ΕΔΟΑΟ -Πηγή για το σύνολο της παραγωγής οίνου το ΥΠΑΑΤ

Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού - ΕΙΕΑΔ, Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας (2019), Ετήσια Έκθεση 2019, ISSN:2653-8725 (Στοιχεία 2011-2018 ΕΛΣΤΑΤ, 2014-2018 ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ), <https://lmd.eiead.gr/ετήσια-έκθεση-2019> ημερομηνία πρόσβασης 10 Σεπτεμβρίου 2019

Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού -ΕΙΕΑΔ, Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας (2018) Διαδραστική Βάση Επαγγελματών 2018, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2017, <https://lmd.eiead.gr> ημερομηνία πρόσβασης 30 Αυγούστου 2019

ΕΙΕΑΔ Έκθεση 2019, επάγγελμα 6112 ι Καλλιεργητές δένδρων και θάμνων (ΚΩΔΙΚΟΣ ISCO-08: 6112

Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων & Επαγγελματικού Προσανατολισμού - ΕΟΠΠΕΠ (2013), *Επαγγελματικό Περίγραμμα «Τεχνικός Αμπελοουργίας -Οινοποιίας»*, ΚΕΚ ΓΣΕΒΕΕ, ΚΑΕΛΕ, ΙΟΒΕ, ΚΕΚ-ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, ΓΣΕΒΕΕ, ΕΣΕΕ, ΣΕΒ, ΓΣΕΕ, σσ 19,23,41, <https://eoprep.gr/images/EP/EP04.pdf>

Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (ΕΛΙΝΥΑΕ)

Ελληνική Στατιστική Αρχή – ΕΛΣΤΑΤ (2019), Ετήσια Γεωργική Στατιστική Έρευνα (ΕΓΕ) έτους 2017

Ελληνική Στατιστική Αρχή – ΕΛΣΤΑΤ (2019) Στατιστική ταξινόμηση επαγγελματών κατά ISCO 08, Πίνακας: Occup_isco_08_el.xls, <http://www.statistics.gr/occupation>

Ελληνική Στατιστική Αρχή -ΕΛΣΤΑΤ Στατιστικό Μητρώο Επιχειρήσεων: Πίνακας 04: Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών και απασχολούμενοι ανά τετραψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στο σύνολο της Χώρας, <http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SBR01/->, για τα έτη 2018, 2017, 2016, 2015, 2014, Πίνακες 11 και 12, Χρονοσειρά 01. Αριθμός Νομικών Μονάδων, Κύκλος Εργασιών, Απασχόληση (Α21) (2011 – 2016),

Ελληνική Στατιστική Αρχή – ΕΛΣΤΑΤ (2008) Ταξινόμηση οικονομικών δραστηριοτήτων 2008 (ΣΤΑΚΟΔ 08). (Βάσει NACE rev.2 ΕΕ, Πίνακας: EconActiv_stakod_08_gr.xls, <http://www.statistics.gr/economic-activities>

Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός -ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ, έργο «WILDWINE" EU (FP7/2007–2013) Grant Agreement n° 315065.

Θεοδωρίδου Χ., Τμήμα ΚΑΠ & Ευρωπαϊκών Σχέσεων Δ/νση Αγροτικής Πολιτικής, Τεκμηρίωσης & Διεθνών Σχέσεων, ΥΠΑΑΤ, «ΚΑΠ μετά το 2020: Βασικά σημεία της μεταρρύθμισης», Ημερίδα προετοιμασίας για την κατάρτιση του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ 2021–2027, Αθήνα, 16 Ιανουαρίου 2020

Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος- ΙΣΝ, Πρόγραμμα Νέα Γεωργία για τη Νέα Γενιά, Project "Altering Tourism in Thessaloniki: Stakeholders voice out their needs, connect and react"

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, Εκθεση ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ 2020: *Ψηφιακός μετασχηματισμός και μικρές επιχειρήσεις* ISBN 978–618–5025–72–4

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ (σε συνεργασία με την ΜΑΡC ΑΕ) (2020), «*Εξαμηνιαίο Δελτίο Οικονομικού Κλίματος μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων Α εξάμηνο 2020*», Έρευνες οικονομικού κλίματος ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ 2020, Αθήνα: ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, σσ. 36

Κεντρική Συνεταιριστική Ένωση Αμπελοοινικών Προϊόντων- ΚΕΟΣΟΕ, Επιστημονική Συνεδρία- *Η Κλωνική επιλογή στην Ελληνική Αμπελουργία, Μανόλης Ν. Σταυρακάκης*, Ομότιμος Καθηγητής Γ.Π.Α 14.2.2020

Κεντρική Συνεταιριστική Ένωση Αμπελοοινικών Προϊόντων – ΚΕΟΣΟΕ (2019), Στατιστικά Ελλάδας, Εκτάσεις και Δικαιώματα φύτευσης οινάμπελων την περίοδο 1990–2015, <https://www.keosoe.gr/statistikaelladas/ektaseis.html>

Κεντρική Συνεταιριστική Ένωση Αμπελοοινικών Προϊόντων – ΚΕΟΣΟΕ (2019), Στατιστικά Ελλάδας, Ελληνική Οινοπαραγωγή (σε 1000 HL) ΕΞΑΓΩΓΕΣ 2016–2017 ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΟΙΝΟΥ & Εισαγωγές 2016–2017 ανά 8ψήφιο κωδικό

Κεντρική Συνεταιριστική Ένωση Αμπελοοινικών Προϊόντων- ΚΕΟΣΟΕ, Πρόσκληση Εκδήλωσης ενδιαφέροντος για συμμετοχή στην πράξη / έργο «ΟΙΝΟΓΝΩΣΙΑ», Αθήνα, 30/06/2020 Αρ πρωτ.: 161/472

Κέντρο Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.), Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης – επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης με τίτλο «Οινοτουρισμός», Οδηγός Σπουδών, Αύγουστος 2020

Λιντζέρης Π. (2020), «Τεχνολογική αλλαγή, ψηφιοποίηση, εργασία και δεξιότητες», *Ερευνητικά Κείμενα ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ 14/2020*, Αθήνα: ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, σσ. 44

Περιφέρεια Κρήτης, «Η Κυκλική Οικονομία σε κτηνοτροφία-τυροκομεία, οινοποιία», Ημερίδα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος «SCREEN – Synergic Circular Economy across European Regions» , Κρήτη 29 Ιουνίου 2018, <https://www.cretalive.gr/kriti/i-kyklicki-oikonomia-se-ktinotrofia-tyrokomeia-oinoipoia>

Πρωτοπαπαδάκης Π. (2018), «Η αυτοαπασχόληση στην Ευρώπη και την Ελλάδα: Διαχρονική επιλογή και ανθεκτική πραγματικότητα», *Ερευνητικά Κείμενα ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, 1/2018*, σσ. 32

Σύνδεσμος Ελληνικού Οίνου (ΣΕΟ), Κλαδική Μελέτη ΣΕΟ: Κλαδικές Στοιχεύσεις: Οινοποιία, Σεπτέμβριος 2018, ΣΤΟΧΑΣΙΣ Σύμβουλοι Επιχειρήσεων Α.Ε

Τζανακάκης Βασίλειος, Ερευνητής Βαθμίδας Δ΄ Ινστιτούτο Εδαφοϋδατικών Πόρων, Ελληνική Γεωργική Σχολή, «Κυκλική οικονομία & αγροδιατροφικός τομέας», Περιοδικό ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ, ΤΕΥΧΟΣ 28/ Οκτώβριος – Νοέμβριος – Δεκέμβριος 2019, https://www.elgo.gr/images/ioanna/periodiko/Teychos_28/7-9_KYKLIKH_OIKONOMIA.PDF

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, Δ/νση Αξιοποίησης & Τεχνολογίας Τροφίμων, Νομοθεσία για το Αμπέλι <http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer-2/crop-production/ampeli/783-nomothesiaampeli>

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, Δ/νση Μεταποίησης & Ποιοτικού Ελέγχου Τροφίμων Φυτικής Παραγωγής, Νομοθεσία Οίνου, <http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer-2/crop-production/ampeli/oin/353-oinos>

Ξενογλώσση

Comite Europeen des Entreprises Vins –CEEV Club of CEOs' Πρακτικά Ετήσιας Συνεδρίαση 2019, 8 Οκτωβρίου 2019, Βαρκελώνη, Ισπανία

Comite Europeen des Entreprises Vins, COVID-19 crisis and the EU Wine Sector: CEEV Impact Analysis & Wine Package, 17 April 2020

European Commission, Circular economy action plan, The European Green Deal, https://ec.europa.eu/environment/circular-economy/index_en.htm

EU Wine Market Data Portal, (2019), https://ec.europa.eu/agriculture/wine/statistics_en

European Statistics – EUROSTAT (2019) Agricultural holdings by age of Holder, Last update of data: 08/05/2019 23:00, Last change of data structure: 08/05/2019 23:00 <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tag00029/default/table?lang=en> last accessed 14/9/19

European Statistics – EUROSTAT (2019) Agricultural holdings by age of Manager, Last update of data: 02/05/2019 23:00, Last change of data structure: 02/05/2019 23:00 <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tag00125/default/table?lang=en> last accessed 14/9/19

European Statistics – EUROSTAT (2017), Full article, Vineyards in the EU – statistics, Data extr. October 2017, ISSN 2443-8219, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Vineyards_in_the_EU_-_statistics last accessed 13/9/19

European Statistics – EUROSTAT (2018), article 12/11/2018, Wine production and trade in the EU, <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/-/EDN-20181112-1> last accessed 13/9/19

European Statistics – EUROSTAT (2019), Farm labour force, (Last update 2/5/2019) <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tag00020/default/table?lang=en>, last accessed 13/9/19

European Statistics – EUROSTAT, Structural Business Statistics, Annual detailed enterprise statistics for industry (NACE Rev. 2, B-E) [sbs_na_ind_r2], Last update 07.01.20, Extracted on 09.01.20, Source of data Eurostat, NACE_R2 Manufacture of wine from grape

Organisation Internationale de la vigne et du vin -OIV, Statistics Unit (2019), "2019 Statistical Report on World Vitiviniculture", supervision : Director General Pau Roca

Organisation Internationale de la vigne et du vin – OIV, (2019) communiqué de presse, Genève 22/7/2019, "Bilan de l' OIV sur la situation vitivinicole mondiale", p.1

Close the Glass Loop platform, Press Release "Close the Glass Loop" and the European Wine Sector -cheer to their partnership, Brussels, Monday 11 May, <https://closetheglassloop.eu/>

Ομάδα εμπειρογνομώνων και πληροφορητές

Ομάδα εμπειρογνομώνων:

- Δρ Γιώργος Κοτσερίδης, Καθηγητής Οινολογίας Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, Τμήμα Επιστήμης Τροφίμων & Διατροφής του Ανθρώπου, Δ/ντης Εργαστηρίου Οινολογίας & Αλκοολούχων Ποτών
- Δρ Δημήτρης Τάσκος, ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ, Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός «ΔΗΜΗΤΡΑ» (πρώην ΕΘΙΑΓΕ), Ινστιτούτο Ελιάς, Υποτροπικών Φυτών & Αμπέλου, Τμήμα Αμπέλου
- Δρ Νικόλαος Κοντουδάκης, Μεταδιδακτορικός Ερευνητής ΓΠΑ, Εργαστήριο Οινολογίας & Αλκοολούχων Ποτών, Τμ. Επιστήμης Τροφίμων & Διατροφής του Ανθρώπου του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών
- Δρ Μαρία Αλεμπάκη, Δόκιμη Ερευνήτρια στο Ινστιτούτο Αγροτικής Οικονομίας & Κοινωνιολογίας Αττικής του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, με αντικείμενο θέσης τον Αγροτικό Τουρισμό

Ομάδα πληροφορητών:

- Γιάννης Βογιατζής, Πρόεδρος ΕΔΟΑΟ & αντιπρόεδρος ΣΕΟ
- Στέφανος Γεώργας, Εμπορικός Δ/ντης Οινοποιείου Παπαγιαννάκος
- Παρασκευάς Ευαγγελίου, Γεωπόνος-Τεχνολόγος Τροφίμων, Ι. ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ & ΥΙΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α.Ε.
- Παρασκευάς Κορδοπάτης, Διευθυντής Κεντρικής Συνεταιριστικής Ένωσης Αμπελοοινικών Προϊόντων – ΚΕΟΣΟΕ
- Νίκος Μηλιαράκης, Οινοποιός, τ. Πρόεδρος Οινοποιών Κρήτης- ΔΙΚΤΥΟ ΟΙΝΟΠΟΙΩΝ ΚΡΗΤΗΣ – WINES OF CRETE, μέλος Εθνικής Επιτροπής Οινοτουρισμού
- Σταμάτης Μυλωνάς, Αμπελουργός – Οινοποιός, ΜΙΚΡΟΟΙΝΟΠΟΙΙΑ ΜΥΛΩΝΑ (Κερατέα), Χημικός, Οινολόγος
- Θάνος Ντούγκος, Αμπελουργός – Οινοποιός, Πρόεδρος Συνδέσμου Μικρών Οινοποιών Ελλάδος (ΣΜΟΕ)
- Βασίλης Παπαγιαννάκος, Αμπελουργός – Οινοποιός, Πρόεδρος Wines of Athens
- Κορνηλία Αλεξιάδου, Υπεύθυνη Επικοινωνίας του Συνδέσμου Ελληνικού Οίνου (ΣΕΟ)
- Δρ Γιώργος Κοτσερίδης, Καθηγητής Οινολογίας Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, Τμήμα Επιστήμης Τροφίμων & Διατροφής του Ανθρώπου, Δ/ντης Εργαστηρίου Οινολογίας & Αλκοολούχων Ποτών
- Δρ Δημήτρης Τάσκος, ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ, Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός «ΔΗΜΗΤΡΑ» (πρώην ΕΘΙΑΓΕ), Ινστιτούτο Ελιάς, Υποτροπικών Φυτών & Αμπέλου, Τμήμα Αμπέλου
- Δρ Νικόλαος Κοντουδάκης, Μεταδιδακτορικός Ερευνητής ΓΠΑ, Εργαστήριο Οινολογίας & Αλκοολούχων Ποτών, Τμ. Επιστήμης Τροφίμων & Διατροφής του Ανθρώπου του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών

- Δρ Μαρία Αλεμπάκη, Δόκιμη Ερευνήτρια στο Ινστιτούτο Αγροτικής Οικονομίας & Κοινωνιολογίας Αττικής του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, με αντικείμενο θέσης τον Αγροτικό Τουρισμό
- Διονύσης Γραμματικός, ΥΠΑΑΤ, Δ/νση Αξιοποίησης & Τεχνολογίας Τροφίμων Τμήμα Αμπέλου, Οίνου & Αλκοολούχων Ποτών

Ομάδες εστιασμένης συζήτησης

1η Ομάδα εστιασμένης συζήτησης – Παράγοντες αλλαγής επαγγέλματος (Αθήνα, ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, 10/3/2020)

- Απόστολος Αλεξιάκης, Οινολόγος, Οινοποιός, ALEXAKIS WINERY S.A (Ηράκλειο) μέλος Δ.Σ. και Πρόεδρος της Επιτροπής Θεσμών και Νομοθεσίας του Συνδέσμου Ελληνικού Οίνου (ΣΕΟ)
- Διονύσης Γραμματικός, ΥΠΑΑΤ, Δ/νση Αξιοποίησης & Τεχνολογίας Τροφίμων Τμήμα Αμπέλου, Οίνου & Αλκοολούχων Ποτών
- Ανδρέας Λαντίδης, ΚΤΗΜΑ ΛΑΝΤΙΔΗ (Νεμέα), Υπεύθυνος πωλήσεων και εξαγωγών
- Κωνσταντίνα Σπυροπούλου, Κτήμα Σπυρόπουλος, Γεν. Διευθύντρια και Οινοποιός
- Μαίρη Τριανταφυλλοπούλου, μέλος ΔΣ της Εθνικής Διεπαγγελματικής Οργάνωσης Αμπέλου και Οίνου (ΕΔΟΑΟ), πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής Οινοτουρισμού και γραμματέας ΔΣ ΣΕΟ

Συντονισμός

Ελένη (Μαριλένα) Γιανναδάκη, επιστημονικός συνεργάτης ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

2η Ομάδα εστιασμένης συζήτησης – Δεξιότητες επαγγέλματος (τηλεδιάσκεψη, 14/7/2020)

- Κορνηλία Αλεξιάδου, Υπεύθυνη επικοινωνίας του Συνδέσμου Ελληνικού Οίνου (ΣΕΟ)
- Άννα Κοκοτού, Αμπελουργός – Οινοποιός, ΚΤΗΜΑ ΚΟΚΟΤΟΥ (Σταμάτα Αττικής)
- Δρ Νικόλαος Κοντουδάκης, Μεταδιδακτορικός Ερευνητής ΓΠΑ, Εργαστήριο Οινολογίας & Αλκοολούχων Ποτών, Τμ. Επιστήμης Τροφίμων & Διατροφής του Ανθρώπου του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών
- Δρ Δημήτρης Τάσκος, ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ, Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός «ΔΗΜΗΤΡΑ» (πρώην ΕΘΙΑΓΕ), Ινστιτούτο Ελιάς, Υποτροπικών Φυτών & Αμπέλου, Τμήμα Αμπέλου

Συντονισμός

Ελένη (Μαριλένα) Γιανναδάκη, επιστημονικός συνεργάτης ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Βιογραφικό σημείωμα επιστημονικού συνεργάτη

Η Ελένη (Μαριλένα) Γιανναδάκη είναι Χημικός μηχανικός ΕΜΠ – Σύμβουλος διαχείρισης έργων, με έμφαση σε θέματα βιομηχανίας, μικρομεσαίων επιχειρήσεων, συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων και διαχείρισης καινοτομίας.

Από το 2014 είναι επιστημονικός συνεργάτης του Ινστιτούτου Μικρών Επιχειρήσεων για θέματα ανάπτυξης συνεργατικών σχηματισμών, τεχνοδιάγνωσης, σχεδιασμού και διαχείρισης καινοτομίας, κοινωνικής εταιρικής ευθύνης. Στο πλαίσιο της συνεργασίας αυτής περιλαμβάνονται μεταξύ των άλλων, έργα στον τομέα της αγροδιατροφής και της εστίασης, η δημιουργία του Συνεργατικού σχηματισμού Wines of Athens, και υποστήριξη των επιχειρήσεων για συμμετοχή σε εκδηλώσεις, επιχειρηματικές αποστολές και συναντήσεις, στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Είναι σύμβουλος μηχανικός για θέματα ιδιωτικών επενδύσεων και ΕΣΠΑ (2007–2013 & 2014–2020) και Ευρωπαϊκών ερευνητικών έργων (H2020, Restart) σε επιχειρήσεις όλων των κλάδων της οικονομίας, κέντρα κατάρτισης, μη κερδοσκοπικούς φορείς- ενώσεις καταναλωτών, συμβουλευτικές επιχειρήσεις και μελετητικές εταιρείες. Έχει πολυετή εμπειρία ως στέλεχος συμβουλευτικών εταιρειών στην διαχείριση και τεχνική υποστήριξη προγραμμάτων των Διαρθρωτικών ταμείων της ΕΕ, τόσο για λογαριασμό φορέων διαχείρισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, όσο και για φορείς υλοποίησης και έχει διαχειριστεί σημαντικό αριθμό έργων στα πλαίσια δημόσιων συμβάσεων.

Κατέχει διεπιστημονικό – διαπανεπιστημιακό Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, το Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και το Πανεπιστήμιο Πειραιώς στην επιστημονική περιοχή "Τεχνο-Οικονομικά Συστήματα", στην κατεύθυνση Διοίκησης Συστημάτων Παραγωγής. Στα αντικείμενα μεταπτυχιακής κατάρτισής της περιλαμβάνονται επίσης θέματα ποιότητας, ενέργειας και περιβάλλοντος, ΤΠΕ, καθώς και διαχείρισης τεχνολογίας – διαμόρφωσης τεχνολογικής στρατηγικής σε επιχειρήσεις (πρόγραμμα σε συνδιοργάνωση από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και την Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας).

Την περίοδο 2020 – 2021 διετέλεσε ειδικός συνεργάτης του Γενικού Γραμματέα Βιομηχανίας για θέματα βιομηχανικής και επιχειρηματικής πολιτικής, επιχειρηματικής καινοτομίας και πολιτικής μικρομεσαίων επιχειρήσεων, αναπτυξιακών έργων και προγραμμάτων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Σύντομα βιογραφικά σημειώματα ομάδας έργου ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Παρασκευάς Λιντζέρης

Εκτελεστικός Διευθυντής του Ινστιτούτου από την ίδρυσή του (2007), με βασική αρμοδιότητα και ευθύνη τον συντονισμό και την εποπτεία των επιχειρησιακών δράσεων του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ. Στο πλαίσιο του Εργαστηρίου πρόγνωσης και παρακολούθησης αλλαγών στα επαγγέλματα, ήταν υπεύθυνος του προγραμματισμού, σχεδιασμού και αξιολόγησης της δράσης, με έμφαση στην διαμόρφωση και εξειδίκευση του υποδείγματος της διάγνωσης και ανάλυσης δεξιοτήτων του επαγγέλματος.

Πέτρος Πρωτοπαπαδάκης

Επιστημονικό στέλεχος στο Ινστιτούτο από το 2011, συμμετέχει στον σχεδιασμό και την υποστήριξη ερευνητικών, μελετητικών και επιστημονικών δράσεων του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ με έμφαση στα πεδία της επιχειρηματικότητας. Στο πλαίσιο του Εργαστηρίου, συμμετείχε στον σχεδιασμό της μεθοδολογίας, την προτυποποίηση κάθε σταδίου και την παρακολούθηση της υλοποίησης των Οδικών χαρτών, συντονίζοντας τους επιστημονικούς συνεργάτες του Ινστιτούτου με βάση τους στόχους της δράσης.

Αντώνης Αγγελάκης

Επιστημονικό στέλεχος του Ινστιτούτου από το 2013, με κύρια δραστηριότητα στα πεδία διαχείρισης καινοτομίας, τεχνολογικών πολιτικών, ψηφιακού μετασχηματισμού και υποστήριξης συνεργατικών σχηματισμών. Στο πλαίσιο της δράσης, συμμετείχε στον σχεδιασμό της μεθοδολογίας με έμφαση στη διαμόρφωση και εξειδίκευση του υποδείγματος της ανάλυσης των παραγόντων αλλαγής που επιδρούν στα επαγγέλματα.

Αναστασία Αυλωνίτου

Διευθύντρια Διοικητικών Υπηρεσιών του Ινστιτούτου από το 2007, συντονίζει και οργανώνει τις διοικητικές διαδικασίες του φορέα, καθώς και όλες τις δράσεις που σχετίζονται με την υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων έργων. Στο πλαίσιο του Εργαστηρίου πρόγνωσης και παρακολούθησης αλλαγών στα επαγγέλματα, συμμετείχε στον συντονισμό και επιστημονική παρακολούθηση του συνόλου της υλοποίησης της δράσης.

Ελένη Μόκα

Επιστημονικό στέλεχος του Ινστιτούτου από το 2009, ασχολείται με τον σχεδιασμό, την οργάνωση, την υλοποίηση και την παρακολούθηση έργων και μελετών, καθώς και με θέματα προβολής και οπτικοποίησης δεδομένων του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ. Στο πλαίσιο του Εργαστηρίου, συμμετείχε στην διαμόρφωση της μεθοδολογικής και οπτικής προσέγγισης της δράσης, όπως και στην επιστημονική παρακολούθηση της συγγραφής του παρόντος Οδικού χάρτη.

Η παρούσα μελέτη υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του Υποέργου 2 «Εργαστήριο πρόγνωσης και παρακολούθησης παραγόντων αλλαγής του παραγωγικού περιβάλλοντος κλάδων και επαγγελμάτων» του έργου «Παρεμβάσεις της ΓΣΕΒΕΕ για τη συστηματική παρακολούθηση και πρόγνωση αλλαγών του παραγωγικού και επιχειρηματικού περιβάλλοντος των μικρομεσαίων επιχειρήσεων» με κωδικό ΟΠΣ 5003864. Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία 2014-2020».

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης